

Tháng 4, 2022

AI GIẾT THƯỜNG DÂN?

Chỉ thị giết dân chúng
Tàn sát không nương tay
Đại Lộ Kinh Hoàng ấy
Hồn oan vẫn còn đây!
Ý Nga, 30.4.2022

VẬY MÀ CŨNG TUYÊN TRUYỀN

Bị vết đạn ghim ngay vào giữa trán
Mà vẫn còn hô khẩu hiệu: "... *Muôn năm!*
Hồ Chí Minh... để quốc Mỹ..." mới... nằm
M16 dùng đạn chì mà dzôm?
Nô!
Ý Nga, 30.4.2022

*Theo Hải Triều: "*Quân Đội Hoa Kỳ chiến đấu ở VN, sau 1968, dùng súng M16 với đạn công phá ở lỗ ra mục tiêu... Người bị "Một vết đạn sâu hoắm ghim ngay vào giữa trán" là chết ngay tức khắc.*

*Trong khi theo "*Nhật ký ĐẶNG THỦY TRÂM*", do nhà xuất bản HỘI NHÀ VĂN HÀ NỘI phát hành năm 2005 để tuyên truyền, trang 258, phân đoạn 1/ĐẶNG KIM TRÂM/chương "ĐÀNG SAU CUỐN NHẬT KÝ": "*Một vết đạn sâu hoắm ghim ngay vào giữa trán chị... Trước khi hy sinh, chị còn hô vang Chủ tịch HCM muôn năm. Đả đảo đế quốc Mỹ.*"

TỪ NAM LÀO VỀ LAO BẢO 1971

(Gửi tuổi Năm Mươi miền Bắc, có thân nhân đi "*bộ đội cụ Hồ, bộ đội chính quy, đi B*" vào Nam, bị Việt Cộng tàn sát, thủ tiêu, "truy điệu sống" trên đường thua chạy QL VNCH.)

*

Lam Sơn Bảy Trăm Mười Chín (719)
Xóa sổ địch: hai Tiểu Đoàn!
Cả Trung Đoàn quân Bắc Việt
Bộ đội nào cũng an toàn?

Thương binh không về đất Bắc
Các em hỏi đấng: đi đâu?
Có phải tất cả đi châu
Mác, Lê để mà... thối mả?
Ý Nga, 29.4.2022

DÁNG HOA

Cờ Vàng trên lụa gấm quý
Khoe duyên, dáng em bước qua
Áo dài ai may xinh quá?
Tặng thêm nhan sắc mặn mà.

Em mang cả một hồn Nước
Trong từng bước nhẹ vào, ra
Thương nét dịu dàng tha thướt
Nhắc về dáng Mẹ, Quê Cha.

Thương tà áo dài hãnh diện
Khoe xinh sắc cờ kiêu sa
Nàng thơ ta theo ngơ ngẩn
Tháng Tư ngậm ngùi xót xa.
Ý Nga, 30.4.2022

BA MƯƠI THÁNG TƯ

Khởi đầu ác mộng. Tưởng như
Roi vào địa ngục thâm u hận thù
Giám cầm, bắn, giết... sĩ phu
Thằng ngu cầm súng, trại tù xưng tên!
Ý Nga, 30.4.2022

GIÀ ĐẦU CÒN... NON!

Thời thanh niên làm lữ"*
Ngỡ "*lấp biển, dời non*"
Mon men theo phản chiến
Vá trời đội đá... mòn
Cho nằm vùng lợi dụng.

Đúng sai ai cũng rõ
Đỏ tàn ác biết bao!
Bao nhiêu là xương máu
Chính mi hại đồng bào!

Già, vẫn chưa tự hỏi:
Hòa... hợp ở chỗ nào
Mà lon ton hòa... giải
Hỏi, còn bảo: "*Chưa sao!*"
Láo!
Ý Nga, 30.4.2022

THÂN PHẬN THIẾU NỮ ĐẢNG

Đảng đã đôn đốc: - *Đi đi!*
Đi đâu? - *Đi đến “đỉnh điểm”*
Ngón ngang ngát ngưỡng ngờ, nghi
Nào nề nghề ngỗng... nhục nhã.

Nức nở!
Ý Nga, 29.4.2022

“VÀO VƠ VÉT VÈ”*

Ai vào **cưỡng chiếm, xâm lăng?**
Chiếm xong **cưỡng**... bức. **Cúng**... **lăng** Ba Đình?

Phô tài **xâm**... phạm, vét, rinh
Có chi hãnh diện bại binh quá hèn:
Nhà đầy giặc, mặc sức khen
Tán nhau sáng suốt: nhậu, ăn đồ đên.

Phận dân đen đuôi trui rền
Vươn ra hổ thẳm ép chèn tối tăm:
Căm!

Ý Nga, 29.4.2022

*“VÀO VƠ VÉT VÈ”: Một câu nổi tiếng của đồng bào miền Nam sau 4.1975

QUỐC HẬN: ĐẢNG MỪNG GÌ MÀ ĂN?

Thua thảm bại trận Mậu Thân ngày Tết
Tưởng dễ dàng đem chôn sống thường dân?
Toàn nhập nhằng nhan nhản chuyện bất nhân
Dài bất tận bao hồn oan ta thán:
Mừng gì?
Ý Nga, 28.4.2022

NGỰA KHÔNG CƯƠNG

(Thành kính tri ân QL VNCH.)

*

Điều gì quân sử lưu xưa?
Hào hùng, bất khuất ngã ngựa ngoại xâm!
Cương chi bọn cưỡng chiếm cầm?
Hại dân, bán Nước, ngậm cam theo thù:
Bu!
Ý Nga, 27.4.2022

AI VÔ NHÂN TÍNH?

Cải nội gián, Cộng tấn công đơn vị
Ở Tiểu Khu Chương Thiện năm Bảy Ba
Giết tù binh, mặc Công Ước Geneve
Vung mã tấu, Cộng chém đầu, tàn sát!
*

Trong khi ấy, những hàng binh bỏ “bác”
Được miền Nam chăm sóc đủ ấm no
Sống an lành, hạnh phúc, hưởng tự do
Quan to nhỏ đều tăng thêm tuổi thọ!
Ý Nga, 30.4.2022

CỘNG NÀO KHÔNG ÁC?

(Trích tuyển tập BIẾM THI VÀ NÓI LÁI)

*

Bạo tàn, phản bội, vô luân
Giết bừa, xảo quyệt, mỹ dân, cướp càn.

Tép riu như bọ “côn” an
Cũng ăn hôi lộ, bày đàn “**bảo kê**”
Bể, câu toàn cá mập về
Giấu đầu cũng... thối, giỏi nghề tằm... thom!
Ý Nga, 29.4.2022

ĐỪNG DUNG DƯỠNG!

Chúng là công cụ của đảng
Hô hào chia rẽ hung hăng
Bày mưu, kiểm soát, theo dõi
Soi mói, gian xảo, nhập nhằng:
Việt gian!
Ý Nga, 28.4.2022

THÂN PHẬN VỢ LÍNH VNCH

(Thành kính tri ân những Góa Phụ QL VNCH và Gia Đình.)

*

Tiền tử tuất nuôi con còn đồ hỏn
Thương bao người vợ Lính gánh gian nan
Nhớ thương chồng tử trận vì giang san
Kém may mắn, khổ vô vàn góa phụ!
Ý Nga, 27.4.2022

HÁNG TƯ NGHE SÓNG BIỂN RỀN

Một đời trải mộng mênh mông
Vùi chôn trăm tích ẩn trong mắt buồn
Đêm cời nổi nhớ điên cuồng
Tháng Tư chớp bể mưa nguồn phong ba

Quê nhà từ đó ngủt... xa
Ôi mình lạc giữa a ka vang rền
(xa nhau nào phải vì...quên
Như con đường cũ đổi tên thay cờ)

Đời như con sóng vật vờ
Mộng diu chân bước thân thờ phở quen
Anh đâu ? Đường đã lên đèn
Đêm nghe gió hát khúc riêng âm trầm

Người ơi lời hẹn trăm năm
Tan theo hư ảo ...cát thâm gọi tên
Tháng Tư nghe sóng biển rền
Nghiêng vai sóng nhận ngàn phiến khúc tràn.

Kiểu Mộng Hà

VIẾT VỀ THÁNG TƯ

Đêm buồn đêm giọt rớt ngoài song
Nghe tựa than van, nổi hận lòng
Dạo đó sao em ngây dại quá
Yêu nhiều mà cứ chối rằng "không"!

Sài Gòn phố thị có khi dài,
Có những đường tình...bến gót ai
Sóng bước bên nhau, đường Nguyễn Huệ,
Tiếc chưa kịp tặng nhánh hoa cài..

Tao loạn tháng Tư đến bất ngờ,
Tin người vắng bật, xác lơ ngo...
Đạn bom thâm cảnh trần muôn hướng
Vĩnh biệt non sông, mất tuổi thơ!

Thanh Hòa

1 9 7 5 - 2 0 2 2

ÚA NẮNG HẠ VÀNG

Tháng Tư khỏi lửa toi bờ
Lệ rơi pha máu, ngàn đời không quên
Tiếng ve nước nở vang rền
Khúc bi ai oán, rì rên bàng hoàng.

Tháng tư ủa nắng hạ vàng
Quê hương nhuộm đỏ một trang sử buồn
Trời sâu khốc lệ trào tuôn
Giang sơn còn đó, cội nguồn là đâu?

Tháng tư đánh cách biệt nhau
Người đi kẻ ở nỗi đau nào bằng
Hỏi mây hỏi gió hỏi trăng?
Hỏi sông hỏi nước thấu chăng sự tình!

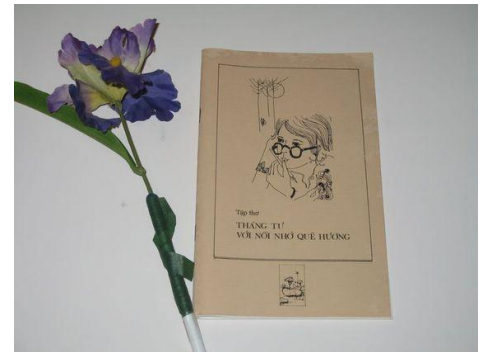
Tháng tư vận nước điều linh
Tháng tư ngày ấy chúng mình chia phôi
Giòng đời đưa đẩy nổi trôi
Biết bao giờ gặp lại người năm xưa?

Songthy

Tháng Tư Với Nỗi Nhớ Quê Hương

Dù đang tìm những giây phút tĩnh an trong cuộc hồng trần nơi xứ lạ quê người này, Bạn và tôi vẫn là người Việt Nam, làm sao chúng ta không có những phút giây xúc động mỗi lần tháng Tư lại đến, phải không Bạn? Thời gian vẫn cứ trôi qua và con người vẫn còn đau buồn mỗi khi nhắc đến ngày 30 Tháng Tư năm 1975:

Bao mươi năm! Cuộc đời dầu đổi khác
Nhưng tấm lòng yêu nước, nhớ quê hương
Và nỗi buồn của kẻ sống tha hương
Vẫn còn đó trong lòng người dân Việt.
(Thơ Sương Lam)

Tôi đã nhiều lần ra ngắm biển ở Oregon. Đứng ở bờ bên này nhìn màu xanh tuyệt đẹp của biển ở xa xa, tôi lại nhớ đến bài thơ *Biển và Dân Việt* của tôi viết từ năm 1982 khi tôi mới đến Portland. Lúc đó, tôi mới rời xa quê mẹ, nên niềm thương nỗi nhớ về một quê hương mới vừa xa cách là niềm cảm hứng cho các bài thơ của tôi. Tập thơ *Tháng Tư với Nỗi Nhớ Quê Hương* của tôi nói lên nỗi niềm tâm sự của một kẻ phải rời xa cha già mẹ yếu, gia đình thân yêu để đi lưu lạc nơi xứ người, được ra đời năm 1982 nhờ sự thương mến, giúp đỡ của những người bạn tốt mà tôi mới quen biết ở trường Portland Community College khi tôi trở lại học đường. Tập thơ này được tái bản nhiều lần do sự ủng hộ tài chánh của những bạn bè đồng tâm sự như tôi và cũng nghèo như tôi vào lúc ấy.

Nhân đây, tôi cũng xin cảm ơn những người bạn trẻ sinh viên ngày nào (đặc biệt, anh Trần Văn Minh, chồng tôi, và họa sĩ Huỳnh Lương Vinh, người đã vẽ hình bìa và các tranh ảnh trong các tuyển tập thơ của SL) đã cùng tôi thực hiện ước mơ giữ gìn tình tự dân tộc Việt Nam trong tháng ngày sống lưu lạc nơi xứ người. Tôi cũng xin cảm ơn quý thân hữu, quý độc giả đã đọc tâm tình của tôi được chuyển đạt qua thơ văn và đã cảm thông với tôi.

Xin mời quý bạn nghe tâm sự của người viết qua vài đoạn thơ mà tôi rất thích nhất trong bài thơ *Biển và Dân Việt* như sau:

...Người chỉ biết những con tàu đã đến

Còn bao nhiêu lạc nẻo hoặc chìm sâu
Giữa phong ba xanh thẳm chỉ một màu
Ai đếm được bao nhiêu mồ giữa biển...
(**Thơ Trương Lam**)

Xin mời bạn đọc bài thơ **Biển Và Dân Việt** của người viết dưới đây được đăng trong tập thơ **Tháng Tư Với Nỗi Nhớ Quê Hương** của tôi. Hy vọng Bạn sẽ cảm thông tâm tình của người viết nhiều hơn nữa sau khi đọc bài thơ này.

Biển Và Dân Việt

Chiều biển vắng, một mình ngồi lặng lẽ
Nhìn xa xa chỉ thấy một màu xanh,
Gió êm êm mặt biển thật an lành
Nào ai biết, ấy mồ chôn vĩ đại

Người dân Việt ra đi không quản ngại
Cái chết kề sóng bão giữa đại dương
Bao hiểm nguy gian khổ vẫn lên đường
Thoát ngục đờ đề tìm Tự Do bến

Người chỉ biết những con tàu đã đến
Còn bao nhiêu lạc nẻo hoặc chìm sâu
Giữa phong ba xanh thẳm chỉ một màu
Ai đếm được bao nhiêu mồ giữa biển

Hết gió bão lại sa vào giặc biển
Cướp bạc tiền và cướp cả đời hoa
Biết làm sao cho thế giới hiểu là
Nỗi đau đón người dân Nam gánh chịu

Trong sung sướng nào ai đâu có hiểu
Những con tàu lạc hoang đảo cô đơn
Hết cơm ăn, nước uống, chết dần mòn,
Sáng, trưa, tối, xác người thay lương thực

Nào những cảnh đón đau thê thảm nhứt
Nhìn xác con nhè nhẹ lắng chìm sâu
Vợ nhìn chồng đang chơi với ngụp đầu
Giữa sóng biển, đưa tay chào vĩnh biệt

Ôi đất thẳm, trời sâu khôn kể xiết
Ở quê nhà chịu kiếp sống già nhân
Thoát ra đi, lạnh đau đón vạn phần
Tội ác ấy! Người ơi, bày chi nhỉ?

Người đừng hỏi tại sao dân tôi chỉ
Nụ cười buồn và ánh mắt xa xăm
Hoặc nhiều khi đứng lặng lẽ âm thầm
Mắt ướt lệ, đáng đau buồn chẳng nói

Biển vẫn đẹp, vẫn hiền lành vô tội

Vẫn màu xanh trong nắng sớm long lanh
Nhưng buồn thay! Biển đẹp ấy lại thành
Vùng tử địa chôn bao người dân Việt!

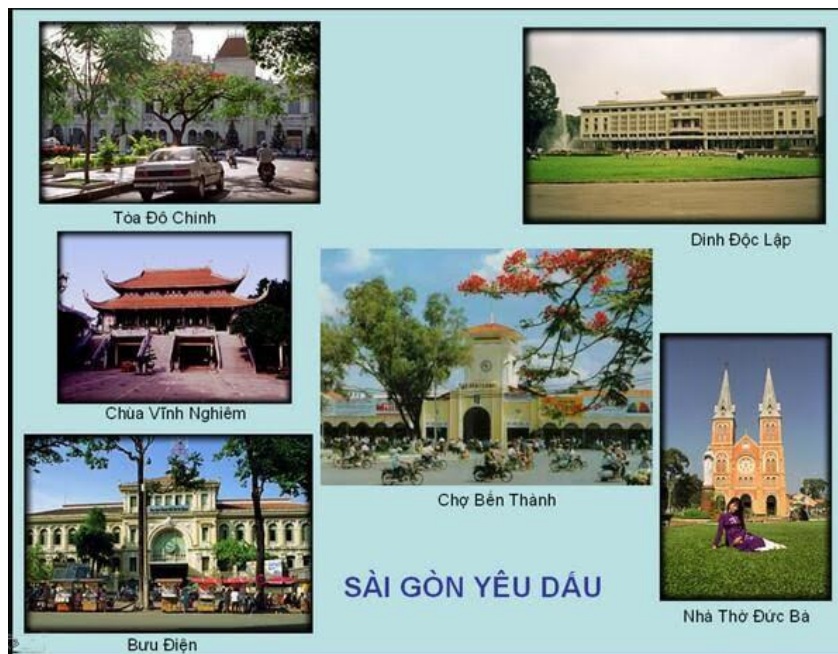
Sương Lam

Những năm trước khi xảy ra nạn dịch Covid 19, vợ chồng người viết thường đi tham dự những buổi tưởng niệm Tháng Tư Đen , ngày 30 tháng Tư do Ban Chấp Hành Cộng Đồng Oregon tổ chức.

Người viết đã gặp những khuôn mặt quen thuộc của các thân hữu đã từng tham dự các buổi lễ tưởng niệm hằng năm ngày lễ Quốc Hận này. Họ là ai? Họ là những quân nhân, cán chính ngày cũ, là thân nhân của những người đã bỏ mình trong cuộc chiến Việt Nam hay trên bước đường đi tìm tự do, là những quân nhân Mỹ đã từng chung vai sát cánh chiến đấu cho lý tưởng tự do, là những người trẻ tuổi lớn lên sau ngày 30 Tháng Tư đau buồn, v.v. Là ai đi nữa nhưng chúng tôi đã cùng một tâm niệm như nhau

“Cờ vàng đỏ! Bạn, tôi cùng lặng ngắm
Để nhớ rằng hồn nước Việt còn đây
Dù gian nan, dù sóng gió đọa đầy
Tôi và Bạn vẫn yêu màu cờ ấy.

Nay tôi bạn sống cuộc đời viễn xứ
Tháng Tư buồn! Tôi, Bạn gặp nhau đây
Trời Portland vẫn mây xám giăng đầy
Ta vẫn hát bài Quốc Ca ngày cũ!
(Trích trong *Bài Tình Ca Tháng Tư* - Thơ Sương Lam)

Tôi sinh ra và lớn lên ở Sài Gòn cho đến ngày tôi phải rời xa đất mẹ để đến định cư ở Portland. Sài Gòn luôn sống ở trong tim của tôi. Có rất nhiều youtube về Sài Gòn nhưng với tôi, tôi yêu nhất Youtube Saigon Của Tôi (Saigon of Mine) do **ian bui** thực hiện vì nói lên được: một Sài Gòn đơn sơ giản dị, đầy ấp tình người của một thuở thái bình thịnh trị.

Youtube Sài Gòn Của Tôi (Saigon of Mine)

https://www.youtube.com/watch?time_continue=14&v=uPBq_6bJ3MY

“Tôi yêu một thành phố
Không tráng lệ, huy hoàng
Tôi yêu một thành phố
Không cần ai điểm trang...”

Một Sài Gòn hiền hòa

“...Tôi yêu người thành phố
Bao dung và hiền hoà
Đêm đêm người ra phố
Tiếng kèn với tiếng xe”

* Một Sài Gòn dễ thương
“...Tôi yêu bầy con gái
Tan trường tà áo khoe
Như yêu người lính chiến
Đầu Xuân nhớ Mẹ già...”

[Sài Gòn Của Tôi \(Saigon of Mine\) - YouTube](#)

Bạn có thấy mình thấp thoáng trong đó chăng?

Mời Bạn xem thêm những hình ảnh về Sài Gòn do người viết sưu tầm dưới đây:

Board Sài Gòn Việt Nam Sương Lam Pinterest- 192 Pins

[S](#)

[You](#) saved to [Sài Gòn Việt Nam](#)

<https://www.pinterest.com/suonglamportland/s%C3%A0ig%C3%B2n-vi%E1%BB%87t-nam/>

Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn-MCTN 610-ORTB 1037-4272022)

ĐẢNG XỬ QUÂN

Xua quân Bắc vào Nam
Mở trang sử man rợ
Xâm lăng bằng lòng tham
Thương bệnh binh đem giết.

Thủ tiêu, “truy điệu sống”
Bắn tất cả hàng loạt
Đêm vui thầy hô nông
Trước khi cùng rút chạy.
Ý Nga, 27.4.2022

XIN THƠ NHẮC GIÙM!

CỘNG “CHO”

(Trong lời kinh hàng năm tưởng niệm những nạn nhân của cộng sản, có ai nghĩ đến những người Việt gốc Hoa đã bị Việt Cộng lường gạt chiếm đoạt tài sản và giết thảm thương trên đường ra... “biển”?)

*

Cho “*đăng ký chính thức*”
Những người Việt gốc Hoa
Cộng thu gom vàng bạc
“Cho” ra khơi trẻ già.

Gài mìn, tàu chìm biển
Xác người tập Vũng Tàu
Tập Bến Tre, Bình Đại
Sông trôi nhiễm bao lâu?

(Thành kính tri ân quý CHIẾN SĨ thuộc tất cả các
QUÂN, BINH CHỨNG
cùng toàn thể QUÂN, DÂN, CÁN, CHÍNH và LỰC
LƯỢNG CẢNH SÁT VNCH
đã bảo vệ tự do cho miền Nam VN.)

*

XUẢ ĐÃ:

Cứng hơn thép của bao dòng thi sử,
Nhọn hơn chông, đâm xuyên thủng cờ hồng,
Sắc hơn dao, chém đứt giặc biển Đông
Cát tiếng rống của Núi Sông thịnh nộ.

*

NAY NÊN:

Đánh: rúm ró lừng lơ cam, hồng, đỏ;
Đánh: cúi đầu trước quốc nhục ô, đỏ*
Già khinh khi, trẻ phi nhô: “*Trâu bò!*”
Dẹp ngoài Ngõ, trong Nhà cho sạch giặc!

Tên tâm độc giương cung cho chính xác,
Đạn lên nòng, súng bắn chớ chôn chân
Phải xả thân, chân đi tới nơi cần
Xông pha trận bằng tinh thần minh mẫn!

Được tiếp nhận nàng thơ trời trao tặng
Xưa hịch truyền trong vạn trạng khó khăn,
Nay dễ dàng, ai kiểm duyệt cản ngăn
Mà nhu nhược ngủ vùi trong tình ái?

Xin tiếp lửa tim người! Hãy hăng hái!
Nhắc chừng nhau: giặc sau gáy đêm ngày
Cám ơn đời chưa phé thái trời tay
Học cho giỏi dòng thơ hùng sử Việt!

*

Xing tiếp sức cùng em, ta chung viết
Chít khăn tang, em đi tiếp đường đời
Kêu giùm dân bao uất nghẹn chữ, lời
Đoạn đường cuối lay thời... đầy nhiệt huyết!

Ý Nga, 27.4.2022

*Ô, đô: quyền lực và tiền bạc (dollars)

*Bò (bò vàng): tiếng lóng dân miền Nam gọi bọn
công an Bắc Cộng hà hiếp dân lành.

NGÂY THƠ

(Gửi em Hà Nội.)

*

Lọt vào quỹ đạo của ma
Em chơi với quỹ sao ra dụng tài*?
Ta từng khuyên nhủ hoài hoài
Thấy tà chớ kết! Biết ai cứu giùm?

“*Đánh tư sản, mại bản*”
Bằng cướp của giết người.
Tội ác còn tanh tươi,
Mùi thối Cộng còn phơi.

Có chi mà “*hồ hởi*”?
Xác trôi ngập biển khơi.
Hồn oan có siêu thoát?
Thương ơi bao mảnh đời!
Ý Nga, 27.4.2022

CHUYỀN LỬA

(Đọc thơ hay của thi hữu.)

*

Vững vàng kỹ thuật làm thơ
Ai đem ngôn ngữ vào thờ ca dao
Vận vẫn điều luyện biết bao
Chữ mang theo nghĩa lao xao hồn người.

Tứ thơ gọi cả đất trời
Quê hương một thuở rạng ngời hùng anh
Hiếm người biết quý đầu tranh
Biết đem Lửa chuyền, vinh danh Cộng Hòa!

Giữa bao hơi hợt thi ca
Dòng thơ tranh đấu sâu xa hào hùng.
Đọc xong xin được góp cùng
Tám lòng ngưỡng mộ: Lửa chung tay chuyền!
Ý Nga, 27.4.2022

**ĐÀU DÂN MẶC SỨC
“PHONG BÌ” LÓT CAO**

(Trích tuyển tập BIẾM THI và NÓI LÁI.)

*

Trong hang Bắc Pó kín bung
Việt gian ca tụng: “*Sáng trưng **chân đèn!***”

Chen, đàn* màn chuyện tối **đen**
Mòm hô toác hoác ngợi khen “bác” khùng
Điên điên tư tưởng, soi cùng:
Chân đèn khen sáng. Cúc cung... Tay Đèn

Tay Đèn soi bác-day-tiên
Lắm **tiên**... **hộ lý: Day, Tèn, Tày, Đen***?
Bao tiên... bị đọa, ép, chèn
Từ từ **lộ hí** tuổi tên nổi dài.

Bây giờ gác ngoài cả chòm
Cộng quay như dế, tùm hum hang cùng
Bị gài bởi bọn mảnh mung
Đủ trò lừa lọc lạ lùng, xấu xa.

Đời đang đẹp đẽ như hoa
Dây dưa với hủi-muru-tà xưa nay
Bao nhiêu kẻ hiểm chúng bày
Bên ngoài giả tướng bày bày: “Quốc Gia”,
Bên trong thực tướng thối tha
Bày binh bày bạ, ruờm rà “tung lên”,
Nhân tài hát xuống hố, kênh
Trò chơi đơn giản: trây sinh người ngay.

Gian manh bỏ trận bên ngoài,
Trong kia em khóc than dài, ai nghe?

Ý Nga, 26.4.2022

*Dụng tài: trưng dụng anh tài

THƯƠNG ĐIỀU TRẦN THÂN

Em run người chao nhanh
Đôi vó còn mỏng-manh
Làm sao thân giữ nhiệt
Mùa đông lạnh quá anh!

Mình thức trắng đêm qua,
Nghĩ, “*miếng đất làm quà*”
Chúng dâng người mà ức
Dân làm sao thứ tha?

Cái lạnh của xác thân
Rồi sẽ ấm đủ phần,
Chỉ lo mai mất Nước
Vừa lạnh vừa... trần thân.

Ý Nga

Chuyện trong! Chưa nói chuyện ngoài:
“*Bác*” hăm cục gạch, nóng hoài Việt gian!
“*Ám*” no độc lập trong... hang
Chui ra khỏi lỗ: đảng rằng: “*Tự do!*”

Bao năm “*địa đạo*” trườn, bò
Vào Nam hạnh phúc, hát hò: “*Được đi!*”
Đi rồi được thể ngồi... lý
Đầu dân mặc sức “*phong bì*” lót cao.

Chân đèn nhìn xuống, ối dào
Tối thui mà cứ nặn nhào: chí minh!
Tiên xinh, *Bắc Pó* cũng xinh
Sao bằng hang... lớn cung đình: **bán tiên**
Bán tiên, đảng có lắm tiên,
Tiền nhiều mặc sức **mua liền gái trinh.**

Noi gương “*bác*”, đảng trương phình
Thời kỳ hang lỗ? Đảng rình **chung... đèn!***
Tèng heng hoàn cốt tèng heng*
Từ người xuống vượn, lại chen chúc ngôi!

Ý Nga, 26.4.2022

*Nói lái & biếm:

-Chân đèn > Tay Đèn/Đay, Tèn/Tày, Đen
-hộ-lý/lộ hí

-chân đèn/Chen, đàn/chung... đèn

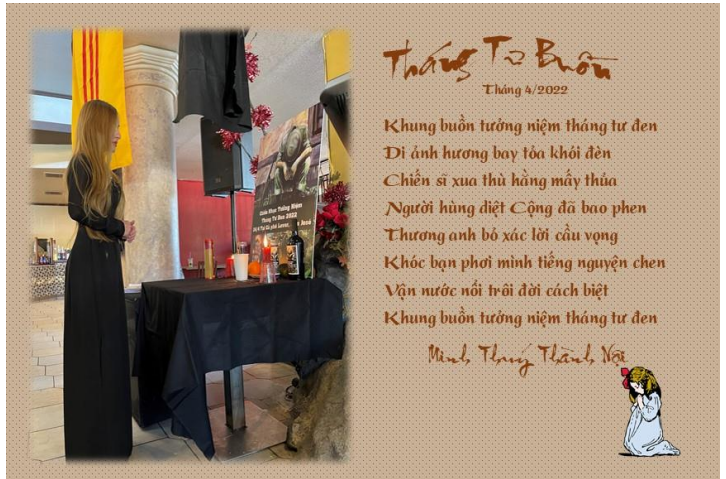
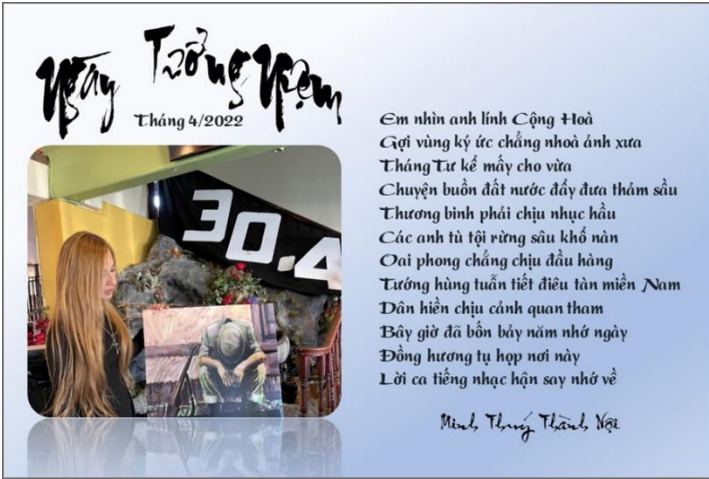
*Đay, Tèn, Tày, Đen: tên riêng

*Cái gì của Hồ Chí Minh cũng được đảng đem triển
lãm sáng choang dưới đèn, kể cả “*cục gạch*”

*”Tèng heng: (theo *Trần Bảo Định, trong Truyện*
ngắn “*Huyền Thoại Núi Ba Thê*”:

“Tèng heng thuộc loài giáp xác và cũng chẳng lạ lắm gì
với loài tôm cua. Thoạt trông tưởng là tôm nhưng
không phải... Đầu và mình lớn hơn tôm, đuôi nhỏ hơn
tôm nhưng được cái nó dài và đầy thịt. Đồi càng to
dềnh dàng, chắc, khỏe và sắc lẹm gấp mấy lần cua. Nó
khác cua là không bò ngang.”

Tháng Tư Đen Không Để Gì Quên

Ngày đó!

Người di tản tràn đến, từng đoàn người, từng đoàn xe từ Ban Mê Thuật (BMT), Pleiku, từ Phú Bổn, từ các tỉnh miền Trung đổ về vào những ngày giữa tháng Ba. Trường Nam tiểu học, nơi cô trò chúng tôi gặp gỡ hằng ngày, đã không còn bóng dáng học sinh, vì trường đã biến thành “trung tâm tiếp cư”. Các thầy cô giáo chạy đôn chạy đáo tìm thức ăn, gạo muối, quần áo, vật dụng cần thiết, v.v. để phân phối, giúp đỡ những người đang xơ bơ, xác bác, lếch thếch, hốt hoảng buồn rầu, ngồi ủ rũ trong các phòng học làm nơi tạm trú.

Một buổi chiều, đang còn ở trường về, được bạn báo tin: “Cháu chị U đã chết cháy rồi!” Tin thật buồn với sự chết chóc đã đến gần sát. Người vừa ra đi là một pilot Trực thăng, và đơn vị đang hành quân ở BMT. Tàu anh đã trúng đạn phòng không của địch quân, bùng cháy như cột lửa ở trên không. Chạy đến nhà chị U, nhìn chị và bà con trong nhà khóc than, tôi và hai cô bạn thân vừa đến cũng chụm đầu lại khóc.

Về nhà lại gặp một người bạn không quân tìm đến thăm khi biệt đội của anh từ Cần Thơ, biệt phái ra để phụ giúp với các đơn vị bạn. Đáng lẽ ở căn cứ Pleiku, nhưng vì đơn vị trên đó cũng đã di tản, nên các anh lại kéo xuống phi trường Nha Trang. Ngồi nghe anh kể những bữa đồ quân khó khăn với quá nhiều phòng không địch, những chuyến hành quân tiếp tế, và đặc biệt là cứu “dân chạy loạn”. Từng đoàn người từ các tỉnh cao nguyên chạy về, phải đi bằng đường rừng vì Quốc lộ 21 đã bị VC chiếm mất từng đoạn. Họ băng rừng, vượt suối bồng bẻ gánh gồng mà đi, có đàn bà đã “sanh rớt” trên đường chạy loạn, may mà Trực thăng đã nhìn thấy nên đáp xuống chở về nhà thương. Có hôm, anh phải bay thật thấp để hướng dẫn đoàn người đi lạc trong rừng sâu có thể đi ra con đường mòn lớn hơn mà về được Khánh Dương (anh Th/tá ĐS Phước - Công binh, là một trong số “người di tản buồn” đã nhận ra tài xế “chiếc trực thăng cứu nạn” trong những ngày gian khổ đó, nên quý anh nhiều ở những ngày tháng sau này).

Nhiều người đổ dồn về và cũng có lắm kẻ ra đi. Người Nha Trang cũng bắt đầu tìm đường tháo chạy, bằng xe hơi, xe hai bánh và chủ yếu là ghe thuyền đường biển. Một vài ngày cuối tháng Ba, trung tâm tiếp cư đã vơi người, một phần người tị nạn có thân nhân đến đón về, một lớp nữa họ tiếp tục xuôi Nam, những thầy cô giáo cũng xôn xao nhiều vì người đi kẻ ở.

Từ làn sóng radio phát đi chương trình tiếng Việt BBC - Luân đôn, cho tin quân dân miền Nam đang... thua xiểng liểng. Nhiều nơi giặc chưa đến đã không còn người lãnh đạo, cơ sở bỏ tan hoang. Và đường phố Nha Trang vừa đón một lớp người mới đến, có một số “hung hăng, dữ tợn” vô cùng. Có hôm lái xe trên đường về một mình, sau khi đưa người bạn trở lại căn cứ, tôi cũng rất sợ vì với súng đạn có sẵn trên tay, họ có quyền cướp xe, có thể bắt phụ nữ và làm nhiều điều xấu. Người ta bảo “họ là toán lính” vừa đổ bộ lên bờ từ tàu hải quân cập bến cảng Cầu Đá (?) Chẳng ai dám ra đường thường xuyên nữa.

Tâm trạng hoang mang giữa đi và ở. Ở lại sẽ như thế nào trước tin đồn quân giặc quá dã man, đàn bà con gái sẽ bị “rút móng tay”, bị bắt đi làm “hộ lý” cho bộ đội, đàn ông con trai sẽ bị bắt đi tải đạn. Nếu lính tráng bị bắt, mạng sống sẽ không còn, ... Nhiều tin rất hãi hùng mà người thành phố phải để ý đến. Nhưng đi thì đi về đâu, bằng phương tiện gì, nơi chốn nào để đến, hay cũng lang thang lếch thếch như những đoàn người đang nói đuôi

nhau trên quốc lộ số một kia đang được chiếu trên truyền hình. Cuối cùng Ba Má tôi chọn giải pháp có chết thì cũng sẽ chết chung ở nhà mình, vì gia đình quá đông người, lại có thêm mấy gia đình bà con ở vùng ngoài chạy vào tị nạn; mặc dù cá nhân tôi đã được người bạn sẵn dành cho phương tiện trực thăng để ra đi đêm cuối cùng của tháng Ba, khi đơn vị anh trở về căn cứ ở miền Tây.

Buổi sáng ngày một tháng Tư, sau khi đưa người anh trai, nguyên là sĩ quan đang làm việc tại bộ Tổng Tham mưu, là một trong những thành viên của phái đoàn về Nha Trang dự họp với tướng Ph. mấy hôm trước. Cuộc họp không đi đến đâu và cuối cùng phải trở lại Sài Gòn. Quang cảnh phi trường Nha Trang hỗn loạn không thể tưởng tượng nổi. Cổng đóng, quân cảnh cầm súng lăm lăm, có thể nã đạn vào ai đó bất cứ lúc nào, nếu không tuân thủ mệnh lệnh. Người và người chen lấn nhau, người la kẻ khóc, lớp trong lớp ngoài. May quá, anh tôi vào được bên trong vì còn “sự vụ lệnh” và đang đi bên cạnh một “ông quan lớn”.

Tôi quay đầu xe trở về nhà mà lòng buồn khôn xiết, chán nản tột cùng. Vừa về đến nhà, đã thấy người bạn phi công phản lực vừa từ Phan Rang chạy về, anh nói muốn đến... từ giã tôi! Anh hỏi tôi có muốn “đi tản với anh” không vì không còn nhiều thời gian nữa? Tôi đang nói lời chúc Anh trên đường về Sài Gòn được bình yên, thì người chị bà con xuất hiện; tôi đẩy chị lên yên sau chiếc xe Lambretta cùng đi với anh, và “tặng” chị chiếc khăn quàng Hướng đạo sinh tôi đang đeo trên cổ để chị làm kỷ niệm (lúc này tôi đang là Sói già của đạo K.H.). Tôi nhìn theo họ mà mắt cay cay, miệng vẫn thầm cầu nguyện cho hai chị em đến nơi an toàn, dù gì, chị cũng từng là “chị kết nghĩa” của anh ấy.

Mới tôi qua, ngay phòng khách nhà tôi, vài ông tá cấp cao, vài ông úy cùng ngồi “bàn chiến sự”. Họ “trấn an” ba má và gia đình tôi rằng: cả nhà đừng có lo, nếu có chuyện xấu xảy ra, thì “Đèo Cả” sẽ là lần ranh Quốc - Cộng, chia hai phần lãnh thổ như Bến Hải ngày xưa. Chúng tôi nghĩ đó là những lời nói vô thường vô phạt, nói để trấn an chứ họ cũng đâu biết gì hơn. (Sau này đọc trong **Cuộc Đời Binh Nghiệp** của Đại Tướng Cao Văn Viên, Tổng Tham Mưu Trưởng Quân Lực VNCH, do tác giả Đặng Kim Thu viết; có đoạn nói đến chuyện chia đất từ Đèo Cả là có thật.

Xin trích: “Ngày 13-3-73, Tướng Trưởng được lệnh vào Sài Gòn họp. Trong phiên họp tại phòng hành quân ở dinh Độc Lập, có sự hiện diện của Thủ tướng Khiêm, Trung tướng Quang, và tôi (ông Viên); TT Thiệu lấy cây viết gạch trên bản đồ VN, xóa vùng Cao Nguyên và Vùng I, rồi vạch một đường từ Ban Mê Thuột đến Nha Trang, rồi nói rằng chúng ta sẽ còn giữ phần đất dưới đường này. Từ đèo Cả trở ra Quảng Trị là phần đất dành cho Mặt Trận GPMN.

Ông Thiệu nói với ông Trưởng: “Đây là chỉ thị của tôi. Phải thi hành, nhưng giữ bí mật. Không được nói lại cho ai!” (Có lẽ tin này rò rỉ ra ngoài.)

Xong buổi họp, Tướng Trưởng theo tôi về văn phòng, có ý trình bày thêm về lệnh của ông Thiệu. Ông Trưởng nói: “Tôi không thể thi hành lệnh vừa rồi của Tổng thống, vì tôi đã hứa với đồng bào ở Huế là tôi sẽ giữ Huế. Xin Đại tướng chỉ thị một tướng khác để làm việc đó.”) Ngưng trích.

Khi họ đi rồi, ruột gan tôi héo hon quặn thắt, nhất là mỗi khi nghe tiếng máy bay cất cánh rời phi đạo xé nát không gian, hay những tiếng trực thăng xanh vạch rời nhỏ dần về hướng Nam...

Cùng lúc cô bạn hàng xóm nhà đối diện, hỡi hả xách một túi hành trang chạy sang, rủ tôi cùng xuống bến cảng Cầu Đá, vì “tàu hải quân”, mà anh trai của cô là Hải quân thiếu tá trên đó, sắp rời bến cảng, tôi đành chúc cô thượng lộ bình an, tôi không nỡ bỏ gia đình mà đi được.

Buổi xế chiều đó, một người anh họ mặc đồ lính đến gõ cửa, anh vô nhà mà cánh tay đang quấn băng trắng dính đầy máu khô. Thì ra, lúc di tản từ ngoài Tuy Hòa vào, cả đơn vị bị thất lạc hết, anh bị trúng đạn, tìm đường về nhà tôi để buộc lại vết thương. Nhưng chưa ngồi yên chỗ, anh đã nhìn đáo dác và bắt gặp mấy chị em tôi đang ngồi ủ rũ, anh hét lên: “Sao không tìm đường đi đi. Bây giờ ở dưới phố đang hỗn loạn lắm, cả một đám tù nhân hung dữ vừa phá cửa nhà tù và tràn ra đường cướp phá!”

Cả nhà tôi thất kinh, chưa kịp có phản ứng gì, thì một người hàng xóm chạy về la toáng lên ngoài đường: “Nhà ai có con gái lớn hãy tìm cách trốn đi. Cả một đám tù ở quân lao vừa mới tràn ra đường, họ đang tủa ra nhiều đường phố cướp phá đó.” Không còn chần chừ nữa, ba tôi vội vàng dắt chiếc Yamaha của tôi ra cửa, chiếc xe tôi vừa đưa anh tôi đi buổi sáng, vẫn còn đầy bình xăng; chị lớn tôi chạy đi xúc vài ký gạo; hai em tôi đi bốc vội vài bộ quần áo, cái mền; thế là 3 chị em phóng lên xe, chạy vô Suối Dầu, nơi ba má tôi có khu vườn trồng nhiều cây ăn trái, với căn nhà nhỏ.

Trong cơn hỗn loạn, muốn tìm con đường sống, tiềm năng sức mạnh trong mỗi một con người đã thể hiện, vượt qua những sinh hoạt thường ngày mà không ai ngờ tới. Với cái xe nhỏ xíu, mang đến ba con người, thêm gói mền

gạo mắ, vậy mà tôi cũng phóng nhanh qua mấy con đường để ra xa lộ số Một, rồi len lỏi, luôn lách qua một đoạn đường dài lên Thành với hàng hà sa số xe cộ từ xe GMC, xe Jeep, xe hàng, xe nhà, xe hai bánh đủ loại... và một đoàn người gồng gánh, vai mang, gậy chống, vông khiêng... rờng rần nối đuôi nhau. Họ âm thầm lặng lẽ lách qua đoàn xe đang nghẹt cứng trên đường.

Lách mãi, tôi cũng qua được đoạn đường Thành. Đang dáo dác tìm lối lách nữa, bỗng nghe có tiếng gọi tên mình. Thì ra, nguyên cả một đoàn xe của Trung tâm Huấn luyện Lam Sơn cũng trong đoàn người di tản, và đang di chuyển nhích nhích nơi đây vì kẹt cây cầu đằng trước.

Tôi chia tay với quý anh trong bịn rịn, những người đã từng đem mồ hôi và nước bọt để huấn luyện cho những tân binh trước khi ra chiến trường chống địch, giờ này cũng đang tham gia vào cuộc di tản vô trật tự, một cuộc “rút chạy” mà không biết sẽ ra sao ngày sau?

Mới lách luôn được một đoạn ngắn, lại có ai gọi mình, quay lại gặp người anh là Đại úy làm trong... Quân sự bốn bên gì đó; con của người cậu ruột cũng trong đoàn người di tản; anh nói: “Ba đưa lui ra sau, anh... lái xe cho!” nhưng anh vừa ngồi lên yên, thì cái bánh xe... xẹp lép, thế là anh... leo xuống, chúng tôi chạy tiếp.

Xe chen lấn mà chạy. Qua ngang cầu Lùng, một cảnh tượng thương tâm xảy ra, một xe Honda đàn ông, hình như chở đến 7 người lớn nhỏ (?), người tài xế bị lạc tay lái và ngã cái rầm; người văng tung ra, nhưng đoàn người đang ở trên cầu cứ lách qua mà chạy, coi như chẳng thấy gì và cũng không thể dừng lại khi mà đoàn xe sau cứ lao tới. Tình nhân loại, lòng nhân ái đã “bị bỏ quên” khi chính mình cũng đang đi tìm lối sống? Hóa ra hình ảnh mấy hôm trước trên TV còn chiếu cảnh những người... đạp đầu nhau để tìm một chỗ ngồi trên tàu di tản là chính xác. “Mạnh được yếu thua” đang diễn ra mọi nơi mọi chỗ trên quê hương tôi? Và trong đó có cả chính bản thân tôi. Buồn thật!

Cơn mưa chiều hung bạo, xối xả tự nhiên đổ ập xuống. Mưa và gió đập rầm rầm vào mấy bức vách của căn nhà nhỏ, nơi chúng tôi vừa đến chẳng bao lâu. Những hạt nước mưa nặng nề rơi xuống như muốn cuốn trôi dùm nổi uất nghẹn trong tim của những con người bất lực, đang thua chạy mà không biết tại sao mình bị thua? Nhìn ra đường, đoàn người ướt nhẹp vẫn lóp ngóp đi hai bên lề dưới cơn mưa, xe cộ vẫn chen nhau mà chạy. Đoạn đường Suối Dầu này, ngoài những khu vườn trồng cây ăn trái với căn nhà nhỏ để ở tạm, không có nhà cửa hai bên đường, nên người đi bộ không thể nào có chỗ núp mưa, nên họ cứ lầm lũi mà đi, như những đám ma trôi tháng Bảy...

Chiều xuống dần, mưa tạnh bớt, một người nhà vườn bên cạnh chạy sang. Họ yêu cầu chúng tôi góp tiền mua chiếu để chôn hai người vừa bị xe tông chết ở trên Quốc lộ I. Lúc này đoàn người di tản đã đi về phía trước, chỉ còn những xe nhỏ chạy vụt qua. Thương thay hai người lính đèo nhau trên chiếc xe Honda, và đã bị chiếc xe nào đó đụng phải, họ ngã xuống đường và chết liền tại chỗ, máu loang đỏ cả mặt đường trộn lẫn nước mưa. Dù sao hai người lính này vẫn có được nén nhang cúng bái và nắm mồ dù chỉ đắp bằng đất, và cả tên tuổi ghi rõ bằng những mảnh gỗ đóng trên đầu mộ.

Sáng ngày 3 tháng Tư, anh lớn tôi vào gọi về vì “quân giải phóng” đã vào chiếm thành phố Nha Trang (NT) hôm qua. Tôi để hai em ở lại trong vườn vì đã đem thêm gạo mắ cho các em đủ sống một thời gian, và về ngoài NT đang lộn xộn lắm. Riêng tôi phải về vì dưới phòng Giáo dục, “Chánh quyền mới đã tiếp quản” và cho người đi lùng sục từng nhà kêu gọi các thầy cô giáo “không di tản” phải ra trình diện gấp. Anh tôi nói có một nhóm người đã ra tận đèo Rù Rì để đón mừng “Cách mạng”, và hú hồn vì chúng tôi đã đi thoát đêm đó. Nếu ở lại nhà, không biết chuyện gì sẽ xảy ra, khi mà đám tù nhân hình sự, chuyên cướp của giết người, lẫn những người tù “bất trị” ở quân lao họ túa ra đường phố, đến phá cửa những nhà buôn nào họ nghĩ là có thể cướp được, nhà nào có con gái họ bắt để hãm hiếp. Về sau có nhiều người kể lại, các cô gái phải chui trốn ở những nơi dơ bẩn nhất, trên gác xép, dưới gầm giường, nhà xí, v.v. Cũng hên là sau khi vợ vét được mớ tiền của thì họ bỏ đi, cùng lúc, những căn cứ quân sự, những cơ sở chính quyền, nhà dân bị bỏ trống, đã bị nhiều nhóm người khác nhau đến “hỏi của” đốt phá. Thành phố đã hỗn loạn giờ thêm cánh điêu tàn, nhếch nhác...

Bấy giờ mới thật sự là những ngày hãi hùng của “Tháng Tư Đen” khi bộ đội miền Bắc đã đem xe tăng vào thành phố. Những chiếc xe Molotova kèn càng, lù lù chạy ngang chạy dọc trên đường, trên xe chở đầy những bộ đội mặc quần áo màu cứt ngựa và nón cối đội đầu; cả người và xe đều cắm đầy lá cây như những “cánh rừng” biết đi. Người dân đứng nhìn “quân giải phóng” xuất hiện trong lo âu sợ hãi, trong khi những tên nằm vùng xuất đầu lộ diện ăn mừng chiến thắng.

Giọng nói “chanh chua–chát chúa–thé sắc lạnh” từ miền Bắc xa xôi nào đó truyền đi qua làn sóng đài phát thanh, với “*bảy điểm của ủy ban quân quản*” cứ làm người nghe rờn rợn, nổi gai ốc cùng mình, và những bài hát “ca tụng bác Hồ” với giọng the thé đi lên đến chói óc.

Những lúc ra đường gặp phải những bộ đồ màu cứt ngựa, đôi dép râu và cái nón cối; những bộ mặt ngơ ngáo ngáo, nhìn xiên nhìn xéo trầm trồ, xuýt xoa; ngược mặt nhìn lên cao thì... rớt nón cối; cứ vừa đi vừa nói chuyện với nhau bằng chất giọng lơ lớ như người miền núi mà thở dài ngao ngán và tự hỏi những người chiến thắng đây sao? Mặc dù người thành phố đã cải dạng, quần áo thường ngày đã đem giấu kỹ, chỉ còn những bộ đồ đen đúa hoặc nâu đà, nhưng vẫn bị nhìn với cặp mắt soi mói, ác cảm.

Chuối ngày tiếp theo thành phố bị tắt ngúm đèn điện ban đêm, nhà nhà đóng kín cửa, leo lét ngọn đèn dầu. Tháng Tư đen đúng nghĩa. Thành phố trống vắng, hoang lạnh tiêu điều. Mới hôm nào những con đường phố đông vui nhộn nhịp với những bộ quân phục từ các quân trường, từ nhiều đơn vị về đây; trai thanh gái lịch diu nhau đi trên phố, trên bãi biển những buổi chiều lộng gió; phố xá sáng trưng; sinh hoạt tấp nập; giờ còn lại một thành phố chết, vắng hoe. Đã vậy những tiếng súng phòng không được đặt khắp nơi cứ bắn lên nổ rền trời, tiếng súng đại bác bay xé không trung, xé trời và xé cả lòng người. Buồn đau và sợ hãi là tâm trạng của những người dân trong thành phố, dù mọi sách báo, tài liệu, của cải hiếm quý đã đem giấu cất, phi tang (nhà tôi đã chôn nguyên một “thùng phuy” sách báo cũ đủ loại ở sân sau nhà, về sau đào lên cho bạn bè... mượn coi, và bị ... mất hết).

Những tiếng máy bay âm ỉ thả bom vào mỗi đêm, nơi đã bị bắt buộc phải treo cờ “Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam”, những tiếng nổ long trời lở đất cứ dội lại, rền ra xa; những giấc ngủ chập chờn khi đài phát thanh của “Quân gGiải Phóng” ra rả loan tin “bọn Ngụy” càng ngày càng thất trận. Lệnh của Ủy Ban Quân Quản ban ra: “*Cách mạng sẽ khoan hồng nếu quân dân cán chính Ngụy miền Nam ra đầu thú*”.

Một người anh họ, chỉ là một Cán bộ Xây dựng Nông thôn của một xã ngoài Phú Yên, chạy vào nhà tôi tạm trú. Ba Má tôi lo sợ đã bảo trốn đi vào Nam, nhưng vì nghe lời gia đình của vợ bảo ra trình diện sẽ được khoan hồng, đã bị “cách mạng dẫn độ” về Tuy Hòa và bị chặt đầu không chút nương tay. Ngày liệm xác phải chờ xin lại... cái đầu để ráp lại cho nguyên vẹn hình hài hầu mai kia còn... “ăn cúng giỗ”.

Có người thanh niên ăn trộm vặt vì đói quá, bị “bộ đội” bắt đem ra bãi biển xử tử để làm gương, dù người bị bắt cấp đã năn nỉ van xin bộ đội khoan hồng đừng xử bắn. Nhưng những con người vô cảm kia vẫn thi hành mệnh lệnh. Người dân thành phố cảm nhận được nỗi mất mát tội cùng nhưng không biết làm gì hơn.

Những thầy cô giáo như chúng tôi, vào những ngày sau đó, buổi sáng bị bắt buộc phải trở lại trường để “học tập chính trị”. Buổi chiều không đến trường, cứ khoảng hai giờ là leo lên xe đạp, đèo theo chiếc mũng và vắt cơm nguội, đạp xe lên tận trên Thành, khu nhà ở “cải lộ tuyên” hoặc khu Đại Điền xin ngủ nhờ qua đêm, chọn những gia đình có “hầm trú ẩn”. Vì cha mẹ già sợ bom đạn từ “phe ta” trở về thả bom, tai bay họa gửi chẳng biết đâu mà tránh.

Dù đã đi khỏi thành phố, nhưng nhiều khi đang ngủ chập chờn, còi báo động rú lên liên hồi, dai dẳng đến rợn người, thế là ba chân bốn cẳng phải chạy chui vội xuống hầm, ngồi bó gối chờ cho đến sáng, khi biết chắc rằng “máy bay Ngụy” không còn trở lại thăm viếng tặng bom.

Hỡi ơi! Khi rút chạy, những người có thẩm quyền đã không chịu hủy bỏ những gì cần hủy, như tài liệu văn phòng, những hồ sơ cần thiết, hay những cây cầu chiến lược để xe giặc khỏi đi qua. Giờ đã lọt vào tay giặc, họ ra lệnh đem bom về thả chính nơi họ vừa mới bỏ ra đi. Thành phố như đã chết, giờ càng ghi đậm thêm nỗi chết, khi quá nhiều nơi bị bom đạn của chính quân mình. Từ ngoài xóm Bồng, đến đường Tô Hiến Thành, và cả ngôi trường thân thương của chúng tôi cũng lãnh nhiều quả đạn. Về sau có gặp lại một người bạn Không quân tham gia cuộc đánh bom trong những ngày tháng đó cho biết rằng: “*húng tôi có lệnh phải đánh bom phá sập cầu xóm Bồng, nhưng không thể xuống thấp hơn, vì phòng không địch nhiều quá, nên cứ ở độ cao mấy chục ngàn bộ mà thả xuống nên mới ra... có sự.*” Gia đình một người tị nạn chưa kịp tìm phương tiện trở về lại quê xưa, thì người vợ trẻ và đứa con trong bụng đã chết tức tưởi ngay trong phòng học lớp Năm phía bên dãy trường Sư phạm Nha Trang, vì trúng đạn sập căn phòng.

Buổi sáng trên đường đi đến trường để dọn xác chết và gạch ngói ngổn ngang, chiếc xe đạp cà tàng của chị bạn tên T. (có chồng là sĩ quan Hải quân đã không liên lạc được) bị đứt dây sên; hai chị em vừa dắt xe chạy mà vừa khóc ròn vì đường vắng tanh đến lạnh người; lại tủi thân, xót phận con người bỗng chốc thành kẻ thua cuộc. Lúc đi ngang qua khúc quanh trước cửa trường Nữ trung học, nơi có ba xác chết nằm sấp, ruồi nhặng bu đầy thật hôi thối, mà chưa có người dọn dẹp khiêng đi mai táng...

Thú thật hồi đó cứ mỗi một đồng gạch vụn khiêng đi đổ, là đổ cả mồ hôi và nước mắt, nhưng đã giữ lại trong tôi nỗi đau và sự tức giận đối với những người vừa là bạn, là phe mình mới hôm nào cùng dắt nhau đến những quán

ăn Thọ Lộc, Hoài Linh còn ẩm cái ghế ngồi, mà hôm nay đã trở thành... thù địch? Thương và giận luôn giằng co theo từng bước chân đi. Bao nhiêu ngày của Tháng Tư Đen, là ngần ấy ngày chúng tôi sống trong lo âu sợ hãi, khủng hoảng tinh thần. “Cách mạng” luôn đưa người đến tận nhà bắt buộc các thầy cô giáo phải đến trường, nhưng có lúc mới đi đến giữa đường đã phải chạy về vì tiếng súng phòng không nổ đụp đụp liên hồi. Có hôm tôi và cô bạn vừa đi gần đến chợ Đầm, đã phải vội vã... phóng về lại nhà ở đường Trưng Nữ Vương vì súng phòng không của “bộ đội” nổ liên hồi không dứt. Mãi đến khi trên làn sóng Đài Phát thanh chất chúa oang oang: “*Mặt trận Lâm thời Giải phóng miền Nam thông báo là quân dân ta đã chọc thủng chốt cản của bọn Ngụy tại Phan Rang và đang tiến nhanh theo gót bọn chúng đang tháo chạy...*” thì không còn nghe tiếng ù ù của “những chuyến bay đêm!” Nhưng ngoài nỗi đau, sự hoang mang sợ hãi giờ mang thêm niềm thất vọng tột cùng.

Ôi Tháng Tư Đen! Đồi đen như cục than bắt đầu từ những ngày tháng đó. Cho đến một ngày cuối tháng Tư cả nước cùng nghe chung một tiếng loa của Phe Thắng Trận với “đại thắng mùa Xuân”! Những ngày mà “*đôi dép râu dẫm nát đồi sơn trẻ, nón tai bèo che khuất nẻo tương lai*” bắt đầu một chế độ mới. Khi mà nửa đêm về sáng của ngày mùng Một tháng 5, người dân thành phố Nha Trang đã bị những “cách mạng 30” đến gõ cửa từng nhà, kêu gọi tập trung tại sân vận động để chào mừng lễ lao động nhưng thật sự là ăn mừng chiến thắng. Khi mà những loa phóng thanh bắt đầu chia vào nhà dân lúc 5 giờ sáng, bắt người dân phải nghe những lời ca... chói óc, the thé ca tụng bác và đảng. Thầy cô giáo cũng phải hát thuộc lòng những bài hát đó ở trong trường để dạy lại cho học trò, nếu còn... đứng lớp). Những bản tin thắng trận, những “tội ác Mỹ Ngụy”... được loan tải từng giờ, nghe mà ớn lạnh. Tiếp theo là những ngày ăn cơm độn với gạo mục, bo bo, mì sợi, với mỗi tháng một cái tem phiếu đi cửa hàng lương thực chờ chực cả nửa ngày mới mua được vài ký rau muống già...

Người thì bị đi tù mùt chỉ không biết ngày ra, quá nhiều gia đình ly tán. Người tuổi trẻ bị bắt vào đội Thanh Niên Xung Phong lên rừng chặt cây lồ ô, đi lao động khổ sai tiếp diễn, chịu bao nỗi khổ ải đắng cay. Đã vậy thêm lớp người mới mang băng đỏ, chuyên đi lùng sục bắt bớ những người “chưa chịu tuân thủ” lệnh của chính quyền mới, vào nhà vợ vét tài sản của dân lấy có tịch thu “sản phẩm đòi trụ của Mỹ Ngụy”... đã tạo thêm nỗi kinh hoàng cho những người dân ở thành phố vừa bị đổi chủ.

Những tháng ngày không thể nào quên, và mãi mãi không dễ gì quên...

Lê Thị Hoài Niệm

Thơ Tháng Tư

Tháng Tư một chín bảy lăm
Tháng Tư nghiệt ngã mãi nằm trong tim.
Tháng Tư đầu chẳng kiếm tìm
Tháng Tư vẫn cứ gọng kiềm ma trôi.
Tháng Tư uất hận không vơi
Tháng Tư hủy diệt một thời TỰ DO.
Tháng Tư bóp chết âm no
Tháng Tư gieo rắc nỗi lo khôn cùng.
Tháng Tư di tản hãi hùng
Tháng Tư chiến trận lan bùng khắp nơi.
Tháng Tư lửa khói ngập trời
Tháng Tư bất hạnh cho người miền Nam.
Tháng Tư biển động, sóng gầm
Tháng Tư trời đổ mưa dầm... quê tôi.
Tháng Tư thành phố mất rồi!
Tháng Tư giặc đến châm ngòi hận sâu.
Tháng Tư chồng vợ xa nhau
Tháng Tư tang trắng quán đầu bé thơ.
Tháng Tư người lính sa cơ...
Tháng Tư giặc cướp tung hô ăn mừng (?)

Tháng Tư đau khổ tột cùng
Tháng Tư người chết, người... khùng, hời ôi!
Tháng Tư tắt hẳn tiếng cười
Tháng Tư cảm hận “vurôn” ngồi lên “ngai”.
Tháng Tư tiêu hủy tương lai
Tháng Tư không thể phôi phai trong đời!
Lê thị Hoài Niệm

DẬY MÀ ĐI!

Hợp hành một bữa, nhậu mười
Còn dư mấy bữa, xúm cười, trách, chê
Năm vùng Việt Cộng chuyên nghề
Góp vào chia rẽ: ê chề đấu tranh.

Nữ nhi trông đợi các anh
Làm nên chuyện lớn, sớm giành lại Quê
Cố đầu rượu thịt ê hề
Từ Nam chí Bắc đặng đề tiệc tùng.

Tiêu... từng súng, đạn, kiếm, cung...
Các em tích trữ mãi chung bao mùa
Đàn anh ôm rượu làm bùa,
Đàn em giữ Lửa biết đưa ai chuyền?

Trên cao đảng cứ “*chính chuyên*”
(*Chính quyền chuyên cướp*). Tà quyền khen hay
Tân không làm, cựu đã bày
Bao giờ lấy lại thẳng ngay Cộng Hòa?

Loa phường, loa quận điệu ngoa
Các anh chớ góp thêm quà hại dân
“Dzô! Dzô!” lụn bại dần dần
Ra mà góp Lửa soi Sân Nhà Minh!

Giặc vào, cờ cắm khắp dinh
Cấm dân bén mặng. Ngon lành... “dzô” đi!
Đuổi cho sạch Hán mới chi
Lật trang Nhục Sử, nhanh ghi sử hùng!
Ý Nga, 25.4.2022

AI NGHE CÙNG TÔI?

Người làm thơ hay,
càng đọc sách thánh hiền càng thấy mình dốt
Kẻ làm thơ dốt,
càng đọc sách Việt Cộng càng khen đảng hay!
*

“TUYỂN” TRÚNG “GIỎI”!

(Trích tuyển tập BIẾM THI & NÓI LÁI)

*

Mua điem để được trúng tuyển
Tuyển trúng Tuyển... Trúng: **dại gia**
Ai nói đảng tà **dại đa**?
Tuyển con... cán bộ phải... trúng:

Đa... đại!

Ý Nga, 25.4.2022

NÓI LÁI: Trúng tuyển/Tuyển... Trúng
Đại gia/dại đa/đa đại?

RÒNG HAY CÓC NHÁI?

Cóc to sai nhái, muối, mòng
Ung dung cướp phá, a tòng hại dân
Điều ngoa luôn lách, đỡ đàn
Loanh quanh gian xảo quây quần ăn chia.

*

Năm này tiếp nối năm kia
Ròng đầu châu phục mộ bia đỏ cờ?

Ý Nga, 25.4.2022

THƯỜNG DÂN XÃ TÂN LẬP

(Thành kính tưởng niệm mấy trăm thường dân xã Tân
Lập, **bị Việt Cộng hành quyết tập thể sau ngày**
22.4.1975, trên đường chúng tiến quân vào Xuân Lộc,
Sài Gòn.

(Theo **HẢI TRIỀU: MÁU & NƯỚC MẮT TRÊN**
LƯNG TRƯỞNG SƠN, trang 73)

*

Bất thường dân Tân Lập
Đứng dài một đoạn đường
Xếp hàng trên con lộ
Mấy trăm người đáng thương.

Cộng hành quyết bằng súng
Máu chảy tràn... bờ mương
Đọc mà lòng đau xót
Kính dâng nén tâm hương!

Tai nghe dói khô bao lời,
Lòng đau mắt thấy triệu người khổ đau
Dạ sâu tê tái, lo âu
Đắng cay, hồi hộp: về đâu đồng bào?

Ai người xót dạ nguyện cầu
Ai người nhức óc, điên đầu Á, Âu?

Việt gian mũi người “*Mâm cao
Cỗ* đầy*”, miệng nếm sơn hào xa hoa;
Vũ trường, gái đẹp mây mưa;
“*Răng Môi*” đánh bóng, đu đưa Việt Tàu
Bào tron dứt lốt đồ au
Giang san đầy giặc! Dân gào! Ai nghe?

Ý Nga, 24.4.2022

*Cỗ: bàn tiệc

HÈN CHI MÀ LẮM “LIỆT SĨ”!

Miền Nam tri ơn **Thương Bình**
Có trường Quốc Gia **Nghĩa Tử**,
Miền Bắc “truy điệu” nghĩa tình:
Để bị... **thương** là phải... **tử**!

Thảo nào “*Sinh Bắc, tử Nam!*”
Hèn* chi mà lắ... “**liệt sĩ**”!
Giặc vào, chưa đánh đã... đàm
Nay, **hèn chi** toàn... nhục sĩ?

Đầu nậu chức bán, vàng mua:
“*Tướng, tá*” không... **sĩ**, toàn... **liệt!**
Thiệt!

Ý Nga, 24.4.2022

*Hèn chi: viết theo 2 nghĩa: thảo nào và hèn hạ chi?

Ủi xác, chôn tập thể
Giữa khu rừng cao su
Những bộ đội tàn ác
Bây giờ thiện hơn ư?

Một ngày giỗ quá lớn
Bao lệ thân nhân tuôn,
Bao gia đình đau đớn?
Tháng Tư có ai buồn?
Ý Nga, 23.4.2022

SA BẦY VIỆT GIAN

Tên này mắng mỏ thằng kia
Thằng kia xúi bạn-ăn-chia trả thù
Đánh qua, chường lại, hu hu:
Phe mình thiệt mạng, vô tù phe... ta
Ý Nga, 23.4.2022

TIÊN NÀO GIÚP CỘNG?

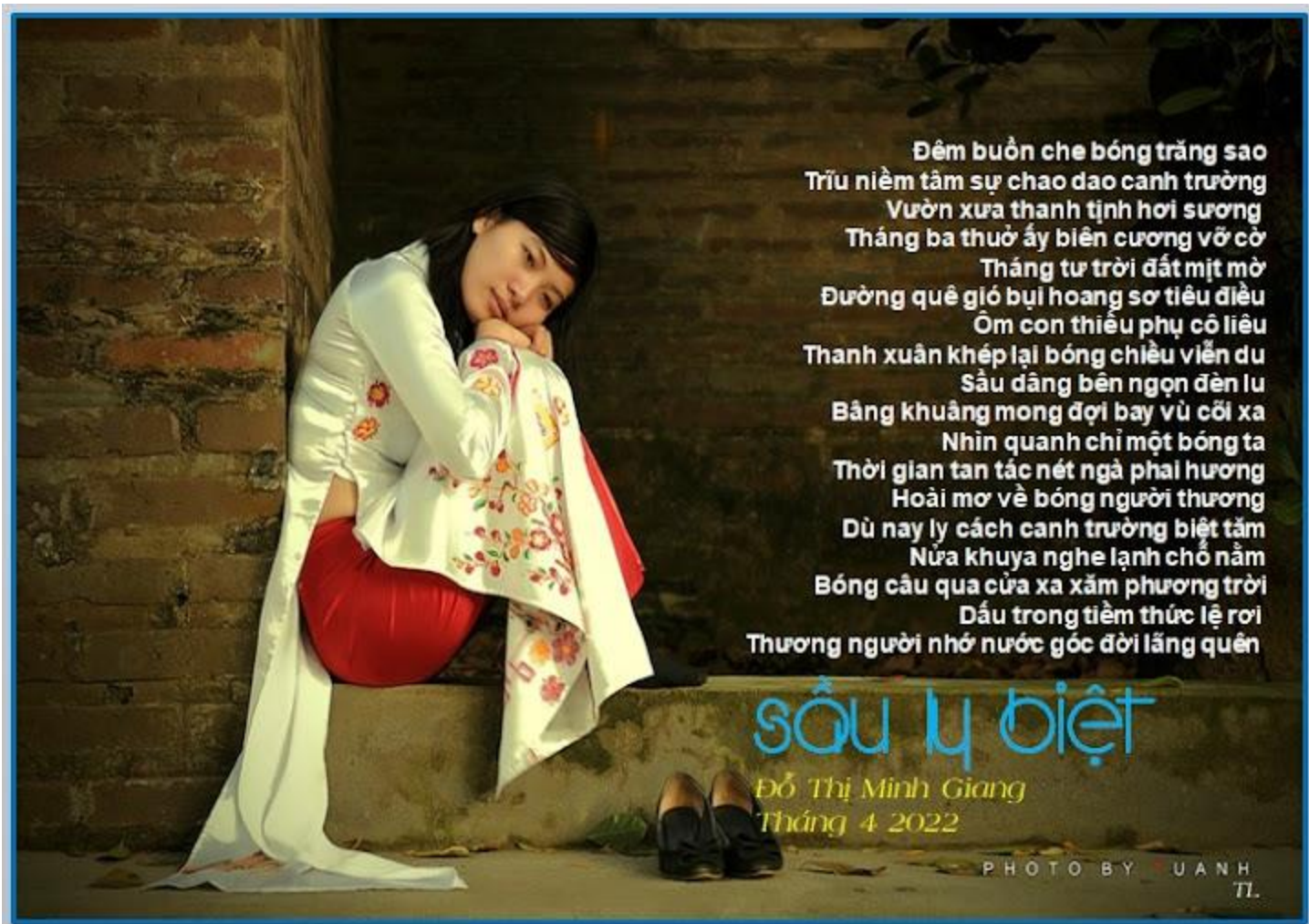
Muốn thế giới vô thần, tung hô đảng.
Kẻ ác tâm đâm chém sau lưng người
Toàn ăn chơi đòi cán lỗi đất trời
Nhiều điều kiện, dù tiên cũng không giúp.
Ý Nga, 23.4.2022

CHIẾN THUẬT DÃ MẠN

Thí quân: biển người bừa bãi
Hơn ba thập niên xâm lăng
Bao nhiêu thanh niên miền Bắc
Hy sinh tính mạng giữa đảng.
Giỏi chi con người cộng sản?

Thí!

Ý Nga, 24.4.2022

Một Trăm Chỗ Lệch

Thỉnh thoảng nổi hứng, ông bảo, để ông nấu nướng, bà dọn dẹp rửa chén. Ông nấu nhanh, mắm muối mạnh tay. Khi nghe ông thông báo trở lại món thịt heo kho trứng, bà tưởng như lượng *Cholesterol* phóng vút lên trần nhà. Ông khuôn vè tảng thịt hai rọi, chứ không phải ba rọi. Rọi mỡ lẫn lướt rọi thịt một cách sỗ sàng. Ông luộc trộn chục trứng gà. Ông theo nguyên tắc “cho gọn”, mua bao nhiêu, nấu bấy nhiêu. Cũng may, chợ gần nhà ông bà không bán vĩ trứng 24 cái. Nhìn nồi thịt kho, ông tâm đắc: “Ngon bá cháy”. Bà nhăn nhó, với đã dinh dưỡng như vậy, chẳng chóng thì chầy ông bà trở thành võ sĩ *Sumo*.

Đền phiên bà lo việc bếp núc, ông rối cả mắt. Vài rẻo thịt mỏng dính nằm khép nép trên thớt. Mấy rổ rau dền hàng nghênh ngang, nào cần tây, cà rốt, bắp cải. Bà giảng giải, ăn uống phải đầy đủ sinh tố từ A đến Z. Nồi canh mỏng toi (*Spinach*) to tướng được bà ban cho vài con tép riu. Ông chẳng biết mấy con, vì bà đã bằm nhuyễn rồi. Đã vậy, sợ lên đường, lên muối, bà nêm lạt lạt. Bà nhắc chừng ông, cao máu, cao mỡ, thì phải để ý thể này, thể nọ. Thằng em rẻ mắng vồn với ông: “Anh ơi, em gái anh coi chồng như thỏ, như bò. Vợ em cho em ăn toàn là rau với cỏ”. Ông thờ dài sườn sượt: “Chú mày vậy là còn hên! Anh đây, không chỉ ăn, mà còn phải uống rau cỏ nữa. Chú mày thấy mắt anh lúc nào cũng đỏ đỏ không? Bả ép su hào, ớt chuông, dưa leo, rồi bả ép anh uống, mà phải uống trước mặt bà, chứ đâu lén đồ đi đâu được. Uống riết, trọn trắng”.

Bà dọn mì xào, ông trút cả tô nước mắm vào đĩa mì, hỏi giỡn:

-Bữa nay em quên nêm hay sao mà lạt nhách, lạt nhơ. Ăn hông biết là món gì.

Bà nghiêm giọng:

-Lạt thì anh cứ việc thêm chút nước mắm. Chỉ sợ quá mặn mới hết thuốc chữa.

Bà nhớ ngay một chuyện cười thời đại dịch. Nhưng không dám nói trước bữa ăn, sợ cơm không lành, canh không ngọt. Bà định bụng, lúc nào thuận tiện, sẽ kể. Răng, có ông chồng nọ than món ăn không có mùi vị. Bà vợ tức tốc gọi điện thoại cho bác sĩ. A lê hấp, bác sĩ đưa ông chồng vô cấp cứu, vì khúu giác không hoạt động là hiện tượng của nhiễm bệnh dịch. Ui, nghĩ vậy thôi. Chứ bà biết rõ mười mươi, nghe mấy chuyện như vậy, ông sẽ phán ngay: “Điều dớ!”

Mùa dịch, ông râu rĩ, không lấy hẹn được ở tiệm hớt tóc. Thời may, có đứa bạn đàn em biết cầm kéo. Vài ba tuần, ông chạy đến cho thằng em tỉa tốt tóc tai. Ông đi từ hai giờ chiều. Đâu chừng bốn giờ ông nhắn: “Em ơi, chiều khỏi lo cơm. Con Liên bữa nay nấu nướng linh đình lắm. Mình cũng được phần.” Bà ngại quá, định bụng dặn ông. Lần sau phải từ chối, chứ đã nhờ người ta cắt tóc, lại còn đóng gói đồ ăn đem về. Thôi thì đành nào cũng lỡ rồi. Xem ra có lộc ăn. Bà cho ông táo nghỉ việc. Bà nhảm tính. Ông chạy xe khoảng 20 phút là đến nhà. Chắc 5 giờ hoặc trễ lắm 5 giờ rưỡi ông có mặt ở nhà. Đúng bữa ông bà ăn cơm chiều lúc 6 giờ. Quá tiện. Khỏi nấu ăn, bà loanh quanh trong vườn ngắm hoa, nghĩa lá. Trời xầm xầm tối, bà nhìn đồng hồ, hơn 6 giờ mà vẫn chưa thấy ông. Bà bắt đầu nóng ruột. Chắc ông bị kẹt xe. Ồ, đoạn đường gần xịt, ở làng vắng vẻ, tha hồ mà chạy. Hay ông bị hư xe. Nếu bà gọi, chỉ làm ông rối lên, bà chẳng giúp được gì. Bà lóng ngóng ngó xuống đường. Mãi gần 7 giờ, ông mới về đến nhà. Bà mừng rỡ, thấy ông tươi tắn, khỏe khoắn chứ chẳng có vẻ gì mệt nhọc. Đưa cho bà bịch ny lông nóng hôi, ông nói :

-Em ăn liền đi cho nóng. Cháo vịt, ngon lắm.

-Anh chưa ăn, sao biết ngon?

-Ồ, hồi đầu anh định về sớm, ăn chung với em. Mà tại bữa nay thằng Linh ăn chay, mâm riêng. Con Liên than, ăn một mình buồn quá, rủ anh ăn. Anh thấy tội con Liên, nên ngồi ăn với nó cho vui.

Đã quá giờ, bụng bà đói còn cào. Tô cháo vịt, chén nước mắm gừng bên đĩa gói bắp cải. Liên chu đáo gói cho miếng chanh và mấy lát ớt. Đúng là đại yên. Bà tính, trong lúc bà thưởng thức món ngon, rủ ông ngồi nói chuyện, thì cũng như ăn chung chứ có gì đâu. Ông lục đục trong tủ áo, nói vọng ra:

-Anh phải đi gọi đầu ngay. Mấy sợi tóc chọt chọt, ngứa cổ quá.

Thôi, đành “độc thực” vậy. Bà nghĩ thâm, ông thiệt tốt bụng. Luôn đem niềm vui cho người khác. Nói theo ngôn ngữ thời thượng, đi đâu ông cũng dễ dàng đôn tim người chung quanh. Có điều, “sách lược” đặc nhân tâm của ông chỉ áp dụng cho người ngoài. Còn bà là “người trong”, lại ít khi được hưởng quy chế này.

Cô bạn khoe mới học trên mạng cách làm bánh đúc, mời hai ông bà đến ăn chiều. Cô bạn không hài lòng với kết quả. Bà chưa làm bánh đúc bao giờ, nhưng biết ăn, biết nhận xét. Bà xếp điểm món bánh đúc của cô bạn vào thứ hạng “mẹ thành công”: bột quá đặc, nhân quá mặn. Nhưng ông xuýt xoa khen ngon. Bà ngạc nhiên. Hồi giờ, ông vốn không ưa các món bánh bột. Bà càng ngạc nhiên hơn. Khi ra về, ông hỏi, cô bạn còn bánh không. Thế là cô bạn gói một bịch bự tặng ông bà. Bữa sau, bà nói, bánh đúc không ngon, bà không ăn. Bà ngó ông:

-Em đâu biết anh thích bánh đúc.

Ông cười cười:

-Khen cho người ta vui. Lời nói chẳng mất tiền mua.

Bà từng từng:

-Ừa, sao hôm trước, anh Nam khen bánh cuốn em làm ngon, anh nói, dân Bắc kỳ khách sáo, đả bôi.

-Thì đúng chứ sao. Em mới dọn ra bàn, ổng chưa ăn, mà sao biết ngon, rồi khen xối xả.

Bà kê liền cái tủ đứng:

-Vậy, nếu anh Nam ăn, thấy dớ, mà vẫn khen cho em vui, thì lại là thật lòng.

Đôi Bóng- Tranh Hoàng Thanh Tâm

Bà đáo để gớm. Ông đuối lý. Nhưng sức mảy ông cho bà biết. Ông đành hì hụi đi hâm đĩa bánh đúc to kền. Bà nói, có việc phải ra bưu điện. May quá, ở nhà một mình, ông sẽ tìm cách giải quyết của nợ một cách êm thấm. Chứ tuồn cả núi bánh ấy vào bụng có mà phát ách.

Mấy đứa cháu đến chơi. Ông vui vẻ chuyện trò với lũ trẻ. Lúc đầu, bác bác, con con. Một hồi vui quá, ông đổi “tông”:

-Bác phải o bé tụi bây. Thằng Tí, ít bữa bác mảy già, mảy nhớ chạy vô viện dưỡng lão thăm bác nghe.

Bà đánh trống lảng, dụ tụi nhỏ ra vườn cho cá ăn. Khi mấy cháu về, bà nhẹ nhàng nói với ông:

-Mấy cháu còn nhỏ, anh đừng xưng hô mảy tao, nghe không hay.

Ông bực bội:

-Em khỏi lên giọng dạy đời. Anh đủ hiểu. Anh thương cháu, thân mật với cháu, mảy tao với tụi nó. Quan trọng là tình cảm, chứ nói năng lịch sự, mà ghét nhau, thì cũng như không.

Bà biết, bây giờ mà bàn thêm, ít bữa ông sẽ “mảy tao toản tập” với cả đám cháu.

Nhà ông bà có hai hộp thư: một hộp vuông vức có khóa, một hộp to kiểu Mỹ chỉ có nắp mở ngang, tiện chỗ cho sách báo. Những người đi phát báo quảng cáo tưởng là hai hộp thư cho hai chủ. Vì vậy, họ bỏ vào mỗi hộp một bộ báo quảng cáo sặc sỡ, dày cộm. Bà nói:

-Em sẽ dán chữ “Keine Werbung”, “Xin đừng bỏ báo quảng cáo” vào hộp thư nhỏ để họ biết mà đừng bỏ thêm vào, dư thừa.

Ông nhướng mày:

-Chuyện ruồi bu. Đàng nào họ cũng in rồi. Không bỏ vào hộp thư, thì cũng vô thùng rác. Chỉ thêm một xấp báo chứ bao nhiêu.

-Biết vậy, nhưng rác nhỏ vẫn là rác. Với lại, nếu nhiều người không muốn nhận báo, dần dà, các cửa hiệu sẽ in ít báo hơn. Cũng là một bước tiến trong việc bảo vệ môi trường.

Ông nghĩ khác:

-Mình nhận thêm một xấp báo. Như vậy mình giúp cho người bỏ báo xong việc sớm một chút.

Bà hơi tức cười khi nghe “triết lý” của ông như vậy, bà mỉm mỉm:

-Mấy người lãnh tiền đi bỏ báo, phải làm cho đảng hoàng. Chứ đâu có bá đạo được.

Ông nhún vai:

-Anh vẫn muốn giúp cho người ta, anh nhận hai xấp báo quảng cáo trong hai thùng thư.

Ngưng một chút, ông đổi giọng:

-Em chẳng bao giờ nghĩ đến người khác.

Bà ngạc nhiên, quay nhìn ông lom lom, coi ông nói giỡn hay thiệt. Ủa, sao lạ vậy ta! Những lúc thấy bà lui cui đóng các thùng quà gửi về cho bà con ở Việt Nam, ông chẳng từng dịu ngọt với bà: “Anh quý em như ở cái tính thương người, giúp người”.

Bỗng dưng bà nghĩ, cây không muốn lặng, việc chi mà buộc gió phải ngừng. Bà đều đều giọng:

-Tất nhiên, em có nghĩ đến người khác. Em nghĩ đến nhân viên Sở Vệ Sinh phải khuôn nặng một cách vô ích những xấp báo làm ơn của anh.

Ông chọc què:

-Em mà học luật, thiên hạ chết không kịp ngáp. Sao em nói cũng được.

Bà bực lắm, nhưng thôi không nói nữa. Kéo ông lại bảo bà lúc nào cũng đòi phần thắng. Thế là thiện chí đóng góp bảo vệ môi trường của bà và xấp báo vô tích sự của ông đã làm không khí trong nhà ông bà bị “ô nhiễm” cả ngày.

Đó, mấy con sóng nhấp nhô vậy thôi, mà làm con thuyền tình ái của ông bà chòng chành miết. Lắm khi cả hai cũng lắc lư con tàu đi, thiếu điều văng ra khỏi thuyền.

Chiều cuối tuần, nhóm bạn cao niên tụ tập ăn uống, tán gẫu. Hồi trước, bạn bè tìm đến nhau trao đổi thông tin, kinh nghiệm nuôi dạy con cái. Giờ đây, tụi nhỏ lớn bộn, có cuộc sống riêng, bay nhảy khắp nơi. Nhà nào cũng chỉ còn lại hai... con khỉ già. Những dịp gặp nhau, hễ nhắc “chuyện chúng mình”, các ông, các bà bàn cãi sôi nổi như pháo tét. Họ thi nhau liệt kê những điều khập khiễng trong túp lều tranh của hai trái tim... gòn. “Bà xã tui hồng lái xe, mà lái tài xế. Ngồi trong xe, cứ năm phút bà la oai oái: thắng, thắng lại anh. Nghe lời bà, chắc đi bộ còn nhanh hơn”. Người khác tiếp lời: “Bà nhà tui rình tui còn hơn mật vụ. Tui vừa từ phòng tắm ra, bà nói, tui quên rửa tay. Tui hỏi sao bà biết. Bà nói, vừa nghe tiếng giựt nước cầu tiêu xong là thấy tui mở cửa ra liền...” Mấy bà vợ chưa kịp phản công, chị chủ nhà lên tiếng:

-Mấy ông, mấy bà ơi, bàn bạc nhiều đó đủ rồi. Bắt chước người xưa như vậy nè: *Yêu nhau vạn sự chẳng nề, / Một trăm chỗ lệch cũng kê cho bằng.* Bây giờ, mỗi người một... miệng, phụ vợ chồng tui ăn sạch sẽ nời bún bò nhen. Muồng đũa khua lách cách, rộn ràng. Mọi người vui vẻ xì xụp. Có tiếng hít hà khen ngon, khen cay. Ông buột miệng:

-Giò heo thấm thía, ngon quá!

Bà nhìn ông. Rõ là ông thường thức tận tình và khen thiệt lòng. Bà dịu dàng:

-Ăn vừa miệng anh ha!

Bà quay qua chủ nhà:

-Chị Hai ơi, cho tụi em làm xấu, xin thêm khoanh giò heo nữa nhe chị.

Chủ nhà mau mắn:

-Tụi em cứ tự nhiên.

Ông đón tô bún có thêm miếng giò khoanh hấp dẫn, nói nhỏ vào tai bà:

-Tuần sau mình nghỉ ăn thịt vài bữa nghe em.

Bà thủ thỉ:

-Rau mà mình nêm nấu đậm đà thì cũng ngon đó anh.

Ô, vậy là, tuần sau, hai ông bà sẽ bớt được một chỗ lệch. Bà chưa hề đếm thử vợ chồng bà có bao nhiêu chỗ lệch. Ui, trăm hay biết đâu cả ngàn chứ chẳng chơi. Nhưng chả ngại! Miễn là hai ông bà phải cố gắng đáp ứng điều kiện ắt có và đủ: Yêu nhau.

Hoàng Quân

Cây Vú Sữa Quê Nhà

Ta nhớ quê nhà nhớ quýt quay
Nhớ cây vú sữa ở sân ngoài
Trữ nặng từng cành ngon sao lại
Trái màu tím tím thật là sai.

Ta nhớ tàng cây che sân sau
Bể nước tắm mình dưới nắng đào
Có mẹ lui cui ngồi giặt áo
Chiếc áo bà ba đã bạc màu.

Ta nhớ một lần về thăm nhà
Mẹ mừng đôi mắt lệ nhạt nhòa
Ôm con dưới gốc cây vú sữa
Nghe mùi của mẹ ấm tìm ta.

Má Tui

Nguyễn Thị Thềm

Vườn nhà cây trái vì chiến tranh
Tang hoang xơ xác chẳng màu xanh
Mẹ che ánh nắng tìm trái chín
Thương mẹ làm sao nuốt cho đành.

Vú sữa quê nhà ngọt biết bao
Như dòng sữa mẹ của thuở nào
Ta từng bú mớm từng mò mẫm
Bây giờ nhớ mẹ chi chiêm bao.

Hôm nay ngày giỗ mẹ của tôi
Nên hương dâng mẹ lòng bồi hồi
Không cây vú sữa bên thềm cũ
Má sao nhớ quá mẹ hiền ơi!

Cám ơn giấc ngủ ngon đêm qua
Cám ơn tia nắng sáng chan hoà
Cám ơn căn phòng nhỏ ấm áp
Niềm vui hạnh phúc có trong ta.

Cám ơn nụ cười trong gương nhỏ
Tuy già nua những vết chân chim
Nhưng trong đôi mắt còn tinh nghịch
Hiện những yêu thương thưở ngọt mềm.

Cám ơn mái tóc đen vừa nhuốm
Đề thấy xuân thì tuổi bảy tư
Đề vui bừng nở trong mỗi sáng
Lược ngại ngần giấu những ưu tư.

Cám ơn đôi chân tuy đã mỏi
Vẫn bước nhịp nhàng mỗi sớm mai
Nghe thầy thuyết pháp trên earbuds
Tâm cũng bình an được một ngày.

Cám ơn trái tim già chung thùy
Vẫn đập yêu đời vẫn rộn ràng
Đã biết mở ra bao hy vọng
Vững niềm tin từ những gian nan.

Cám ơn bàn tay tuy gân guốc
Vẫn dịu dàng vun xới khóm hoa
Nấu bữa cơm ngon cho con cháu
Tuy đơn sơ tâm ý thiết tha.

Cám ơn hơi thở sâu và nhẹ
Mỗi sáng hít vào lại thở ra
Mừng vui khi biết mình còn sống
Còn hít khí trời chưa thành ma.

Cám ơn mỗi sáng mai thức dậy
Yên vui thanh thản sống một ngày
Trần thế thiên đường ngay trước mặt
Cám ơn đừng để lỡ ngày qua.

LÃNH ĐỒ MỸ

Chuyện xóm tôi sau 1975.

Tin con gái bà Hòa từ Mỹ sắp về thăm gia đình làm xôn xao và vui lây cả xóm. Từ hồi nào tới giờ, hàng xóm đều cảm phục người con biết thương yêu cha mẹ đùm bọc anh em, mỗi năm đều đặn gọi về mấy thùng đồ nuôi sống cả nhà trong thời buổi cuộc sống khó khăn sau 1975 cho đến giờ. Hạnh theo gia đình chồng đi Mỹ từ 1975. Đây là lần đầu tiên cô về Việt Nam.

Bà Hòa đã sửa soạn đón con gái thật tung bừng, mua nệm trải lên giường cho cô nằm để đỡ đau lưng vì cô sống ở Mỹ quen giường nệm gối êm từ bao năm. Nhà cửa sơn sửa lại cho mới đẹp. Người ta nói lén với nhau rằng, bà Hòa chứng tỏ cho con gái biết những đồng tiền nó gọi về bà đã chi tiêu chính đáng.

Bà “kéo” về một tạ gạo thơm Nàng Hương để đãi con gái và cả nhà cùng ăn mừng dù giá gạo chợ đen mắc mớ. Tất cả những chi phí ấy bà Hòa đều... vay mượn tiền để mua sắm. Các chủ nợ quen thuộc của bà rất tín nhiệm bà. Họ từng cho bà mượn nợ chi tiêu trước, lãnh đồ Mỹ về trả nợ sau, sòng phẳng bấy lâu nay. Những năm sau 1975, Việt kiều về nước sớm đã là những “huyền thoại” của lối xóm. Việt kiều như từ hành tinh khác trở về, như từ thiên đường rút xuống cõi trần gian đầy khổ ải của nhân dân miền nam Việt Nam chưa quen với cuộc sống mới của xã hội chủ nghĩa thời bao cấp này.

Bình, Tây lai, xuất cảnh sang Pháp sớm nhất, ngay sau khi miền Nam Việt Nam thất thủ và cũng là Việt kiều đầu tiên của xóm tôi khăn áo về làng. Nay mới đến con bà Hòa.

Buổi tối đầu tiên Bình xuất hiện ở nhà mẹ ruột thật đông vui. Bình ngồi ghé trên bàn vừa uống nước vừa kể chuyện trong khi quạt máy quay vù vù bên cạnh cho Bình được thoải mái mát mẻ.

Hàng xóm người lớn và trẻ con đổ đồng như nhau, khỏi cần phân biệt tuổi tác, đều ngồi trên mảnh chiếu trải dưới đất, hếch mắt lên nhìn Bình và lắng nghe câu chuyện bên trời Tây.

Tôi cũng “bon chen, kèn cựa” với mấy đứa con nít đứng bên ngoài cửa sổ nhìn vào vì bên trong nhà không còn chỗ chứa.

Trong nhà mấy người trẻ tuổi ra vẻ hiểu biết hỏi Bình về Paris của Pháp, về nhà thờ Đức Bà, vườn Lục Xâm Bảo và giòng sông Seine.

Mấy đứa con nít hỏi Bình về... đồ ăn bên Pháp có những món gì? Nghe tới món bánh mì pate, bánh ga-tô, chúng nó cùng liếm môi thêm nhỏ dãi.

Một bà già thì cụ thể hơn hỏi tình hình... giá gạo bên Pháp bao nhiêu một tạ để bà so sánh với giá gạo ở Việt Nam. Bà than thở gạo tổ ở đây, mỗi đầu người chỉ mua được 9 ký toàn là thóc sạn và bông cỏ, khổ lắm cháu ơi. Sợ Bình không biết bà già giải thích “gạo tổ” là gạo mua ở tổ lương thực. Người dân được cấp sổ lương thực để mua gạo theo tiêu chuẩn của nhà nước.

Bình nhỏ hơn tôi vài tuổi. Trước 1975, Bình là khách hàng thường xuyên của quán cà phê nhà tôi. Bình là chỉ huy của nhóm 4 đứa. Gồm Bình lai Tây và ba đứa cô hồn các đảng khác, chuyên phá làng phá xóm. Mỗi lần thấy nhóm 4 đứa trời thần này bước vào quán là tôi thấy... cả một bầu trời u ám.

Chúng gọi 4 ly đá chanh nhưng uống thành... 8 ly.

Trên mỗi bàn luôn có sẵn bình trà lớn và hũ đường cát trắng để khách hàng thêm vào ly chanh đá hay ly cà phê cho vừa miệng. Chẳng những chúng chia nhau hũ đường trên bàn mà còn lấy thêm hũ đường từ bàn khác, cho vào mỗi ly thật nhiều đường và để dành đấy, không quậy. Uống hết đá chanh, chúng rót nước trà vào thành ly trà đường ngọt lịm và ngồi tán dóc trong quán mấy tiếng đồng hồ chưa chịu về, hết bình trà này chúng sang bàn kia lấy thêm bình trà khác.

Thấy mặt tôi sưng xia chúng càng làm tới và sinh sự:

- Tụi này cũng là khách hàng và trả tiền đàng hoàng nha. Bán hàng mà cái bản mặt chù vù thế kia thì chẳng những ế hàng mà còn ế chồng luôn đó.

Và khi chúng rời quán thì để lại một bãi chiến trường cho tôi thu dọn.

Bình đã có người yêu và mang cô xuất cảnh đi Pháp theo diện vợ chồng.

Bình lai Tây đi rồi thì nhóm chúng tan hàng. Tôi là người dung mà cũng... mừng vui khôn xiết ngày Bình xuất cảnh, không thua gì thân nhân nhà Bình, vì từ đây hàng quán nhà tôi được bình yên.

Hôm Bình trở về, chững chạc hơn ra. Nhưng “nở” quá, sau khi ba hoa về những công việc Bình làm bên Tây mà không ai có thể kiểm chứng được, Bình nói về Việt Nam chuyện này để tính chuyện “đưa” cha mẹ và các em sang Pháp định cư, nhẹ nhàng và dễ dàng như đưa một gói hành lý lên tàu.

Hôm sau Bình đi chơi quanh hàng xóm và ghé quán tôi, gọi ly đá chanh như ngày xưa nhưng từ té hơn không đổ thêm một đồng đường vào ly. Tôi hỏi thăm xã giao vài câu thì Bình “nổ” tiếp:

- Nay mai tôi sẽ ra Vũng Tàu coi địa thế đất đai để đầu tư nhà hàng cho mẹ và các em làm ăn sinh sống.
- Ủ, tội nghiệp, mẹ và các em Bình vẫn làm bánh cam bán rong vất vả lắm.

Bình không biết là tôi qua tôi đã đứng ngoài cửa sổ... hóng chuyện. Bình mới khoe sẽ “đưa” mẹ và các em sang Pháp sinh sống mà hôm nay lại khoe sẽ đầu tư nhà hàng cho mẹ và các em. Vậy tin nào là đúng? Nói dóc thường hở đầu hở đuôi là thế.

Bình hỏi tôi có bán thuốc ba số không? Tôi mừng rơn tưởng mình sẽ bán được một gói thuốc 555 cho khách Việt kiều, thì Bình đồng dục nói:

- Cho tôi hai điều thuốc ba số 5.

Và Bình tự đấm chánh:

- Tiền bạc bao nhiêu không ngại, tôi hút thuốc ít thôi, phải giữ gìn sức khỏe lo cho gia đình.

.....

Bà Hòa chào đón con gái về bằng một bữa tiệc linh đình.

Bà và Hạnh đích thân bung một mâm cỗ đầy đến biếu nhà Cha xứ trước khi bữa tiệc bắt đầu. Cũng như từ hồi nào tới giờ, mỗi lần lãnh thùng đồ Mỹ về bà Hòa cũng chừa lại vài món đồ trân trọng biếu Cha xứ.

Sau bữa tiệc, buổi chiều, bà Hòa dẫn cô Hạnh đi chào hỏi vài hàng xóm thân cận gần gũi; nhà nào cũng có chút kẹo chocolate hay cục xà bông thơm phức.

Mỗi sáng cô Hạnh theo mẹ đi bộ lên chợ là hàng xóm được nhìn cô ăn diện quần này váy nọ. Bà Hòa kể mỗi lần đi chợ hết cả trăm ngàn mà Hạnh đều khen rẻ. Việt kiều nhiều tiền lắm của có khác.

Hàng xóm truyền tai nhau mỗi “sự kiện” ở nhà bà Hòa, nào cô Hạnh lâu rồi không cầm đũa nên loạng quạng, cô Hạnh phải ăn cơm bằng thìa và nĩa. Cô Hạnh thêm uống sữa tươi và ăn bánh mì hamburger, người nhà búa ra đi tìm quanh đây không nơi nào bán. Cô Hạnh quên nhiều từ tiếng Việt nên phải nói tiếng Anh chêm vào, v.v.

Vậy mà có buổi sáng tôi gặp cô Hạnh theo mẹ ra chợ nhỏ trong xóm chuyên bán hàng quà vặt. Cô ăn bún riêu, sành điệu múc thìa mắm tôm cho vào tô bún và dùng đũa ăn ngon lành có loạng quạng tí nào đâu. Vẫn thích ăn bún riêu mắm tôm thì chắc gì cô nhớ sữa tươi và bánh mì hamburger của Mỹ quay quắt đến thế?

Cô Hạnh giống mẹ, hào phóng. Đi chơi trong xóm gặp con nít là cô móc bóp cho chúng tiền. Tiền đô Mỹ đổi ra tiền Việt được nhiều, tha hồ để cô ban phát cho người nghèo và lũ trẻ.

Suốt ba tuần lễ cô Hạnh ở Việt Nam bà Hòa nấu hết món nọ đến món kia để con gái ăn cho đỡ nhớ quê hương.

Nghe cô nói ở Mỹ cô chỉ thêm ăn món rau muống luộc chấm nước mắm ớt hay rau muống xào không với tỏi cũng không có mà thương.

Ở bên này nhà nhà ăn rau muống ngán quá trời, ở bên ấy người ta ăn gà ăn thịt quanh năm mà chê. Thật là éo le. Cô Hạnh nói lần đầu về Việt Nam cho biết, lần sau cô sẽ đưa chồng con về chơi luôn.

Nghe nói cô Hạnh về cho cha mẹ nhiều tiền lắm. Ngay khi con gái vừa rời khỏi Việt Nam trở về Mỹ là bà Hòa thanh toán ngay những nợ nần và thay đổi cái ti-vi cũ bằng cái ti-vi mới to hơn, đẹp hơn.

Bà Hòa là một trong số nhiều người lãnh đồ Mỹ và sống bằng đồ Mỹ ở xóm tôi. Họ tiêu xài rộng rãi thoải mái. Hình ảnh mỗi lần bà Hòa lãnh đồ Mỹ về luôn... đập vào mắt bà con lối xóm. Bà ngồi chễm chệ trong chiếc xích lô máy, dưới chân bà là thùng đồ to tướng và sau xe xích lô là đám con buôn râm rộ phóng xe gắn máy bám theo bà từ phi trường Tân Sơn Nhất về tới nhà để trả giá mua thùng đồ.

Những nhà lãnh quà từ thân nhân ở nước ngoài gửi về có nhiều nước, Mỹ, Úc, Pháp, Canada... nhưng nhiều nhất vẫn là Mỹ. nên người ta cứ gọi chung là “lãnh đồ Mỹ”

Nhà “lãnh đồ Mỹ” bỗng thuộc tầng lớp “nhà giàu” khi xung quanh mọi người vẫn đang vật lộn với đói khổ của thời bao cấp. Thời đó gói bưu phẩm vài pounds cũng bán được vài chỉ vàng. Thùng đồ hàng không mấy chục pounds thì bốn năm cây vàng dễ như chơi. Hàng xóm phải thêm thủng và ghen tị.

Sau nhà nước biết mình... sai sót nên đã đánh thuế mạnh vào những món quà gửi về từ nước ngoài, nên gói quà bưu phẩm xuống cấp, thùng quà hàng không xuống giá chừng năm bảy chỉ vàng.

Nhưng dù giá trị thùng đồ Mỹ lên xuống thế nào thì anh chàng chuyên đi phát giấy báo lãnh đồ luôn được...”ăn theo”, mỗi lần nhận giấy báo ai cũng “tip” cho anh món tiền tùy theo lòng hào hiệp của gia chủ.

Nhiều gia đình anh chị em cãi nhau vì thùng đồ Mỹ lãnh về chia nhau không đều. Người bên Mỹ bỗng trở thành “cấp lãnh đạo” chỉ huy từ xa cho thân nhân bên Việt Nam.

Kẻ nào có tiền là có sức mạnh, có quyền lực trong tay, dù nó trước kia là thằng con ruột hồn láo hay đứa con dâu cà chớn mà cả gia đình từng phản đối không muốn rước về.

Gia đình tôi có hai thằng em trai đi vượt biên, thỉnh thoảng tôi cũng vào phi trường Tân Sơn Nhất lãnh đồ Mỹ. Đây là những ngày vui mừng của gia đình tôi.

Khi lãnh đồ, lúc hải quan đang kiểm hàng, tôi tò mò... liếc nhìn người bên cạnh cũng đang bị kiểm hàng, bao nhiêu món đồ phơi bày ra là tôi biết ngay “tình nghĩa” của người gửi. Con gái ruột bao giờ cũng gửi thùng quà với nhiều món giá trị, bán được nhiều tiền. Quà con trai gửi thường không “sâu sắc”, bán không được là bao. Những thùng quà toàn đồ rỗng, đồ trời ơi nhét vào cho đầy thùng là của... con dâu. Nó gửi lấy lệ, cho chồng vừa lòng, số lượng chứ không cần chất lượng.

Một bà bác họ của tôi đi lãnh đồ Mỹ do con dâu gửi, mang tiếng thùng đồ to nặng mấy chục ký mà đa phần là quần áo cũ, lại có... đôi giày ủng cao cổ cũng đã cũ, chắc mua từ garage sale độ một vài đồng để thân thương âu yếm... tặng cô em chồng; cái nồi cơm điện xài rồi chắc chán nên con dâu gửi tổng táng về... kính biểu mẹ chồng. Khi hải quan kiểm hàng, bà mắc cỡ với tội hải quan luôn.

Nhưng khi viết thư cho con trai và con dâu bà vẫn phải nhịn tức mà thân mến cảm ơn các con đã gửi đồ về, để còn hi vọng khi cơ nhỡ vẫn có lúc nhờ vả chúng.

Bà Hòa may mắn có con gái ở Mỹ. Con bà làm chủ tiệm nail lợi tức cao vững vàng thì gia đình bà bên Việt Nam cũng vững vàng hưởng những món quà từ Mỹ gửi về dài dài.

Còn Bình Tây lai sau khi trở về Pháp không biết có nhớ lời hứa trước mặt mọi người là sẽ lo cho mẹ và các em không? Có thỉnh thoảng gửi chút quà cho họ không? Mà vẫn thấy các em Bình ngày ngày bung mâm bánh cam đi bán.

Nguyễn Thị Thanh Dương

GIẶC EM OI!

Có sẵn năng khiếu Trời cho
Làm gì cũng nhanh như thỏ
Chớ nghe lời Rùa mà bỏ
Ngẩng đầu không qua ngọn cỏ!
Ý Nga, 21.4.2022

NOI GƯƠNG TRƯNG TRIỆU

Trước gian khó cam go đừng ngời xó
Phải đứng lên đi tiếp vì san hà
Gương hai Bà sáng tỏa tự ngàn xưa
Phải giữ Lửa Anh Thư luôn rực sáng!
Ý Nga, 22.4.2022

AI GIẾT NGƯỜI?

Bao nhiêu “*Sinh Bắc, tử Nam*”?
Bao nhiêu chết bởi lòng tham bạo quyền?
Bao nhiêu đày biên đêm đen?
Bao nhiêu “Cải tạo” nhỏ nhen ngục tù?
Ý Nga, 20.4.2022

NÓN CỎI THỐI DÉP RẬU

“Bộ Đội Nhân Dân” ngày xưa ghê gớm

BÒ MÃI CHƯA ĐÚNG DẬY ĐƯỢC

Cường chiếm để tạo “ấm no”
Bằng một chế độ “hộ khẩu”
Dân không có ăn, tự bò
Đi tìm cơm no, áo ấm.

Kiểm dư? Đem về nuôi đảng
Đảng no?
Ai... bò, ai lo?
Ý Nga, 22.4.2022

NỔ!

Chỉ cần bấm nút mà chơi
Cái gì nguyên tử cũng... xoi mạng người
Thả bom xuống, bắt cần đòi
Tay chơi máu Cộng làm trời Ukraine!
Ý Nga, 20.4.2022

ĐẢNG RÕ LÀ TỐI TẮM!

Không lo cơm áo cho dân
Để dân uất hận, chôn chân ngục tù
Khoe hoài chuyện ở mật khu
Ra ngoài... ánh sáng vẫn... mù đảng Đen!
Ý Nga, 19.4.2022

Nhân dân hãy còn, bộ đội ở đâu?
Nón cối thổi ra còn tung... dếp râu:
Tranh ăn đại đồng một... đồng đồng chí!
Ý Nga, 19.4.2022

BÀI THƯƠNG CA THÁNG TƯ

*47 năm lá cờ không còn tung bay trên đất nước VN
47 năm ta bỏ quê hương làm người vong quốc.
47 năm ta mòn dần niềm tin và hy vọng
47 năm những người năm cũ về đâu.
Ồ!
47 năm con cháu ta quên dần tiếng Việt
47 năm thương đau nhuộm bạc mái đầu.*

Hôm nay là đầu tháng tư. 47 năm đã qua, con gái tôi đã 47 tuổi. Một người phụ nữ trung niên chưa một lần về thăm VN.

Có giận con không? Tôi không biết nữa, chỉ biết thật đau trong lòng. Cây viết dường như đã hết mực Những ngón tay bấm máy run run. Chính bản thân tôi cũng ngờ vực mình không còn đủ sức để nhớ, để viết, để tri ân.

Tôi biết mình không là gì cả, một hạt cát trong sa mạc, một chút bụi trong không gian, một người đàn bà trong cơn đại hồng thủy của dân tộc. Chúng tôi là nhân chứng sống, một thế hệ sống giữa lòng chiến tranh ý thức hệ. Đàn bà là cái xương sườn của đàn ông. Khi thân thể bị đạn bom hủy diệt thì cái xương sườn cũng gãy

vụn, thương tích và đau đớn mỗi khi trở trời. Thời gian trở trời cho những vết tích chiến tranh chính là đầu xuân, mỗi khi gió chuyển tháng tư về.

Thật tình cờ tôi thấy tấm hình này. Coi như là một tấm hình kỷ niệm. 11 vị tướng lãnh quân lực VNCH. Công hay tội lịch sử sẽ phán xét. 11 người của một thời trai trẻ, bây giờ 10 người đã ra đi. Chỉ còn một người còn sống. Đó là Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại.

Từ trái sang phải

- 1-Trung tướng Nguyễn Văn Toàn (1932-2005)
- 2-Đề Đốc Lâm Ngươn Tánh (1928-2018)
- 3-Trung tướng Lữ Lan (1927-2021)
- 4-Trung tướng Lê Nguyên Khang (1931-1996)
- 5-Thiếu tướng Nguyễn Cao Kỳ (1930-2011)

- 6-Đại tướng Cao Văn Viên (1921 – 2008)
- 7-Trung tướng Ngô Quang Trưởng (1929 -2007)
- 8-Trung tướng Nguyễn Văn Minh (1929 -2006)
- 9-Thiếu tướng Nguyễn Ngọc Loan (1930 – 1998)
- 10-Thiếu tướng Bùi Thế Lân (1932 – 2014)
- 11- Phó Đề Đốc Hồ Văn Kỳ Thoại (1933 -

Những con người tị nạn Cộng Sản trên các xứ sở tạm dung đều có chung một nỗi buồn. Có người muốn quên đi để sống an vui những ngày còn lại cuối đời. Có người trốn tránh quá khứ, có người bật tung quá khứ để căm thù, tức giận và bùng nổ. Có người trầm ngâm để hồi lỗi về sự nhu nhược của mình. Cách nào cũng đau đớn cũng nặng oằn tâm tư một cách tội nghiệp.

Người lính Mỹ tham chiến sau cuộc chiến tháng 4/1975 còn tội nghiệp hơn chúng ta. Họ bị động viên đưa sang một đất nước xa lạ, nóng bức và đầy bất trắc. Họ có yêu nước không? Họ có tình nguyện dâng hiến đời họ cho đất nước VN không? Dĩ nhiên là không bởi vì họ có biết nước VN ở chỗ nào đâu? người VN xa xôi nào đó không hề có dây mơ rễ má gì với họ.

Vậy mà họ đem cả tương lai và tuổi trẻ để sống chết vì VN. Tương lai tươi đẹp trên một đất nước giàu có. Cuộc sống tiện nghi và sang cả bao người mơ ước. Họ xuống tàu, lên máy bay ra đi, hẹn với mẹ cha sau ba năm nghĩa vụ họ sẽ về nhà. Nhưng Việt Nam không đơn giản như họ nghĩ. Cái chết rình rập họ bất cứ lúc nào.

Họ tử trận, trên bia đá đen tại Washington DC ghi tên họ. Họ có mãn nguyện không? Cha mẹ họ có hạnh diện không? Dĩ nhiên không ai biết. Có khi cha mẹ họ còn thành kiến với người VN nữa là khác. Bởi vì đất nước VN xa lạ kia đã vùi chôn con cái họ, là nơi con họ chết một cách oan uổng, chết không tìm thấy xác hay trở về với một quan tài.

Trên chiến trường, một viên đạn bắn sể. Hành quân bị lọt vào ổ phục kích. Tan xác trong đạn pháo. Máy bay bị bắn rơi... Những người lính Mỹ chết một cách bất ngờ và hoảng loạn. Họ không kịp kêu lên một tiếng. Họ không kịp gọi tên người yêu, tên vợ, tên con, chào mẹ cha ở lại. Xác họ là chiến công của phía bên kia. Khi bị bắt, họ sẽ là tù binh với sự đối xử đầy man rợ và hận thù.

Những người cựu chiến binh Mỹ được trở về sau cuộc chiến VN bị khủng hoảng tinh thần trầm trọng. Tin tức thời đó đã phản bội sự thật, bôi nhọ sự chiến đấu oai dũng của quân lực VNCH. Mà bôi nhọ quân lực VNCH tức là bôi nhọ sự chiến đấu của đồng minh. Vì lực lượng quân đội Mỹ sát cánh hành quân với quân đội ta. Nếu những cựu chiến binh này còn sống, mỗi khi tháng Tư về họ cũng đau đớn, bi phần như chúng ta. Một thời dĩ vãng, một thời liệt oanh, một thời giỡn mặt tử thần.

Con tôi là lính Mỹ, cũng nhận lệnh đóng quân ở các nước bạn. Có đũa cũng đi tàu chiến hành quân bảo vệ vùng biển quốc tế. Đây là thời bình mà cũng gian nan cực khổ vô vàn. Người lính Mỹ hy sinh bản thân vì hai chữ tự do cho thế giới. Những cạnh tranh quyền lực chính trị, những mưu mô tiềm ẩn bảo vệ đảng phái, thế lực ngầm thao túng xã hội... tất cả nằm ngoài tâm với của người lính. Quân nhân tuyệt đối phải tuân lệnh cấp chỉ huy. Phải thi hành mệnh lệnh trong bất cứ trường hợp nào.

Viết tới đây tôi nghĩ đến những người lính Nga trên chiến trường Ukraine. Họ như là con tôi phải tuân lệnh thượng cấp. Mà người tổng chỉ huy quân đội lại là một người tham vọng, tàn ác, bất chấp luật quốc tế. Người lính chỉ là con chột thí qua sông. Họ như con ngựa bị bịt mắt chỉ đi về hướng trước mặt, không thể có con đường nào khác. Chông đối là phản bội đất nước bị mang tội phản quốc và cái chết nắm trong tay một cách nhục nhã.

Cuộc xâm lăng của Putin đã tàn phá đất nước Ukraine. Người lính bắn hỏa tiễn, bắn pháo cao xạ, thả bom vào nhà dân, vào bệnh viện, nhà bảo sanh, kho lương thực, rạp hát... có phải họ cũng tàn ác như Putin không? Tôi tin chắc cũng có lúc họ run tay khi bấm cò. Bao nhiêu xác lính Nga bỏ thây tại Ukraine? Bao nhiêu chiếc xe tăng bị nằm lại trên đất Ukraine như một thứ đồ phế thải. Và biết bao nhiêu xác người chết không có mồ chôn phải bị quăng vào những hố sâu chôn tập thể.

Những người dân Ukraine tại thành phố Mariupol phải sống dưới hầm nhiều ngày liên tục. Họ không có lương thực, thiếu nước uống, thiếu phương tiện y tế, thiếu ánh sáng, thiếu tất cả mọi thứ chỉ chờ cái chết. Vây mà bom vẫn dội, pháo vẫn bắn, không có hành lang nhân đạo cho người dân ra đi tìm sự sống. Nghe tin có ít nhất 5000 người dân và 210 trẻ em đã chết tại đây. Tội của Putin ngoài xâm lăng một nước có chủ quyền còn là tội ác diệt chủng nữa.

Những ngày tháng Ba, tháng Tư là của thương đau và chết chóc, của tội ác trên hành tinh này. Người VN năm 1975 gồng gánh vượt đường máu đi tản cư. Người dân Ukraine cũng chạy sang Ba Lan để tìm đường sống. Còn có bài thương ca nào đau lòng hơn thế nữa hay không?

Tháng Tư mẹ bỗng con di tử.

Đạn pháo nổ vang mẹ là đời

Mẹ chết, tay bỗng con thoi thóp

Chiến tranh bị thảm Việt Nam ơi!

Tháng Ba bom nổ khắp Ukraine

Thành phố, nhà dân đều tan tành

Đoàn người tị nạn rời tổ quốc

Thế giới chung tay chống chiến tranh.

Này Kharkov, Sumy, Kherson

Này cảnh tan hoang Mariupol

Dưới hầm dân chết vì đói khát

Ukraine tử thủ vì nước non.

MARIUPOL UKRAINE

Những ngày an bình trước cuộc xâm lăng của Nga

Những Ngày Điều Tàu

Xin đừng so sánh Việt Nam và Ukraine trong cuộc chiến. Hãy nhìn một cách công tâm để đánh giá và phê phán. Ukraine là một nước mà người dân ngoi lên từ ngục tù Cộng Sản. Những vết hằn bóc lột, tham nhũng, đảng trị, trả thù, áp bức và đói khát đã cho người dân Ukraine một bài học xương máu. Tổng thống Zelensky đã thấy, đã sống và đã thề cùng người dân Ukraine xây dựng lại cuộc sống tươi đẹp bằng chế độ tự do. Nền tự do dân chủ và chủ trương gia nhập khối Nato của người dân Ukraine khiến Nga lo sợ và ra tay xâm lược. Cuộc chiến không cân sức, nước lớn tiêu diệt nước bé trong thời đại toàn cầu khiến cả thế giới phẫn nộ.

Nước Việt Nam, anh em biến thành kẻ thù. Người dân miền Bắc đói khổ đi giải phóng miền Nam giàu có trù phú. Một lực lượng nằm vùng bí mật gài lại ẩn náu hoạt động tại miền Nam. Cho nên trong dân chúng không thể phân biệt ai là Việt Cộng, ai là Quốc Gia. Trên chiến trường Bắc Việt được tiếp tế vũ khí chiến tranh của khối Cộng sản Tàu và Nga, danh nghĩa Giải Phóng Miền Nam của Mặt Trận chỉ là hình thức để qua mặt Quốc Tế.

Việt Nam Cộng Hòa bị Mỹ cắt viện trợ và rút binh về nước. Trong nội bộ của chính quyền, tướng lãnh trong quân đội có một số lớn Việt Cộng nằm vùng. Họ đã có kế hoạch đầu hàng, uy hiếp bắt Tổng thống phải từ chức. Lệnh bỏ ngõ chiến trường phát ra ngay từ bộ tổng tham mưu. Ai có thể đương đầu chống lại cuộc chiến trăm phần thất bại này.

Đừng so sánh Tổng thống Zelensky với Tổng thống Thiệu. Việt Nam không là gì cả với thế giới. Người dân Mỹ đã quá mệt mỏi và đau thương vì cuộc chiến VN. Họ mất mát tiền bạc lẫn sinh mạng trên chiến trường này quá nhiều. Những người mẹ đòi con mình trở về an toàn, nước Mỹ đang ở bên bờ vực phải chọn. Và họ đã lựa chọn làm một người bạn thất hứa. Họ đã sai khi bỏ rơi VN và đánh thức con rồng ngủ quên Tàu Cộng để bây giờ hồi tiếc muộn màng. TT Thiệu bị ép phải lên máy bay cấp tốc rời khỏi VN. Ông không thể có chọn lựa nào khác.

Ukraine có chính nghĩa là một nước có chủ quyền cả thế giới đều công nhận. Tổng Thống Zelensky đã tâm lý đi đúng con đường chính trị là kêu gọi lương tri thế giới. Bằng trái tim yêu nước, bằng sự quyết tâm của toàn dân Ukraine, ông đã có những bài phát biểu và kêu gọi sự giúp đỡ thành công. Ông đánh thức cả Châu Âu, NATO, và Mỹ về sự tàn bạo và tham vọng của Putin. Châu Âu giúp Ukraine cũng là tự cứu lấy mình sau này. Sau lưng ông ta, toàn dân Ukraine quyết hy sinh mạng sống để bảo vệ đất nước. Sự tàn khốc trên đất nước

Ukraine càng tăng thêm lý do để quốc tế giúp đỡ khí giới và áp lực chính trị lên Nga. Ngay cả người dân Nga cũng lên tiếng bênh vực Ukraine chống lại cuộc xâm lược của Putin.

Tin tức mới nhất là người Ukraine đang trên đà phản công, đẩy lui quân Nga dành lại những vùng đất bị Nga lấn chiếm. Một nơi tại thị trấn Bucha đã bày ra một cảnh tượng kinh hoàng. Mỗi bước đi trên đường đều có xác chết của người dân. Những hố chôn tập thể vùi xác đàn bà trẻ con một cách kinh hoàng. Họ bị bắn sau ót, trước trán chứng tỏ bắn với cự ly gần. Sự kinh sợ hoảng loạn đó tội cho họ biết bao. TT zelensky đã lên tiếng với công luận thế giới và hỏi tại sao? Tại sao lính Nga có thể ra tay với người dân vô tội, họ từng là bạn láng giềng thân thích, nói tiếng Nga và cùng chung văn hóa. Có những người phụ nữ bị giết với thân thể trần truồng sau khi bị hiếp, những người dân thường mở to mắt hoảng loạn, những trẻ em bị trói và bị giết một cách thương tâm. Thế giới gọi đây là hành động diệt chủng.

Tòa án Quốc Tế, Liên Hiệp Quốc, Liên Minh Châu Âu đã vào cuộc điều tra. Rồi thì sao? Mỗi ngày đạn bom Nga vẫn cày xéo trên đất nước tội nghiệp này. Các trận pháo vẫn ồ ạt dội trên thành phố, làng mạc. Không chiếm được Ukraine Putin vẫn chưa ngừng tay. Tại sao cả thế giới chịu thua một tên khát máu như Putin. Đợi khi nào thế giới mới đem hòa bình lại cho Ukraine. Đợi khi người dân Ukraine mới có thể thấy ánh sáng tự do và mặt trời công lý.

Có một điều, cảnh tàn ác tại Bucha rất giống VN. Đó là Tết Mậu Thân 1968, Cộng quân chiếm thành phố Huế và lừa dân đi bán bỏ. Họ tàn sát dã man, kinh hoàng. Những hố bom tập thể vùi xác biết bao nhiêu người dân vô tội. Khăn tang cho Huế trắng cả xứ thần kinh. Vậy mà cái ác vẫn chiến thắng, quốc tế làm ngơ và Cộng Sản vẫn chiếm trọn đất nước VN. Những kẻ từng giết người vẫn sống nhơn nhơ và huyền hoang với thành tích của mình.

Vâng! Tháng Tư năm nay thế giới lại thương thức một bản thương ca bi thống. Khi phát biểu trong buổi lễ âm nhạc Grammy, TT Zelensky đã nói những lời tâm huyết, đại ý như sau:

- *Đối nghịch của âm nhạc là sự tàn khốc của chiến tranh, bom đạn đã tiêu hủy sinh mạng con người.*
  - *Những người mẹ của chúng tôi thức dậy ở dưới hầm. Mở mắt ra vẫn còn thấy con cái mình là một ngày hạnh phúc vì họ vẫn còn sống.*
  - *Ca Sĩ, nhạc sĩ của chúng tôi bây giờ không mặc đồ vest mà mặc đồ chống đạn. Họ hát cho những thương binh để xoa dịu những vết thương do kẻ thù gây ra.*
  - *Xin hãy giúp đỡ chúng tôi bằng những gì các bạn có và có thể làm được. Nhưng tuyệt đối xin các bạn đừng im lặng mà hãy nói lên sự thật để giúp người dân Ukraine chống lại kẻ thù.*
- Như thế đó, chúng ta không nên im lặng, hãy nhìn cuộc chiến tại Ukraine để có một lập trường chính xác và công bằng.

Cái ác phải trả giá và hãy đưa bàn tay ra giúp đỡ người dân Ukraine trong khả năng của mình.

*Bài thương ca không vang lên từ ban nhạc.
Và vang lên từ trái tim của mỗi con người
Khi ta hạnh phúc và có nụ cười.
Người Ukraine máu hòa chung nước mắt.
Pháo tung xác cha nhầy nhựa trên mặt đất
Đứa con ngây thơ vẫn tị nạn xứ người
Ác độc, bạo tàn chết chóc Ukraine ơi
Tháng tư tiếng khóc vang lên chấn động.
Cho Việt Nam, Ukraine bi thống.
Hãy lên tiếng chống hành động giết người.
Và hãy cầu nguyện Hòa Bình.
Cho thế giới an vui.*

Nguyễn Thị Thêm.
04/04/2022

Hãy Nghe Một Nhà Sư Nói Đây:
Lau Dọn Rất Tốt Cho Bạn
Thuy Messegee phỏng dịch

Take It from Me, a Buddhist
Monk: Cleaning Is Good for You
[Shoukei Matsumoto](#)

Các thói quen quét tước, chùi bóng, và dọn dẹp cho ngăn nắp có ý nghĩa tâm linh, và bạn không phải theo tôn giáo nào mà vẫn hưởng lợi.

Những nhà tư vấn sức khỏe tâm thần thường khuyên thân chủ nên lau dọn nhà cửa mỗi ngày. Bụi bặm và nhớp nháp có thể là dấu hiệu của đau khổ hay bệnh tật. Tuy nhiên, sự sạch sẽ không chỉ liên quan đến sức khỏe tâm thần. Nó là sự thực hành cơ bản nhất mà tất cả các hình thức Phật giáo Nhật đều cùng quảng bá như nhau. Phật giáo Nhật có nói rằng điều bạn cần làm để tìm đến tâm linh là lau dọn, lau dọn, lau dọn. Đó là vì sự thực hành lau dọn có sức mạnh đáng kể.

Tất nhiên, vì tôi là một nhà sư dưng hiến cả đời cho đời sống tâm linh nên tôi quảng bá những quan niệm và thực hành Phật giáo. Nhưng bạn không cần phải đi theo tôn giáo mới (của tôi) để học hỏi từ nó. Nhiều người cho rằng từ “tôn giáo” bao gồm một bộ những qui luật để quản lý những giá trị và hành động của con người, rằng nó là sự sáng tạo ra một thực thể siêu việt, hay nó là điểm dựa cho những người không tự mình suy nghĩ phán đoán được. Theo tôi thì một tôn giáo đảng hoàng sẽ không buộc con người vào những giá trị hay hành động nào cả. Nó hiện hữu để giải thoát con người ra khỏi hệ thống và tiêu chuẩn vận hành xã hội. Trong tiếng Nhật, từ “tự do” được chiết tự là “tự mình tạo ra”.

Sự thực hành lau dọn không phải là một công cụ mà tự nó là mục đích

Sự thực hành lau dọn, tức là những thao tác quét tước, lau chùi, đánh bóng, rửa dọn và sắp lại cho gọn, là một bước trên đường tiến đến an nhiên tự tại. Trong Phật giáo Nhật, chúng tôi không tách rời bản thể và môi trường, và lau dọn là bày tỏ lòng tôn trọng và sự hòa đồng với thế giới quanh ta.

Bạn có thể thấy sự hiện hữu của thiên nhiên trong truyền thống sado (lễ trà) hay kado (cắm hoa) của Nhật, cả hai đều phát xuất từ đạo Phật. Nhưng ý tưởng “thiên nhiên” tại Nhật đã bị ảnh hưởng mạnh mẽ từ văn hóa phương Tây. Được phát âm là “shizen”, từ thiên nhiên phản ánh một thế giới duy nhân trong đó con người đứng đầu các thứ bậc như thể con người là đại diện hay kẻ phát ngôn cho đẳng tạo hóa.

Tuy nhiên, còn có một ý nghĩa khác của “thiên nhiên” đến từ tiếng Nhật cổ đại. Được phát âm là “jinen”, cũng chữ viết đó ngày xưa từng có ý nghĩa là “hãy buông bỏ” hay “nó như thế đấy”, một định nghĩa gần gũi với triết lý Phật giáo hơn, và liên kết với thuyết vật linh (animism) và sự thờ phượng thiên nhiên.

Sau khi Phật giáo và những triết lý khác được đưa đến với người Nhật, người ta bắt đầu thấy thiên nhiên không những trong con người mà trong cả trong những vật thể có tri giác khác, ngay cả trong núi non, sông

The routines of sweeping, polishing and tidying have spiritual meaning, and you don't have to be religious to benefit from them.

Mental health counsellors often recommend that clients clean their home environments every day. Dirt and squalor can be symptoms of unhappiness or illness. But cleanliness is not only about mental health. It is the most basic practice that all forms of [Japanese Buddhism](#) have in common. In Japanese Buddhism, it is said that what you must do in the pursuit of your spirituality is clean, clean, clean. This is because the practice of cleaning is powerful.

Of course, as a monk who is dedicated to spiritual life, I recommend Buddhist concepts and practices. But you don't have to convert to a new religion to learn from it. Many people's associations with the word “religion” may include a set of rules to regulate people's values and actions; the creation of an irrational transcendent entity; or the idea of a crutch for people who cannot think for themselves. In my view, though, a respectable religion does not exist to bind one's values or actions. It is there to free people from the systems and standards that order society. In Japanese characters, the word “freedom” is written as “caused by oneself”.

Cleaning practice is not a tool but a purpose in itself. Cleaning practice, by which I mean the routines whereby we sweep, wipe, polish, wash and tidy, is one step on this path towards inner peace. In Japanese [Buddhism](#), we don't separate a self from its environment, and cleaning expresses our respect for and sense of wholeness with the world that surrounds us.

You can see the presence of nature in the Japanese traditions of [sado](#) (tea ceremonies) or [kado](#) (flower arranging), which were both originally born from Buddhism. But the idea of “nature” in Japan has been strongly influenced by western culture. Pronounced “shizen”, the characters reflect a human-centred version of the world in which humans stand at the top of a hierarchy as the agent or messenger of the creator.

But there is another sense of “nature” derived from ancient Japanese. Pronounced “jinen”, the same characters once meant “let it go” or “it is as it is” – a definition much closer to Buddhist philosophy, with its links to animism and the worship of nature. After Buddhism and the other philosophies were introduced to the Japanese people, they began to see

ngồi, cây cỏ, và cây cối. Quan niệm về thiên nhiên này tiếp tục truyền tục đến văn hóa Nhật ngày nay, chẳng hạn như những nhân vật Pokémon hay trong những phim của xưởng phim Ghibli như *Arrietty*, với những thông điệp về môi trường của chúng. Vì thế, ngay cả khi ta phát âm từ thiên nhiên là “shizen”, thuật ngữ ấy vẫn mang trong nó ý tưởng Nhật là con người không phải tách rời khỏi thiên nhiên mà là một phần của thiên nhiên.

Phật giáo cho rằng quan niệm rằng ta có nhân cách riêng của mình là một ảo tưởng do cái tôi của mình tạo ra, và lau dọn là cách để buông bỏ cái tôi ấy. Trong tiếng Nhật, chiết tự “con người” có nghĩa là “người” và “ở giữa”. Con người là “một người đang ở giữa”. Thế thì bạn với tư cách là một con người chỉ hiện hữu qua quan hệ giữa bạn với người khác, như bạn hữu, đồng nghiệp, và gia đình. Bạn với tư cách là một con người có một số từ ngữ của mình, có những diễn tả trên mặt, có một số hành vi, nhưng những điều đó chỉ xảy ra khi bạn tương tác và liên hệ với người khác. Đó là quan niệm “en” hay lệ thuộc lẫn nhau trong tiếng Nhật.

Sự lau dọn của đạo Phật tạo cho mỗi người chúng ta một cơ hội để hiểu được quan niệm này. Bạn không cần phải học cho được một kỹ thuật đặc biệt nào, thuê một nhà tư vấn lau dọn, hay thực hiện những nghi thức của các vị cao tăng.

Những điều cần bản rất đơn giản. Quét nhà của bạn từ trên xuống dưới, lau dọc theo các vật, và làm một cách cẩn thận. Sau khi bạn bắt đầu lau dọn nhà mình, bạn có thể mở rộng ra lau dọn những cái khác, kể cả thân thể mình. Với câu hỏi làm sao áp dụng việc lau dọn vào tâm hồn mình thì tôi xin để trống không trả lời, nhưng nếu bạn thực hành lau dọn, lau dọn, lau dọn, và lau dọn thêm nữa, dần dà bạn sẽ ngộ rằng khi bạn lau dọn bên ngoài thì bạn cũng đang lau dọn thế giới nội tâm của mình nữa đó.

Tất nhiên, nhiều chùa Nhật thỉnh thoảng cũng phải dùng người lau dọn khi họ thiếu tay làm việc. Nhưng các nhà sư Nhật cũng tự họ lau dọn. Đó chính vì hành động lau dọn không phải là một công cụ mà tự nó chính là mục đích. Thử nghĩ, bạn có thể nào thuê người tập thiền dùm mình được không?

Cũng giống như thực hành thiền, lau dọn không bao giờ hoàn tất được. Ngay khi tôi vừa ưng ý vì khu vườn tôi quét đã sạch sẽ thì lá lại rơi và bụi bặm lại tích tụ. Cũng vậy, ngay khi tôi vừa cảm thấy an nhiên trong trạng thái chánh niệm vô ngã của tôi thì tức giận hay lo âu lại bắt đầu xuất hiện. Cái ngã không ngừng hiện trong tâm tôi, nên phải luôn tay lau dọn để tìm lại an nhiên trong lòng. Không lau dọn thì không có đời sống.

nature not only in humans, but also in all sentient beings, and even in mountains, rivers, plants and trees. This view of nature persists in modern Japanese culture – for example in [Pokémon’s](#) characters or [Studio Ghibli films such as Arrietty](#), with their environmentalist messages. As a result, even when we pronounce the characters for nature as “shizen”, the term still carries with it the Japanese idea that humans are not excluded from nature, but are part of it.

Buddhism says the notion that you have your own personality is an illusion that your ego creates – and cleaning is a means to let go of this. The characters for “human being” in Japanese mean “person” and “between”. Human being is “a person in between”. Thus, you as a human being only exist through your relations with others – people such as friends, colleagues and family. You as a person have some particular words, facial expressions and behaviours, but these arise only through your interaction and connections with other people. This is the Buddhist concept “en” or interdependence.

Buddhist cleaning practice provides each of us with an opportunity to understand this concept. You don’t have to acquire special techniques, hire a professional cleaning consultant, or perform the special rituals used by senior monks.

The basics are very simple. Sweep from the top to the bottom of your home, wipe along the stream of objects and handle everything with care. After you start cleaning your home, you can extend cleaning practice to other things, including your body. How you can apply cleaning practice to your mind is a question I want to leave unanswered, but if you practise cleaning, cleaning and more cleaning, you will eventually know that you have been cleaning your inner world along with the outer one.

Of course Japanese temples sometimes employ cleaners when they are short of hands. But Buddhist monks also clean by themselves. This is because the cleaning practice is not a tool but a purpose in itself. Would you outsource your meditation practice to others?

As with meditation practice, there is no endpoint of the cleaning practice. Right after I am satisfied with the cleanliness of the garden I have swept, fallen leaves and dust begin to accumulate. Similarly, right after I feel peaceful with my ego-less mindfulness, anger or anxiety begin once again to emerge in my

Sư Shoukei Matsumoto là nhà tu hành Phật giáo tại chùa Komyoji, Tokyo. Tác phẩm “Sự hướng dẫn để tạo được nhà sạch và tâm sạch” được nhà xuất bản Penguin phát hành.

mind. The ego endlessly arises in my mind, so I keep cleaning for my inner peace. No cleaning, no life.

Shoukei Matsumoto is a Buddhist monk at the Komyoji temple in Tokyo. A Monk's Guide to a Clean House and Mind is published by Penguin.

TUỞNG NIỆM NGÀY QUỐC HẠN

*Tháng Tư Quốc Hạn nuốt căm hờn
Cả nước đau buồn khổ nhục hơn
Lạc Việt tiên nhân gìn giữ nghĩa
Tiên Rồng hậu thế đáp đền ơn
Biên cương máu đổ lòng đau ngại
Chiến địa xương tan dạ chẳng sờn
Bốn bảy năm trường...thân viễn xứ
Tâm còn khắc khoải xót giang sơn!*

*Non sông gấm vóc của tiên nhân
Nước mắt chưa nguôi vẫn ngậm hờn
Lạc nghiệp mơ tình nhân ái thắm
Thanh bình mộng giấc mận mà hơn
Anh linh vị quốc hương nồng quện
Tử sĩ vong thân khói trắng vờn
Hội tụ về đây NGÀY QUỐC HẠN
Soi đường đuổi giặc cứu giang sơn!*

*Thanh Song Kim Phú
CA.27/03/2022*

TUỞNG NHỚ NGŨ HỒ TƯỚNG (Ngũ Thủ)

1. Thiếu Tướng NGUYỄN KHOA NAM

Vị quốc vong thân nghĩa tận cùng!
Giang sơn một dải núi liền sông
Thân cô chẳng thể gìn non nước
Thế kiệt không sao giữ ruộng đồng
Lính nể thanh cần mi ứa lệ
Dân thương trí dũng mắt tuôn dòng
Nén hương tưởng niệm lòng trung hiếu
Rạng rỡ muôn đời giống Lạc Long.
Thanh Song Kim Phú

2. Thiếu Tướng PHẠM VĂN PHÚ

Danh tướng Hà Đông vốn Lĩnh Dù
Tài ba lãnh đạo trải nhiều khu
Bảo an Trà Cú xông lằn đạn
Chiến thuật Vùng Ba át khói mù
Tổ Quốc điêu linh buồn vạn thuơ
Sơn hà tan nát nhục thiên thu
Dùng ly độc dược, đèn on nước
Ngưỡng mộ anh linh một bóng Dù.
Thanh Song Kim Phú

3. Chuẩn Tướng LÊ VĂN HƯNG

Ngũ Hồ Miền Tây phi dạ trai
Chiến chinh ngang dọc quyết trui mài
Hè gìn An Lộc bằng mưu giỏi
Hạ giữ Bình Long bởi chước tài
Bất khuất, thành vong lìa thế tục
Kiên trung, quốc nạn đến tuyền đài
Anh hùng tử, khí hùng không tử
Vọng nén hương nguyên theo gió bay.
Thanh Song Kim Phú

1. Chuẩn Tướng TRẦN VĂN HAI

Đuốc thiêng rực sáng vệt mây mù
Tướng giỏi tài ba lắm kẻ mưu
Gìn giữ dân tình tâm chính trực
Trui rèn binh lính dạ ôn nhu
Xông pha giới tuyến truy lùng giặc
Bảo vệ Thành Đô kiểm soát thù
Nước mắt thân còn, thêm tui hận
Quyên sinh, cái chết đẹp ngàn thu!
Thanh Song Kim Phú

2. Chuẩn Tướng LÊ NGUYỄN VỸ

Trên ban nhật lệnh...chiến tranh tàn!
Cờ trắng cắm hờn gió bạt ngang
An Lộc ta gìn nơi hiểm yếu
Lai Khê giặc ngại chón gian nan
Đành cam bỏ súng vì không đánh
Phải chịu buông tay dấu chẳng hàng
Phát đạn riêng mình, trang dũng tướng
Tâm hương phượng phát, khói vờn nhan.
Thanh Song Kim Phú

3. Tướng Nhớ Đại Tá HỒ NGỌC CĂN

Thật xót xa trang sử nước nhà
Xem hình ngưỡng phục giọt châu sa
Gần dân giúp đỡ tình nhân đạo
Quý linh thương yêu nghĩa hải hà
Quyết tử, trung kiên dù thất quốc
Hành hình, kiêu dũng dấu ly gia
Anh hùng đến chết không lùi bước
Dạ thẳng lòng ngay, rõ chính tà.
Thanh Song Kim Phú

4. Tướng Nhớ Trung Tá NGUYỄN VĂN LONG

Quê hương cảm cảnh thật đau lòng
Tự bắn vô đầu...chiến sĩ Long
Tuyên bố quy hàng trên phải nhục
Chấp hành tuân tiết dưới làm trong
Thanh liêm chánh trực gìn sông núi
Quả cảm trung kiên giữ giống dòng
Cái chết hào hùng thêm ngưỡng phục
Hồn thiêng...giúp nước diệt tà vong.
Thanh Song Kim Phú

XIN ĐƯA ANH... VỀ VỚI MẸ...

(Thể Thơ: Trường Thiên Tứ Tuyệt)

Sao anh lại nữa xa rời bạn
Đời nhiều mộng ước vẫn đang xanh
Đâu tiếng xung phong kẻ lửa đạn
Anh vội xuôi tay liệu có đành.
Rừng đêm bóng tối bao dày đặc
Chim thú không gần, chỉ cỏ cây
Xác bạn bên tôi cùng xác giặc
Sao thềm nghe gọi tiếng tao mây.
Đom đóm lập lòe trăng chẳng có
Vết thương không thấy rõ vì sao
Chỉ biết tay tôi nhầy máu đỏ
Còn tuôn đầm ướt cả quân bào.

Huynh đệ chi binh tình nghĩa nặng
Càng thương càng lại hận thêm thối
Chiến trường cùng tắm mồ hôi mặn
Sống chết ai đâu thấu...phản hồi !

Trận địa như còn vương khói khét
Anh đi chưa kịp nói ly tao
Tiếng súng xa gần vang lẹt đẹt
Địch lui rồi tiên biết khi nào.

Đầu anh quặt quẹo tay buông thõng
Cán cũng không...đồng đội chữa yên
Khúc cây cột xác khiêng thay vồng
Sống đã gian truân chết khô phiến .

Tôi sẽ đưa anh về Đất Mẹ
Có điệu ca dao vọng...hạ hời...
Cho ngoan giấc ngủ như ngày trẻ
Lá vàng lại khóc lá xanh rơi !

Xông pha trận mạc đàn trai dũng
Bảo vệ sơn hà, biển giáp sông
Hồn thiêng hẳn biết ta làm đúng
Sống không nhục chí, chết kiêu hùng...

Thanh Song Kim Phú

CA.Apr/7/2022

TÂY CHAY BỌN THIÊN TỬ

Tài năng đích thực vững vàng
Cần chi Lý Trường, Trương Tuân* chúc mua?
Tinh hoa gì chuyện ngải bùa?
Vái nhau áo thụng, thắng thua nực cười!

Ý Nga, 14.4.2022

ĐÀN ANH ĐÁNG KÍNH

Ra chỉ thị lời không thừa một chữ,
Không phiền hà nhận báo cáo giữa khuya,
Thức trắng đêm chia công tác gần xa
Một phiên họp việc chẳng chừa ai cả!

Ý Nga, 14.4.2022

THỎI BAY BỤI PHIÊN

Cám ơn
Đời hắt hủi ta
Cho ta học cách
ngắm hoa mỉm cười.

Cám ơn
Cơn lốc đổi đời
cho ta chột hiểu
Đất/trời vô ngôn.

Cám ơn
Thất bại dạy khôn
Biết người dối trá
Lời ngon ngọt lời.

Cám ơn
Vết xước ai cời
Buốt đau vấp ngã
Gượng ngồi... vững hơn.

Cám ơn
Những kẻ... vô ơn
Cho ta ôn lại
Di ngôn mẹ hiền.

Cám ơn
Mỗi sáng ngồi thiền
Tâm an buông xuống
Nghịệp/duyên xoay vần.

Cám ơn
Người dưới mộ phần
Cho ta chột nhận
Cận gần Bản Lai.

Và ta
Cảm tạ ơn ai
Làm cơn gió chướng
Thổi bay bụi phiên.

Kiều Mộng Hà
April 16th, 2022

*Lý Trường, Trương Tuần (người đứng đầu phiên tuần trong làng): xin hiểu theo nghĩa những kẻ thiên Cộng, đã bị VC mua phiêu, cài vào các chức vụ trong Cộng Đồng để dễ dàng sai khiến.

MÙA XUÂN TẢN MẠN VỀ SAY...

Quý vị có bao giờ say chưa nhỉ? Chưa bao "vờ", không bao "vờ"...

Nè, có chắc không đấy nhé vì Sao Khuê thấy người, vật và ngay cả Đất, Trời cũng đều say ráo trời đất à nghe, nói có cụ Tản Đà làm chứng:

Say sưa nghĩ cũng hư đời

Hư thời hư vậy, say thời cứ say

Đất say đất cũng lăn quay

Trời say mặt cũng đỏ gay ai cười...

Cụ Tản Đà và Trời và Đất đang say rượu. Say rượu thì nhiều người say nên dài dòng lắm, mình sẽ nói sau...

Riêng khi Trời say thì ông ấy làm cho nhiều người say theo nếu chúng ta đang nắng mà ngó ông ấy hoài; khi đó mặt chúng ta cũng đỏ gay, nhiệt độ tăng rồi có khi lăn quay ra đất, người miền Nam gọi là trúng nắng nhưng Bắc Kỳ rau muống như Sao Khuê gọi là say nắng. Say nắng khác với nắng say:

Chiều trông cho mềm môi thơm nắng

Nắng đợi chiều nắng say

Nắng đợi chiều hây hây...

Nắng khi say thì nhảy múa, len qua các cành cây kẽ lá, rung rinh bóng trên mặt đất, ngả nghiêng y như người say phải không quý vị?

Có nhiều vị leo lên núi cao thì chóng cả mặt cả mày, rồi nôn mửa thì gọi là say núi (mountain sickness) và rất, rất nhiều người đi tàu ngoài biển cũng bị hiện tượng tương tự thì mình nói là họ bị say sóng (sea sickness) đấy quý vị à. Tương tự có người lên xe bị ói mửa gọi là say xe; lên xe mà không ói mửa lại còn phóng ào ào gọi là say tốc độ. Say tốc độ nguy hiểm lắm lắm vì có thể gây tai nạn dẫn đến ngủ say (ngủ dài ngày hay ngủ luôn). Say kiểu này Sao Khuê hồng ham, Sao Khuê chỉ thích:

Đêm qua say tiếng đàn

Đôi chim yên đến giường báo tin...

Hay là như người xưa say trăng. Người xưa quý vị biết rồi; Việt Nam nổi tiếng có Tản Đà và Hàn Mặc Tử, bên Tàu nổi tiếng có Lý Bạch. Hàn Mặc Tử tối ngày chỉ nhắc đến trăng, Theo Hàn Mặc Tử thì... *mới lớn lên trăng đã thẹn thò, thom như tình ái của ni có... để thấy... Từ đầu canh một đến canh tư, tôi thấy trăng mờ biến ảo như...* hay có lúc Hàn thắc mắc chờ trăng : *thuyền ai đậu bến sông trăng đó, có chở trăng về kịp tối nay?*

Hàn Mặc Tử đã thấy trăng nằm sõng soài trên cành liễu, đợi gió đông về để lả loi... rồi lại còn thấy ô hay bóng nguyệt trần truồng tắm, lộ cái khuôn vàng dưới đáy khe .

Hàn Mặc Tử quá yêu trăng, yêu quá như vậy gọi là say mê. Ông đòi chiếm trăng làm sở hữu rồi...lúc túng tiền đòi bán cả trăng: *Trăng, Trăng, Trăng! Là Trăng, Trăng, Trăng! Ai mua trăng tôi bán trăng cho, không bán đoàn viên, ước hẹn hò...*

Nhà thơ Lý Bạch bên Tàu cũng mê trăng, cũng đòi chiếm trăng làm của riêng cho mình mà với lên trời thì quá xa trong khi trăng đáy nước lại có vẻ thật gần nên ngài đã nhào đại xuống nước mà ôm lấy trăng trong một đêm thật say. Còn quý vị, có bao giờ quý vị ngất ngáy vì trăng chưa nhỉ, cũng có rồi phải không? Hằng Nga đẹp thế ai mà không say?

Tuy vậy cũng có người không say trăng mà lại say tình. Người say tình thì nhiều lắm lắm quý vị ơi, khi đó thì Kim Trọng, trước nàng Kiều thì càng yêu vì nét càng say vì tình vì cô Kiều này có làn thu thủy nét xuân sơn, hoa ghen thua thắm liễu hờn kém xanh thuộc loại sắc đành đòi một tài đành họa hai chứ quý vị nhớ coi đâu có ông nào say trước bà Chung Vô Diệm đâu cơ chứ (quý vị nhìn hình Sao Khuê nhắm cũng không say nổi phải

không, biết ngay mà...); vậy có nghĩa là đàn ông say sắc dù sắc không cao như núi, không âm âm như sóng vỗ ngoài biển khơi. Chuyện! Ai mà chả biết là sắc bắt ba đào dị nịch nhân với má đào không thuốc mà say, nước kia muốn đổ thành này muốn nghiêng...

"Muốn" gì nữa, không những đô, chẳng những nghiêng mà còn mất tiêu luôn khi Trụ Vương say mê Đắc Kỷ; Ngô Phù Sai say đắm Tây Thi. Đàn bà thì sáng suốt hơn một tí, chỉ mới ngẩn ngơ thôi... *con tầm bới rồi vì tơ, anh say vì rượu em ngẩn ngơ vì tình...* hay cùng lắm *nàng say tình mới hôn tôi tôi bời, nhìn hoa cười đón mừng vui duyên nàng...* hay... *ngày đó có say duyên vượt biển ngoài, trùng dương ơi giữ kín chơ lâu dài tình đôi...*

Yêu làm cho say, tình làm cho ngất ngây, vậy buồn có làm cho quay lơ không nhỉ? Có hi:

Ngày hôm tiễn biệt buồn say đắm

Em vẫn đùa vui uống rượu say

Em có biết đâu đời vắng lặng

Lạnh buồn như ngọn gió heo may...

Quý vị đã thấy tình làm say, cảnh làm say, vậy mà đến ăn uống cũng làm say luôn quý vị à. Không tin quý vị thử cứ ngồi bóc nhãn ra ăn cho no, ăn trừ cơm, cỡ... một thùng xem... Khi đó cũng đô mặt, lão đảo rồi ngủ say li bì... Nhưng mà các cụ bảo ăn trà, nhất là trà thuốc thì dễ say lắm. Thuốc đây là thuốc Lào. Quý ông nào đã được học tập cải tạo thì được say hoài, phê hoài vì bụng đói dài dài, rít điếu thuốc Lào sáng sớm là dễ say lắm. Ít người say thuốc lá nhưng thuốc phiện và các loại ma túy dễ làm cho người ta say. Vậy thì ăn say, hút say, hít say và uống cũng làm say. Quý vị biết Sao Khuê muốn nói đến uống gì rồi. Uống rượu và say rượu.

Đàn ông uống rượu nhiều hơn đàn bà và dĩ nhiên ít khi thấy đàn bà say rượu chứ mấy ông thì thấy hoài hà. Say rượu cũng có nhiều mức độ khác nhau tùy lượng và độ rượu uống vào. Say tí ti cho đời lên hương gọi là say ngà ngà, thêm tí nữa là say mềm, rồi say như, say bí tỉ, say khướt. Quý vị có biết tại sao không?

Chả là hồi xưa xưa xưa xưa có một anh chàng, anh ta muốn cất một vò rượu cho thật ngon. Đặt lò dưới một tàng cây lớn, anh nấu suốt cả một ngày mà chẳng có giọt rượu nào chảy ra. Có người mách là anh phải hạ cái cây ấy xuống, dùng nó mà làm củi đốt lò sẽ có rượu ngon. Anh bèn chặt cây làm củi đốt lò, đâu ngờ cây đó vốn là chỗ trú của bốn con vật: chim sáo, con vẹt, con cọp và con heo rừng; bọn này đi kiếm ăn đến tối mới về ngủ.

Chiều đó sáo sậu về trước thấy mất tổ thì buồn rầu, lại thấy lửa âm bèn lao vào mà sưởi. Lạ thay, rượu bắt đầu chảy ra. lát sau con vẹt về và cũng làm y như thế, rượu chảy ra nhiều hơn nữa. Con cọp về, thấy mùi thơm của rượu cũng lao vào lửa khiến rượu ồ ạt tuôn ra. Cuối cùng là chú heo rừng cũng lại tình nguyện làm BBQ khiến rượu tuôn ra xối xả. Anh chàng được vò rượu ngon lại thêm thức nhắm nhưng cũng từ đó tác dụng của rượu thay đổi:

- Uống một chén đầu: người uống thấy vui vẻ, hoạt bát, tự tin, nói líu lo như sáo (từ nhập ngôn xuất).

- Uống chén thứ hai: vui nhộn rồi lè nhè, nói líu cả lưỡi, lập đi lập lại như con vẹt.

- Uống chén thứ ba thì thấy khoẻ như cọp, đâm ra khoác lác, hay khiêu khích gây chiến vì tưởng mình có thể nuốt chửng con mồi.

- Uống chén thứ tư thì thành heo rừng Trư Bát Giới đến mất cả tư cách có thể làm chuyện tởm bại như heo.

Bởi vậy, quý vị à, uống tí ti thôi, đủ cho thấy đời vui vẻ, máu huyết lưu thông... Khôn nổi khi rượu đã nhập môi thì nhiều người lại cứ... mềm môi chén mãi tíu cung thang...

Rồi! Quý vị có biết vì sao đàn ông uống rượu nhiều hơn đàn bà không. Ấy, chỉ vì ngày xưa, chỉ có đàn ông mới được đi học, đi học biết chữ rồi biết làm thơ, muốn làm thơ phải mượn tí rượu để có "yến sĩ phi lý thuần" (inspiration) thì mới mong có thơ hay như thơ của Vũ Hoàng Chương hay Lý Bạch vậy vì hai vị này khi say thì thơ rất hay! Còn các nàng, rõ đại, cứ mơ cái hình ảnh... *chàng hai má đỏ hồng, nói với thằng tiểu đồng, mang túi thơ bầu rượu, mai ta vào chùa trong...* khiến mấy anh đồ gàn này lại càng được thể, nói khích nhau để uống cho say mềm: nam vô tửu như kỳ vô phong mà quên rằng: không gió cờ chẳng bay, gió nhiều thì cờ rách, lấy gì bay đây?

Uống rượu để lấy hứng làm thơ nhưng cũng có nhiều người uống cho quên sầu! Một sai lầm to lớn vì tủy tủy tủy tủy, sầu tủy sầu, có ai lấy rượu giải sầu, cái say ngất ngưỡng cái sầu nào vui như Vũ Hoàng Chương đã than thơ:

Nhưng em ơi!

Đất trời nghiêng ngã

Mà trước mắt thành sầu không sụp đổ

*Đất trời nghiêng ngã
Thành sầu không sụp đổ, em ơi!
(nhưng người uống sụp đổ là cái chắc)*

Uống rượu, uống một mình không thú:
*Rượu ngon không có bạn hiền
Không mua không phải không tiền không mua.*

Lý tưởng của cuộc rượu là 4 người vì họ nói 'tứ tử, trà tam, phiến nhị'. Bốn người nhưng lý tưởng lại là hai ông bạn thân và hai... cô đầu:
*Có khi tầng gác cheo leo
Thú vui con hát lựa chiều cầm xang
Cũng có lúc rượu ngon cùng nhấp
Chén quỳnh tương ôm ấp bầu xuân.*

Tại sao bốn người ? Để... làm thơ, ngâm thơ, bình thơ và thưởng thức thơ...
Rượu, không những chỉ uống khi làm thơ với bạn bè mà dần dần được uống bất cứ lúc nào và ở đâu:
- ngoài chiến trường: *Bỏ đào mỹ tửu dạ quang bôi, Dục ẩm tỳ bà mã thượng thôi, Túy ngọa sa trường quân mạc vấn, Cổ lai chinh chiến kỷ nhân hồi...*
- ngày Tết: *cùng nhau nâng chén ta chúc nơi nơi...*
- mừng ngày sinh nhật: *Nâng cốc rượu chúc mừng bà, Vừa là tình nghĩa vừa là yêu thương, Thủy chung vẹn tằm lòng vàng, Phơ phơ đầu bạc ta càng thương nhau* (Trương Tửu mừng sinh nhật vợ 80 tuổi.)
- Khi tiễn biệt nhau: *Ngày hôm tiễn biệt buồn say đắm, Em vẫn đùa nô uống rượu say...*
- Khi vu quy: *Rượu hồng em uống cho say, Vui cùng với chị vài giây cuối cùng...*
- Khi ở bên nhau: *Khi chén rượu khi cuộc cờ, Khi xem hoa nở khi chờ trăng lên...*

Nghĩa là bất cứ lúc nào, bất cứ ở đâu cũng uống rượu được hết!
Người Tây phương thường chỉ uống rượu trước khi dùng bữa hay khi tiếp bạn bè và thường uống rượu suông. Người mình lại cần chất đưa cay gọi là mồi rượu. Những "con sâu rượu" rất kỵ uống rượu với mấy người phá mồi, uống thì ít mà ăn thì nhiều. Mồi là thức nhắm thường là thịt, cá nhưng kẹt quá cũng có thể chỉ là vài trái cóc, trái ôi hay đôi khi chỉ có muối và mấy trái ớt hiểm: *Đốt than nướng cá cho vàng, Lấy tiền mua rượu cho chàng uống chơi, Phòng khi có khách đón mời, Cơm ăn rượu uống cho vui lòng chàng...*
hay
Đôi ta như rượu với nem, Đang say ngây ngất ai dèm chó xa...

Rượu uống vào không những chỉ làm say còn làm nghiện. Nghiện rượu có thể chữa được:
*Một trà một rượu một đàn bà
Ba cái lãnh nhãng nó hại ta
Chừa được thứ nào hay thứ ấy
Có chẳng chừa rượu với chừa trà.
chừa được nhưng hiếm người muốn chừa :
Những lúc say sưa chững muốn chừa
Muốn chừa nhưng tỉnh lại hay ư
Hay ư nên nổi không chừa được
Chừa được nhưng mà cũng chẳng chừa!*

Nên mấy ông cứ tiếp tục mà *say sưa nghĩ cũng hư đời*. Hư thời hư vậy, say thời cứ say. Ngay cả dư biết rằng say sưa làm cho người thân buồn khổ: *Ngọc Hoàng ngồi tựa ngai vàng, thấy con uống rượu hai hàng lệ rơi* (những người uống rượu là con Ngọc Hoàng).
Lý Bạch bên Tàu, Tản Đà bên Việt đều say sưa tới ngày vì: *việc trần ai, ai tỉnh ai lo; Say túy lúy nhỏ to đều bất kể. Trời đất nhĩ! Cái say là sướng thế! Vợ khuyên chồng ai để đã chừa ngay? Muốn say lại cứ mà say...* Đúng vậy cứ say để chuyện cho người tỉnh lo, chả sướng sao được!

Mà này, rượu là cái gì mà người ta lại thích thế nhỉ? Chà! Nói về rượu, e phải vài cuốn sách mới nói hết được quý vị ơi! Thôi, nếu muốn tìm hiểu kỹ, quý vị ra thư viện mượn sách về mà đọc hay vào internet mà tìm, ở đây Sao Khuê chỉ nhớ đâu nói đó thôi nhé.

Rượu được Tây xưng tụng là eau de vie có được do sự lên men rượu của:

- các nước trái cây như nho, táo, dâu, lê...
- các loại ngũ cốc nhất là gạo nếp (gạo nếp ngọt do chứa nhiều đường nên dễ lên men)
- houblon (rượu bia)
- mía (rượu rhum)

Rượu được tìm ra từ 4000 năm trước Chúa giáng sinh ở vùng Cận Đông từ nho *Vitis Vinifera*. Rượu nho do nho lên men nhờ lớp men nằm ngay ngoài vỏ trái nho và rượu nho càng để lâu càng ngon:

Nho làm rượu được trồng khắp Âu Châu và đặc biệt nho ở vùng Champagne cất được thứ rượu sủi bọt vừa ngon vừa... bô (?) nên được đặt tên là rượu Champagne. Ở Mỹ châu, phải đến thế kỷ thứ XV, Colombus mới mang nho vào trồng để làm rượu. Rượu nho tức rượu vang (vin-wine). Quý vị biết rồi, có hai loại là vang trắng và vang đỏ. Vang đỏ, nhớ là đỏ à nghe, uống ngày một ly giúp cho máu lưu thông giúp cho tim mạch (Trời đất! Ly uống vang chứ ai lại lấy ly cối để uống bia ra mà uống vang thế này, thấy được phép uống là lợi dụng liền! Hư quá!) Mới đây người ta còn thấy vang đỏ có chứa chất resveratrol có tính ngăn sự tổng hợp DNA nên có tác dụng trị herpes, nhưng hồng phải uống vang hết bệnh đâu, mà phải xoa Stil-5 lấy từ vang đỏ ngay khi vừa chớm bị.

Đã dặn là uống ít nhưng quý vị có tưởng tượng nổi là dân Ý tà lồ và Tây mũi lõ trung bình hàng năm uống tới 158 lít vang mỗi người không, khiếp chưa?

Người ta cũng dùng các loại ngũ cốc để làm rượu. Thỏ sản của Nga là Vodka, của Nhật là Saké, và của Việt Nam là rượu Đé. Ở Tàu có nhiều thứ rượu, và người luôn luôn say, tên là Lưu Linh nên sau này người nào sáng say, chiều xin, tối sửa, đích thị là đệ tử của Lưu Linh.

Rượu làm ra có rượu mạnh, rượu nhẹ, tùy theo độ cồn (do tiếng alcool). Nhẹ nhất là rượu bia (bière- beer).

Beer nổi tiếng là beer của Đức có dưới 10 độ cồn.

Rượu vang từ 10 đến 20 độ. Từ rượu bia hay rượu vang, người ta cất những thứ rượu khác mạnh hơn, từ 20 đến 40 độ (cognac, whisky...)

Rượu có khi ngon khi dở, tùy theo men rượu, cách cất, cách giữ (bảo quản). Men rượu, thời tiết, cách làm... có thể làm rượu sủi tăm, thật ngon: *Đố ai chừa được rượu tăm, Chừa ăn thuốc chín, chừa nằm chung hơi.*

Độ rượu thấp, vị còn chua gọi là rượu nhạt nhưng: *Rượu nhạt uống lắm cũng say, Người khôn nói lắm dẫu hay cũng nhàm,* khiến cho *rượu ngon trong hũ rót ra, để lâu cũng nhạt nữa là duyên em* thế nên muốn rượu giữ được vị ngon, tăng vị ngon, thì làm rượu xong còn phải ủ rượu. Rượu vang thì được chứa trong các thùng gỗ giữ nằm nghiêng, yên lặng trong các hầm rượu có độ lạnh vừa phải, càng để lâu thì rượu càng ngon. Ở Việt Nam khí hậu nóng nên muốn giữ rượu được lâu và cho ngon người ta chôn rượu dưới đất, dưới ao, dưới giếng. Ai mà ham rẻ do sale hay do "duty free" lúc đi du lịch cứ khuôn về để dành uống hay để tặng thì nhớ để rượu chỗ mát mẻ, chai rượu phải để nghiêng cho rượu chạm vào nút chai, tránh sự tiếp tục lên men ở phần có không khí gần nút chai có thể làm cho rượu hóa chua do biến thành dấm.

Quý vị biết rồi, rượu uống vào mới đầu làm cho người ta quên sầu (quên thôi chứ cái sầu vẫn còn đó chưa đi đâu hết - ta chỉ tạm quên mà thôi nhé), ít cảm thấy đau đớn, giúp cho tiêu hóa tốt, giúp ngủ say... rồi rượu thấm vào máu làm nở mạch máu, thấm vào phổi (nên cảnh sát đo rượu bằng hơi thở, mà uống nhiều chỉ cần đứng cạnh là đã thấy nồng nặc mùi rượu), cùng lúc rượu thấm vào mô hôi, đi vào não bộ; lúc đó thì cử động chậm chạp, ăn nói lè nhè, đứng không vững, đi thì chân nam đá chân chiêu, mặt và mắt đỏ kè, môi thâm sì, nhìn không tường, nghe không rõ... rồi có khi làm cho người ta trở thành mạnh bạo tới mức hung dữ hay đôi khi lại làm cho người ta trở nên buồn quá, khóc rưng rức, thật là giống .. người say rượu!

Rượu uống hàng ngày - ngày nào cũng uống ấy mà - làm tăng enzyme (enzyme inducer) một yếu tố giúp cho sự biến hóa (métabolisme) của thức ăn và thuốc uống, tức là làm thuốc bị thải ra nhanh hơn nên uống rượu kinh niên làm giảm tác dụng thuốc nhưng nếu quý vị đang uống thuốc (mà hàng ngày không uống rượu) nay tình cờ được mời đi ăn, ghé môi nhấp một ly rượu thì lúc đó tác dụng lại ngược lại, rượu làm giảm enzyme (enzyme inhibitors), thuốc bị thải ra chậm lại, tác dụng thuốc đột nhiên tăng lên nhiều khi quá mức kiểm soát có thể trở thành độc hại. Điều đó có nghĩa là nếu bạn phải uống thuốc thì nhớ khai với bác sĩ và dược sĩ để người ta gia

giảm liều thuốc cho phù hợp nhất là khi dùng thuốc trị đông máu (anticoagulant) và những thuốc có tác dụng lên hệ thần kinh. Những người bị bệnh tiểu đường, huyết áp cũng chỉ nên uống nước lọc chứ đừng uống loại eau de vie này, rắc rối lắm... Những vị không phải uống thuốc trị bệnh thì *chiều chiều lại nhớ chiều chiều, uống lưng ly rượu (vang Đỏ) cho nhiều máu qua* (quí vị cần nhớ chỉ có vang Đỏ mới giúp cho máu huyết lưu thông mà thôi.)

Rượu ngoài việc uống vào bụng còn dùng để xoa. Xứ mình ngày xưa, dùng ngay rượu để xoa, để xông (giã gừng cho vào đĩa rượu, đốt lên rồi trùm kín mền mà xông khi bị cảm); để bóp khi đau nhức (rượu thuốc); để tẩy mùi hôi của thức ăn (vịt, mực, sứa, v.v.). Muốn cho bớt hôi thì bóp với rượu trộn chung với gừng giã nhỏ, sau đó đem rửa sạch lại. Xứ mình còn bắt chước người ta, đem ngâm đủ thứ vào rượu để uống: củ sâm, thuốc Bắc, lá cây, rắn rít, rùa, ... đôi khi rất là nguy hiểm mà nhiều người vẫn không biết sợ!

Ở xứ Âu Mỹ cũng vậy, rượu để uống và để xoa, để đốt, tuy vậy cần phân biệt là rượu uống được phải là Ethanol, công thức là C₂H₅OH, tức là Alcool Éthylique, lên men từ trái cây, ngũ cốc như quí vị đã biết; rượu để xoa bóp là chất tổng hợp tên là Alcool Isopropylique, rượu để đốt "đèn cò" là Alcool de Bois, tên hóa học là Alcool Méthylique CH₃OH. Tất nhiên là còn nhiều loại rượu khác dùng trong phòng thí nghiệm; đó là những chất có gốc "CHOH" nhưng lưu ý các bọm nhậu là những chất rượu đó có thể gây mù mắt hay chết người khi uống vào dù chúng đều có mùi thơm như nhau!

Rượu làm say và uống lâu ngày làm ghiền sau đó làm chai cứng gan rồi ung thư gan chưa kể rượu còn gây ra bao nhiêu tai nạn xe cộ đến chết người, gây đổ vỡ bao nhiêu gia đình; con cái của người nghiện rượu sinh ra ít được bình thường, nếu không ngu dốt ngớ ngẩn thì cũng kém thông minh...

Muốn bỏ rượu quá nhưng không bỏ được... Làm sao đây?

Thật ra đâu có gì là khó. Trước hết là... cất hết tiền đi, không có tiền thì lấy gì mua rượu?

Sau đó là các trung tâm cai ghiền lúc nào cũng rộng mở để giúp đỡ người lâm đường lạc lối, người lỡ bước sa chân. Để cai rượu, các bác sĩ cho dùng thuốc tên là "Antabuse". Khi đã uống Antabuse mà uống rượu vào thì ói mửa thấy mặt xanh mặt vàng. Lần sau chỉ nghĩ thấy mùi rượu là cũng sợ chết khiếp, từ nay xin chừa.

Disulfiram, tên hóa học của Antabuse, ngăn chặn sự biến hóa của rượu, làm cho rượu uống vào thành Alcétaldéhyde. Uống Antabuse mà uống một chút rượu thôi thì tim đập nhanh, nóng nực, khó thở, bứt rứt mệt mỏi rồi ói mửa tới phát sợ luôn... Những người ghiền, có thiện chí cai rượu bằng Antabuse, ngoài ý chí nghị lực cũng cần có người thân bên cạnh trông nom giúp đỡ trong những lúc này. Vậy thì uống vào làm gì cho khổ, thôi thì chúng mình những cây sậy yếu đuối nên kính nhi viễn chi trước mấy món gây ghiền này quí vị nghĩ sao?

Có một chuyện vui Sao Khuê kể hầu quí vị.

Có một nhóm các cô các cậu trẻ tuổi dự một party. Cảnh sát chờ sẵn ngoài cửa để đo độ rượu, trước hết là để... phạt, sau đó là để tống kê xe đưa về cho đỡ tai nạn lưu thông.

Đi ra trước hết có một anh chàng, chân nam đá chân chiêu, nghiêng ngửa. Anh ta móc túi để lấy chìa khóa xe mà móc mãi mới được, lấy bấy mãi mới mở được cửa xe để chui vào, hi hà hi hục mãi mà không đề nổi máy xe.

Cảnh sát đến gần, hỏi giấy xe và bắt anh ta thở vào máy để xem anh ta xin tới cỡ nào: không có tí hơi rượu nào cả!

- Ô hay, thế này là thế nào? Anh có uống rượu không?

- Không, tôi không uống một giọt nào hết!

- Thế sao anh đi đứng không vững, có vẻ như say lắm

- Nếu tôi không làm như thế thì đâu có giữ xếp ở đây để mấy thằng bạn say sưa của tôi ra về được. Chúng về hết rồi xếp ơi! Xếp cho tôi về chứ...

Mà này, quí vị có thấy là trong phim Đại Hàn, con trai con gái cứ buồn là vào quán làm hết ly nọ đến ly kia sau đó kể nào say khướt lại được công về không nhỉ!

Có tin mừng cho quí vị thích rượu là uống nhiều rượu thì không tốt lại còn say nhưng nấu thức ăn với rượu thì... được phép. Quí vị có thể nấu nào là gà, nào là bò, nào là thỏ với rượu. Chưa kể là chim, nghêu, sò... có rượu vào cũng ngon hẳn lên. Dễ ẹc à. Quí vị cứ ướp thịt với gia vị, với rượu vang đỏ (đồ biển thì vang trắng), để tủ lạnh qua một đêm, . Hôm sau đem chiên sơ thịt với bơ, cho thêm rượu vào mà nấu nhỏ lửa cho chín, kể đó quí vị xào hành sắt hạt lựu với bột và bơ cho vàng, bỏ vào nồi thịt trộn đều cho sền sệt là ngon ngay.

Ô! Mãi vui rượu sớm cò trưa

Đào đà phai nhạt sen đà nảy xanh

Sao Khuê vừa nhâm nhi tí "ice wine"- một đặc sản của xứ lạnh- làm bằng nho đông đá trong mùa đông, có vị ngọt thật ngon- vừa tản mạn về rượu với quý vị mà trưa rồi đó, thôi hẹn quý vị lần sau... say nhé. À quên, SAY, tiếng Tàu là TÚY nên mới có chữ là say túy lúy. Túy Nga là Hăng Nga say, Túy Vân là mây say. Nhiều vị hay đặt tên lót cho con gái là Túy, không biết mấy "cô con gái rượu" này có say như bố không nhỉ?

Sao Khuê Canada

Bạn Có Yêu Hoa Tulip (Uất Kim Hương) Không?

Bây giờ là mùa Xuân và là mùa hoa tulip bắt đầu nở ở Portland, Oregon. Hoa tulip được gọi là Uất Kim Hương theo tiếng Việt.

Người viết cũng có trồng nhiều bụi hoa tulip đủ màu sắc rất đẹp ở vườn sau nhà người viết. Ở Oregon có trang trại Oregon Wooden Shoe Tulip Farm ở Woodburn trồng hoa tulip rất lớn và mỗi năm đều có tổ chức hội chợ hoa Tulip từ cuối tháng 3 đến cuối tháng 4 để khách thường ngoạn đến ngắm hoa và mua củ hoa về trồng, nếu muốn. Bạn sẽ thấy một rừng hoa tulip đầy màu sắc trông rất đẹp. Vợ chồng người viết đã đến viếng trang trại trồng hoa tulip này 2 lần rồi. Đẹp lắm bạn ạ!

Người viết đã chụp nhiều hình ảnh để ghi lại nét đẹp của trăm nghìn hoa tulip đang khoe sắc qua link dưới đây:
Link Album Oregon Wooden Shoe Tulip Festival

Oregon Wooden Shoe Tulip Festival

<https://photos.google.com/share/AF1QipNGoJsha6EIAyTMceautiZBB92WHUvveRLSS9RXoAcjTW7FgvMg3tR0VvkzWmobCpA?k>

<https://photos.app.goo.gl/fPx3FYUdrV3ZYpir6ey=ZVhMbnNfZmhpUVZzSVNuc0stWkx2QmpBVHRldG5n>

Mời bạn xem thêm playlist ngày hội Oregon Wooden Shoe Tulip với người viết làm "movie star" dưới sự đạo diễn và quay phim của "camera man" không ai khác hơn là "tướng công" của người viết. Xin cảm ơn ông đạo diễn tài ba và chịu khó này. Smile!

Playlist Youtube "Oregon Wooden Shoe Tulip Festival" on YouTube

[**Oregon Wooden Shoe Tulip Festival**](#)

[Suong Lam Portland](#)

<https://youtube.com/playlist?list=PLCWHPuqIsqJNyGJ91vApwPIMAh4tu1xjc>

Nếu có cơ hội Bạn cũng nên viếng thăm vườn hoa tulip này một lần cho biết nhé.

Muốn biết thêm chi tiết, xin vào trang nhà dưới đây:

www.woodenshoe.com

[Wooden Shoe Tulip Farm - Annual Tulip Fest in Oregon](#)

Mời Bạn tìm hiểu sự tích hoa tulip qua câu chuyện thú vị dưới đây:

Sự tích hoa Tulip

Trong một lần đi đưa cơm cho cha, Tulip, con gái út của một người chần cừu đã bị tên điền chủ bắt cóc mang về bắt làm thợ dệt thảm cho hắn. Suốt ngày này qua tháng khác, cô bị nhốt trong một gian nhà tối om, quanh năm không nhìn thấy chút ánh nắng mặt trời. Mùa hạ tối tăm và tuyệt vọng đã qua. Rồi mùa thu buồn bã và mùa đông lạnh lẽo cũng hết. Khi xuân đến thì nỗi buồn nhớ cha mẹ, vườn nhà, núi non bỗng dày vò Tulip khôn nguôi, khiến nàng phải đi đến quyết định: hoặc là chết hoặc là trở về với tự do. Thế rồi một bữa nọ, kế hoạch bỏ trốn của nàng cũng đã được một số cô gái cùng cảnh ngộ giúp sức. Vượt qua cửa sổ với vô số vết thương từ những mảnh chai, kính, bàn chân rớm máu của Tulip chạy một mạch về phía sườn núi. Nhưng vó ngựa của tên điền chủ độc ác đuổi riết phía sau đã không cho nàng thoát.

Không chịu bị bắt một lần nữa, khi kiệt sức Tulip liền nhắm mắt lao mình vào chân ngựa. Con vật bị gãy chân, tên điền chủ cũng bị thương còn nàng thì người đẫm máu. Tulip gượng đứng lên nhưng không còn sức. Nàng lao đảo vài bước rồi ngã sập xuống tuyết.

Sáng hôm sau từ chỗ Tulip nằm hiện ra một cảnh tượng kỳ lạ: trên bãi tuyết trắng lạnh cơ man những bông hoa đỏ bừng nở. Và bông hoa mang tên nàng Tulip ra đời từ đó, góp thêm một vẻ đẹp quyến rũ cho đời.

(Nguồn: hoasaigon.com.vn/hoa-tuoi/su-tich-cac-loai-hoa/su-tich-hoa-uat-kim-cuong.html)

Chúng ta cũng cần tìm hiểu ý nghĩa hoa tulip theo màu sắc cho vui, bạn nhé

Ý nghĩa hoa Tulip – Hoa Tulip hay còn có tên gọi khác là Uất Kim Hương có nguồn gốc từ khu vực Trung Đông.

Tulip được những người yêu hoa yêu thích không chỉ bởi vẻ đẹp mà còn vì ý nghĩa sâu sắc của loài hoa này.

Hoa Tulip có hơn 150 loài khác nhau cùng hàng trăm màu sắc vô cùng rực rỡ như đỏ, vàng, trắng, cam, đen... Mỗi màu sắc của hoa Tulip lại mang một ý nghĩa riêng biệt. Hãy cùng Wiki hoa tươi tìm hiểu ý nghĩa hoa Tulip trong bài viết này nhé.

Ý nghĩa hoa Tulip

Hoa Tulip nói chung là biểu tượng của tình yêu ngọt ngào, lãng mạn và sức sống mãnh liệt. Khi chàng trai dành tặng cho cô gái nào đó một bó Tulip cũng có nghĩa rằng chàng trai đó đang muốn bày tỏ tình cảm và sự ngưỡng mộ của mình với cô gái ấy. Ngoài ra, những người phương Tây vẫn thường lấy hình ảnh những bông hoa Tulip để so sánh với những thiếu nữ sở hữu vẻ đẹp hoàn hảo.

Ý nghĩa hoa Tulip theo màu sắc

Hoa Tulip đỏ

Giống như hoa hồng đỏ, hoa Tulip đỏ cũng thể hiện sự ngọt ngào và cháy bỏng trong tình yêu. Chính vì thế, loại hoa này thường được sử dụng trong trang trí tiệc cưới, [hoa cầm tay cô dâu](#) và cũng được những cặp tình nhân dành tặng cho nhau trong ngày lễ tình nhân 14/2.

Hoa Tulip vàng

Những bông Tulip vàng sẽ giúp bạn gửi tới nàng thông điệp “Nụ cười của em đẹp như những tia nắng ấm áp sưởi ấm trái tim lạnh lẽo lâu nay của anh.”

Hoa Tulip trắng

Hoa Tulip trắng là biểu tượng của một tình yêu thuần khiết, trong sáng. Ngoài ra, hoa Tulip trắng cũng được dùng để chỉ sự sang trọng và vẻ đẹp kiêu sa của những cô gái.

Hoa Tulip đen

Hoa Tulip đen còn được gọi là “Queen of the night – Nữ hoàng của bóng đêm”. Loài hoa Tulip này là biểu tượng của thứ tình yêu bất diệt.

Hoa Tulip xanh

Những bông hoa Tulip xanh là biểu tượng của sự chân thành không chỉ trong tình yêu mà còn trong tất cả những mối quan hệ khác như tình bạn, tình cảm gia đình...

Hoa Tulip cam

Hoa Tulip cam là biểu tượng của sự đam mê và tình yêu mãnh liệt sẵn sàng vượt qua mọi trở ngại, thách thức để được ở cạnh người mình yêu thương.

Hoa Tulip Hồng

Hoa Tulip hồng thể hiện tình yêu nhẹ nhàng, e ấp của một tình yêu vừa mới chớm nở. Không nồng cháy như Tulip đỏ nhưng Tulip hồng cũng không hề thiếu sự lãng mạn.

Hoa Tulip tím

Hoa Tulip tím đại diện cho tình yêu chung thủy và đầy lãng mạn.

Hoa Tulip nhiều màu

Những bông hoa Tulip nhiều màu thường được dùng để so sánh với những đôi mắt đẹp, lấp lánh của những nàng thiếu nữ.

(Nguồn:<http://wikihoatuoi.com/>)

Văn phòng du lịch ATNT Tours cũng có giới thiệu về Tulip Festival ở miền Tây Bắc trong đó có Tulip Festival ở trang trại Wooden Shoe Oregon. Mời bạn click vào link dưới đây đọc tài liệu này rất hay này.

Bài viết về du lịch của Trần Nguyên Thắng (ATNT Tours): hoa Tulip nở rộ miền Tây Bắc Hoa Kỳ

<https://www.nguoi-viet.com/wp-content/uploads/2021/04/DL-Tulip-no-ro-Thang-Tu-1.jpg>

[Tới Tây Bắc Hoa Kỳ ngắm hoa tulip đón mùa Xuân đến](https://www.nguoi-viet.com/doi-song/toi-tay-bac-hoa-ky-ngam-hoa-tulip-don-mua-xuan-den/)

<https://www.nguoi-viet.com/doi-song/toi-tay-bac-hoa-ky-ngam-hoa-tulip-don-mua-xuan-den/>

January 8, 2022

Vùng Tây Bắc của Bắc Mỹ có hai nơi tổ chức về Tulips Festival, đó là vùng Mount Vernon ở Washington State và Woodburn ở Oregon State.

Các thân hữu văn nghệ của người viết cũng "xúc cảnh sinh tình" bèn "tay tiên một vẩy" những bài thơ xướng họa rất hay để tặng người viết khi thấy người đẹp đang cười duyên dáng bên khóm hoa tulip đẹp xinh. Cám ơn thi sĩ Nguyễn Trần Nguyễn Tấn Phát và Minh Thúy Thành Nội nhé.

Hoa Đẹp bên Người Đẹp Nguyễn Trần

Viết tặng Chị Sương Lam
Nữ sĩ tài hoa của gia đình QGHC

Mỹ Nữ Và Hoa
Minh Thúy (Thành Nội)

Hoa Uất Kim Hương cạnh dáng ai
Cả Trời rực sáng nắng ban ngày
Ai người ướm mộng trong sương sớm
Nọ kẻ dệt hoa dưới nắng mai
Hạ đến dọn đường thêu gấm lụa
Thu về gom lối dệt trang đài
Trong vườn muôn sắc hoa Tu-Líp
Có một bóng người hương tóc bay

Hoa màu rộ sắc đắm lòng ai
Đỏ rờ vườn Tu Líp rực ngày
Dệt cảnh tràn xuân hoà nắng sớm
Tôi viên thắm hạ điểm sương mai
Xinh mơ vạn nụ vờn trang nhã
Đẹp mộng ngàn bông thẹn các đài
Bội Uất Kim Hương vàng gió lộng
Nghiêng chào mỹ nữ dậy hương bay

Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn gửi MCTN 608-ORTB 1034-4122022)

SAU DỊCH LÀ... DỊCH

Tâm trạng dân đau đớn
Bị đảng đem bào tron
Trở tài sơn, đánh bóng
Khoe: *-Còn đẹp, chưa chôn!*
Ý Nga, 16.4.2022

ĂN KHẨU HIỆU?

Không thể tưởng tượng mà có
Bánh vẽ dân ăn sao no?
“Tự do” trên khẩu hiệu đỏ
Nhai hoài hàm răng giả đò?

CHỦ HÒA AI NGHE!

Giả vờ chống Cộng đêm mưa
Sáng ra trời nắng: trốn, thừa đuôi ra
Lớ thêm “Hòa Giải, hiền hòa
“Chiêu bài Hòa Hợp”. Phe ta đuổi liền!
Ý Nga, 15.4.2022

NHÌN VỀ QUÊ HƯƠNG

Nỗi nhớ nhưng bi thống
Người đi khó thông dong
Tin Quê Nhà luôn ngóng
Từng chút, cho thỏa lòng!
Ý Nga, 13.4.2022

Ý Nga, 15.4.2022

XẼ DỌC RỒI LẠI XẼ NGANG

Trường Sơn “*xẻ dọc*” vênh vang
Khoe “*Đi cứu Nước*”? Rõ ràng xâm lăng,
Tranh ngôi, cướp của, bạo tàn
Xẻ ngang? Quốc hận: giang san dâng thù!
Ý Nga, 14.4.2022

CỘNG VÀ GIAN

Từ từ ngã hết về... kia
Việt gian, Việt Cộng xúm chia danh... hời
Đau lòng quá Mẹ Việt ơi!
Trách chi dân khóc: tôi bời Non Sông!
Ý Nga, 13.4.2022

NHỚ ƠN NGƯỜI CHUYỀN LỬA

Họ hết lòng, ân cần
Em còn chưa nể phục?
Người giúp em tinh thức
Em phải biết tri ân!
Ý Nga, 10.4.2022

TƯỚNG TỶ NẠN

Đánh mất niềm tin nơi ta
Uy tín còn chi đâu mà
Lân la bày công, khoe của?
Lời người tanh quá! Cút ra!
Ý Nga, 13.4.2022

XỬA XẠO, NAY LÁO

Tuyên truyền láo khoét trẻ con:
“*Kẻ thù chết lắm! Như đòn phe kia*
Phe ta du kích thôi mà
Diệt: xe tăng, Mỹ... đếm ra trăm thằng
Phe ta chỉ chết... một chàng
Bị thương hai mạng” * Rõ ràng xạo ke!
Vậy mà thiên tả vẫn nghe
Việt gian khen Việt Cộng, khoe đồ lòm!
Ý Nga, 13.4.2022

*Đảng tuyên truyền trong NHẬT KÝ ĐẶNG THÙY TRÂM

Có Những Tháng Tư

Một năm chỉ mỗi tháng Tư
Bao nhiêu thương, hận...
Cho thừa lệ rơi.
Tháng Tư cò máu đỏ ngời
Tan nhà, vong quốc
Sống đời hư vọng.
Bao năm trông ngóng,
Chờ mong...
Quê hương vẫn mãi xa vòng tay ôm.

Tháng Tư
Mẹ mắt hồi hóm
Cầu siêu
Tiếng kệ chiêu hồn người đi
Trời lời ước chẳng khả thi
Thân vùi đất khách
Biết khi nào về?
Ngậm ngùi ngày tháng lê thê
Mẹ ơi,
Tâm nguyện con thể không quên.

Tháng Tư
Thêm nặng nỗi niềm
100 ngày giỗ Bó
Dạ miên man sâu
Cõi âm Bó Mẹ có nhau
Mồ côi thân phận
Con đau khổ nhiều!

Tháng Tư
Sinh nhật con yêu
Niềm vui không trọn
Dấu điều bi ai...

Tháng Tư
Đổ giấc ngủ dài
Tỉnh cơn ác mộng
Đã ngoài tháng Năm!

Nguyễn P. Thúy
12 Tháng Tư, 2022

NGÂM TIẾNG THỞ DÀI

Tháng Tư
Tim vẫn buốt/trây...

Tháng Bảy
Ngày về xa xăm
Mòn con mắt đợi

Hoa chào Xuân mới
Trăng gầy nhớ ai?

Tháng Năm
Ngậm tiếng thở dài
Phố phường nón cối
Dép quai... chật đường.

Tháng Sáu
Tiễn chồng lệ vương
Gạo tiền một tháng
Lâm trường... bao năm?

Níu âm vọng về.

Tháng ngày
Mong ngóng... u mê
Tù không bản án
Hồn tê tái hồn.

Sáu Năm
Như chết chưa chôn
Đêm rời địa ngục
Còn bòn chôn... run.

Kiều Mộng Hà, April 12-2022

Dust If You Must

(Rose Milligan)

Dust if you must, but wouldn't it be better
To paint a picture, or write a letter,
Bake a cake, or plant a seed;
Ponder the difference between want and need?

Dust if you must, but there's not much time,
With rivers to swim, and mountains to climb;
Music to hear, and books to read;
Friends to cherish, and life to lead.

Dust if you must, but the world's out there
With the sun in your eyes, and the wind in your hair;
A flutter of snow, a shower of rain,
This day will not come around again.

Dust if you must, but bear in mind,
Old age will come and it's not kind.
And when you go (and go you must)
You, yourself, will make more dust.

Nếu Phải Quét Bụi thì Cứ Quét, Nhưng...

(Thúy Messegee phỏng dịch)

Nếu phải quét bụi thì cứ quét
Nhưng tốt hơn ta hãy vẽ tranh,
Hay viết thư, làm bánh, gieo hạt xanh;
Suy gẫm lại “muốn” và “cần” có khác?

Thì cứ quét bụi, vâng, nhưng còn giờ đâu nữa
Để bơi sông, trèo núi, đọc sách hay;
Nghe nhạc êm, rồi cùng bạn vui vầy;
Cả cuộc đời để sống cho đáng sống.

Thì cứ quét bụi, nhưng kia thế giới rộng
Nắng nhòa trong mắt, gió thổi tóc bay;
Chùm tuyết nhẹ rơi, cơn mưa động lay;
Ngày như thế sẽ không quay trở lại.

Thì cứ quét bụi, nhưng xin nhớ mãi,
Tuổi già sẽ đến và nó chẳng nương tay.
Rồi đến khi mình từ già (nhất định chẳng sai),
Ta cũng thế, sẽ trở thành cát bụi.

Miền Nam Yêu Dầu

Dù chỉ được sống thời chính quyền Việt Nam Cộng Hòa vồn vẹn 9 năm, nhưng ký ức về khung trời tuổi thơ yên vui tươi đẹp của Miền Nam yêu dầu vẫn sống mãi trong tâm tưởng của tôi.

Thuở ấy, đầu thập niên 1970s, tôi là cô bé tí tẹo, với mái tóc fashion... “muộm dừa hồi đó”, cái trán dô và nick name Bé Tẹt (vì cái mũi tẹt). Căn nhà mặt tiền của gia đình chúng tôi dùng làm quán nước giải khát do Má và chị Cả quán xuyến, vì Ba tôi là Cảnh Sát Quốc Gia đi làm cả ngày. Phía trước nhà là Trại Đoàn Du Khương, tức là Trại Quân Cụ (Lục Quân Công Xưởng) của chính quyền VNCH. Đối diện Quân Cụ là một Club Mỹ giữ khu dân cư và hai trại gia binh.

Chỉ trong đoạn đường hơn một cây số, đi từ trại Quân Cụ, còn có Trại Truyền Tin, Quân Nhu, Quân Trang là gặp ngã ba. Nếu rẽ trái là đến Thành Cổ Loa, Khu Thiết Giáp, và rẽ phải gặp ngã năm là Kho Đạn, Trại Quân Khuyển mà bà con gọi là Ngã Năm Chuồng Chó. Hướng ngược lại từ nhà của chúng tôi, đi vài trăm mét là ngã ba Thông Tây. Rẽ phải đi lên Xóm Mới, còn rẽ trái đi thêm sẽ gặp Nhà Thờ Hạnh Thông Tây, đi nữa sẽ thấy Nghĩa Trang Quân Đội Gò Vấp (không phải Nghĩa Trang Quân Đội Biên Hoà), cạnh Làng Trẻ Mồ Côi SOS. Nếu quý vị chưa mỏi chân, thì cứ đi tiếp lên Chợ Cầu, Trung Chánh và đến Quận Trường Quang Trung của những ngày cuối tuần rộn ràng “*hôm nay ngày chúa nhật, vườn tao ngô em đến thăm anh*”.

Đến tuổi đi học, tôi vào học tiểu học trường Nguyễn Công Trứ, nằm trong khuôn viên Khu Quân Trang, hiệu trưởng là một Sĩ Quan (Thiếu Tá) VNCH. Vì là trường học thuộc quân đội, nên lũ “*học sinh là người Tổ Quốc mong cho mai sau*” chúng tôi cũng được hưởng chế độ viện trợ của Mỹ. Cứ ba lần trong tuần, có xe chở sữa đẩy đến cửa từng lớp học, đến lớp nào thì cô giáo lùa học sinh ra xếp hàng, mỗi em được một ly sữa tươi và một lát bánh mì mà chúng tôi gọi là “bánh mì Mỹ”. Tôi còn nhớ đó là sữa hiệu Foremost để vào ly nhựa màu xanh lá cây, có in chữ f màu trắng thật to. Anh Năm của tôi, lớn hơn tôi vài tuổi, học ở trường khác, thỉnh thoảng buổi sáng hay cúi vào tay tôi cái bao đựng cơm sậy của quân đội (đã dùng xong), dặn dò:

– Nếu em uống sữa không hết, nhớ bỏ vào bao đem về cho anh, nghe chưa! Sữa Mỹ thơm lắm, bỏ uống!

Còn bé, ham chơi nên tôi lúc nhớ lúc quên, mà bữa nào tôi nhớ đem... sữa thừa của tôi về thì anh tôi reo lên hớn hờ, bỏ sữa vào ly, quậy thêm chút đường và thêm đá cục rồi ngồi vào bàn vừa học bài vừa nhâm nhi “sữa Mỹ”. Có khi tôi ngán “bánh mì Mỹ”, gói đem về nhà cùng với sữa thì anh tôi càng vui hơn và no bụng hơn, khỏi ăn cơm chiều.

Lần đó, năm học lớp Ba, chúng tôi được Giáo sư Nhạc sỹ Lê Văn Khoa đến trường dạy một vài tiết mục múa hát để quay trên tivi. Tôi không nề đòi Má sắm cho tôi đôi giày bata mới toanh, mua thêm cái váy xanh áo trắng để tôi... lên sóng. Đến ngày lên Đài Truyền Hình, thầy Hiệu Trưởng cho một chiếc xe cam nhông chở cả đoàn diễn viên nhí tới Đài, cho ăn uống bồi dưỡng trên xe, thật vui. Buổi chiều thâu hình xong, xe chở chúng tôi về lại trường, mấy anh lính ra bệ từng đưa xuống xe, có phụ huynh chờ sẵn. Riêng tôi chưa thấy người nhà thì thầy Hiệu Trưởng nắm tay tôi:

– Bé Tẹt em cô Thanh bán cà phê đây mà, để chút Thầy đưa về!

Tôi bé tí, nhưng cũng biết bắt chước mấy người lớn trong xóm, trả lời:

– Dạ, em cảm ơn Thầy... Thiếu Tá!

Đến ngày phát sóng chương trình, ba má tôi mang chiếc tivi từ trên lầu xuống, đặt ngay giữa quán cà phê, có mấy người hàng xóm đến trước cả nửa tiếng để chờ đợi xem tôi biểu diễn, nói chuyện rôm rả sung sướng, cứ như tôi là “ngôi sao” của cả... Miền Nam. Khi bắt đầu tới tiết mục của trường chúng tôi, mọi sinh hoạt của quán dừng lại (kể cả khách hàng cũng phải ngồi im mà... thương thức). Chỉ chưa đầy chục phút nhưng tôi vô cùng hãnh diện đón nhận tiếng vỗ tay rần rần của mọi người.

Miền Nam bị “giải phóng” khi tôi chưa đầy 9 tuổi, nhưng những kỷ niệm ngọt ngào của những ngày tháng thanh bình (trong thời loạn) chưa hề phai nhòa. Bên cạnh những ký ức êm đềm khi đi học như vừa kể ở trên, còn là những ngày nghỉ hè, tôi xin Má cho tôi được dậy sớm lúc 4 giờ sáng, để xem Má đổ sữa đặc vào từng ly, khoảng vài chục cái như vậy, rồi bỏ cà phê vào vọt, chuẩn bị đón những vị khách đầu tiên. Họ là những công nhân hoặc lính tráng của những trại lính xung quanh.

Là những ngày Tết nắng rực vàng, tôi mặc quần áo mới, đứng khép nép nơi bàn Ba tôi uống trà ăn mứt với khách, đợi tiền lì xì, rồi chạy xuống bếp tìm món thịt đông và chè kho, chạy qua phòng khách còn nghe tivi đang mở bài ca Xuân bắt hủ:

“*Chúc người binh sĩ lên đàng, chiến đấu công thành, sáng cuộc đời lành, mừng người vì nước quên thân mình...*”

Là những buổi chiều, lũ trẻ con chúng tôi được người khách quen của quán, trong bộ quân phục oai hùng của quân lực VNCH, đưa cả đám lên chiếc xe Jeep còn vương bụi bặm hành quân hoặc bùn lầy thao trường, chạy một vòng quanh khu phố.

Là những người lính đủ cấp bậc, đủ màu da (vì còn có lính Mỹ, Đại Hàn, Philippines...) vào quán nhà tôi uống bia Con Cọp, điều thuốc Capstan trên tay, ánh mắt buồn vui bất chợt mà đứa trẻ đa sầu đa cảm như tôi cũng mơ hồ hiểu được.

Và chẳng hiểu sao, tôi vẫn nhớ như in, buổi trưa hôm ấy, tôi theo Má trên chuyến xe lam đi Chợ Cầu dự đám tang gia đình một người quen vừa có người con tử trận tại trận địa Phước Long. Chiếc xe lam dừng tại Trung Chánh đón khách, trong tiếng ồn ào hỗn độn mời chào mua bán, một giọng hát ma mị từ chiếc radio của quán nước gần đó, rót vào hồn tôi và ở lại cho đến tận bây giờ, đầy cảm xúc chơi vơi:

Mùa Hè năm nay anh sẽ đưa em rời phố chợ đôi ngày.

Qua miền xa mà nghe rừng thiêng gọi lá.

Tiếng nỉ tiếng non khi chiến trường nằm im thở khói.

Đứa bé nhìn cha đang chờ giặc dưới giao thông hào.

Có lẽ đó là chút gam màu xám buồn trên bức tranh rực rỡ “Miền Nam Yêu Dấu” của tuổi thơ, tôi nguyện sẽ ôm ấp suốt cuộc đời này!

Kim Loan

NHỚ ƠN NGƯỜI CHUYÊN LỬA

Họ hết lòng, ân cần
Em còn chưa nể phục?
Người giúp em tỉnh thức
Em phải biết tri ân!
Ý Nga, 11.4.2022

CHỐNG!

Trong ngoài đều chống Cộng
Vi Cộng chống lại... dân
Ai nhìn xa, trông rộng
Chẳng chống bọn vô thần!
Ý Nga, 10.4.2022

RÕ RA RỜI!

Chưa hay biết, đảng gian tà,
Chưa phanh phui chuyện? Chẳng là không ra!
Việt gian mang búa phá Nhà
Mang liềm cướp của. Dân ta quá tởm!
Ý Nga, 9.4.2022

DÁNG HOA

Em mang cả một hồn Nước
Trong từng bước nhẹ vào, ra
Thương nét dịu dàng tha thướt
Nhắc về dáng Mẹ, Quê Cha.
Ý Nga, 4.4.2022

ĐĂNG BÁN, CHÚNG MUA

Tha làm cung cách trắng hoa
Em ôm “duyên” lỡ, lệ nhòa đêm đêm
Ngoại nhân giày xéo thân em
Tiếng mang chồng vợ mà kèm kẹp luôn.
Ý Nga, 12.4.2022

THIÊN CỘNG LÀ DỨT!

Ấy thôi! Tới mức đã tràn
Mi không còn chỗ để bàn cãi thêm!
Ấy thôi! Phá vỡ êm đêm
Ta đành đoạn tuyệt! Lèm bèm điếc tai!
Ý Nga, 11.4.2022

“TƯỚNG” THUA BINH

(Thành kính tri ân quý CHIẾN SĨ thuộc tất cả các QUÂN, BINH CHŨNG cùng toàn thể QUÂN, DÂN, CÁN, CHÍNH và LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT VNCH đã bảo vệ tự do cho miền Nam VN.)

*

“Tướng, tá” Cộng thông dong hàng giặc Hán
Giặc xâm lăng, lo ăn nhậu bày đàn
Thua Binh Nhì, Binh Nhất dưới cờ vàng:
Ôm lựu đạn, quàng tay nhau quyết tử!
Ý Nga, 10.4.2022

HỌC TRÒ ĐẢNG

Dua đòi sắm sửa xa hoa
Mẹ cha chịu chuộng mới ra sa đà
Ăn chơi trác táng la cà
Lớp trường xa lánh, sao mà thăng hoa?
Ý Nga, 9.4.2022

Nụ Cười Đẹp Lắm Đây

Mỗi tuần tôi có ít nhất một niềm vui. Niềm vui này có thể là vì tôi thấy “nụ cười duyên dáng” và cái tên Suong Lam vẫn còn xuất hiện hàng tuần trên trang *Một Cõi Thiên Nhân* của Oregon Thời Báo. Phần khác quan trọng hơn, tôi biết có nhiều độc giả thân yêu của ORTB, mục *Một Cõi Thiên Nhân* không phải chỉ có người "tuổi không còn trẻ nữa" như các vị cao niên ở Portland, Oregon mà lại có thêm những bạn "vẫn còn trẻ đây" vào đọc trang nhà SuonglamPortland.wordpress.com và trang website SuongLamPortlandPinterest.com của tôi nữa đây. Họ cho rằng khu vườn MCTN của tôi là nơi họ dừng chân nghỉ ngơi thư giãn dăm ba phút sau những phút giây mệt mỏi vì cuộc sống hằng ngày của họ. Mừng thay! Vui thay!

Mời xem Board

Smiling-Laughing Suong Lam Pinterest- SuongLam Pinterest 389 Pins

S

<https://www.pinterest.com/suonglamportland/smiling-laughing/>

Tôi có thêm những người bạn mới, sinh hoạt có thêm những nụ cười tiếng nói; sức khỏe của tôi và những người bạn mới này có thêm phần khả quan hơn nhờ sự trao đổi kiến thức về các vấn đề học vấn, xã hội, luật pháp, v.v. nên sự hiểu biết của tôi thêm phần thăng hoa phát triển hơn và tôi có thêm nhiều niềm vui và nụ cười.

Niềm vui này là do chính mình tự tạo cho mình, phải không bạn? Khi bạn có nhiều niềm vui thì bạn sẽ thấy yêu đời yêu người hơn và bạn sẽ trẻ ra đây! Không tin bạn thử đứng trước gương soi để xem mình có trẻ đẹp hơn không mỗi khi bạn nở một nụ cười duyên dáng thay cho cái mặt cau có, khó chịu vì mới vừa giận chồng, giận vợ, giận con, giận bạn?

Nhiều tài liệu, sách vở đã nói về ích lợi của nụ cười. Xin mời bạn chịu khó đọc cho hết bài viết dưới đây do một người bạn của người viết vừa chuyển đến xem có đúng không nhé?

Ích Lợi Của Nụ Cười

- 1- Cười là một thần dược trị được cả bệnh thể xác lẫn bệnh tâm hồn.
- 2- Cười làm cho ta cởi mở bao dung và có một tinh thần lạc quan yêu đời.
- 3- Cười làm tăng hồng huyết cầu và lá lách hoạt động tích cực hơn.
- 4- Cười làm tăng sinh lực, khiến ta vui vẻ lành lặn và thêm lòng yêu thương.
- 5- Cười làm cánh cửa cảm thông rộng mở thật dễ dàng với mọi người.
- 6- Cười mỉm, cười nụ, cười ra tiếng làm khuôn mặt chúng ta dễ mến hơn.
- 7- Cười làm thư giãn các bắp thịt trên mặt, tan biến những căng thẳng.
- 8- Cười làm toàn thân được nhẹ nhàng thanh tịnh, thư thái và an lạc.
- 9- Cười giúp ta tránh được tâm trạng cay đắng khổ đau, phản ứng kịp thời.
- 10- Cười giúp cho tâm hồn lạnh mạnh và thêm khả năng sáng tạo mọi việc.
- 11- Cười nhiều giúp ta biết tự kỷ có trách nhiệm và thực tế hơn.

- 12- Cười nhiều tránh được buồn nản, dễ thành công vì tiếng cười là trí tuệ.
  - 13- Cười là khoảng cách ngắn nhất giữa hai tâm hồn, là biết nghệ thuật sống.
  - 14- Cười dễ vui theo cái vui của người khác, hoan hỉ như mình thành đạt vậy.
  - 15- Cười có thể làm tan đi nỗi bức mình, buồn phiền của người đối diện.
  - 16- Cười giúp ta vui sống hiện tại, quên hết quá khứ và lo lắng về tương lai.
  - 17- Cười giúp ta trở về với chính mình, tức là thực sự trở về đời sống mới.
  - 18- Cười có nhiều lợi ích cho ta về sức khỏe, tinh thần và cảm xúc tâm linh.
  - 19- Cười giúp hồn nhiên tươi sáng, có nhiều khả năng chống lại bệnh tật.
  - 20- Cười giúp các tế bào loại T trong máu tăng lên, có sức đề kháng mạnh.
  - 21- Cười làm giảm phong thấp, các khớp xương đỡ bị sưng và chống sưng.
  - 22- Cười làm giảm các chất độc (cortisone) trong thận, sẽ sống khỏe hơn.
  - 23- Cười tránh được nhức đầu, đau tim, cao huyết áp và mỡ trong máu.
  - 24- Cười giúp tống khứ các khí dơ, thêm nhiều dưỡng khí cho bộ não thông minh.
  - 25- Cười làm tăng máu, chống viêm khớp, làm con người luôn tỉnh táo.
  - 26- Cười tạo điều kiện cho ánh sáng nội tâm thể hiện, thấu suốt mọi sự vật.
  - 27- Cười giúp những nét phiền muộn tan biến, gương mặt trở nên tươi trẻ ra.
- (Nguồn: email bạn gửi. Xin cảm ơn tác giả những nụ cười này.)

Riêng cá nhân người viết, nụ cười số 27 là đúng nhất vì mỗi lần người viết “cười” thì mọi phiền muộn đều tan biến và cũng cảm thấy mình trẻ hơn hồi chưa cười một tí. Bạn thử đi nhé!

Có ông bà nội ngoại nào mà không thấy lòng rộn lên một niềm vui khi nhìn:

“Bé thính thoảng nhăn mày khi cười nụ

Trong giấc mơ, bé gặp các mẹ bà

Khen bé ngoan hay quở phạt rầy la

Bé cười nụ hay nhăn mày khóc lóc.”

Hay là

“Hạnh phúc đến trong nụ cười em bé

Trong gia đình rộn rã tiếng cười vang

Trong thương yêu, hiện tại chính thiên đàng

Thật đơn giản! Thật bình thường! Bạn nhỉ?”

(Trích bài thơ Niềm Hạnh Phúc Bình Thường và Đơn Giản của SL)

Đây là niềm vui khi tôi nhìn cô cháu nội Mya Ngọc Vy của tôi lúc mới sinh đang cười chúm chím khi ngủ trong nôi. Các ông bà nội ngoại khác có giống tôi không nhỉ?

Những ngày đầu Xuân có lẽ bạn sẽ vui lắm khi gặp nụ cười của đức Di Lặc đang vui đùa với các cháu nhỏ xung quanh. Hên lắm đấy vì bạn đã gặp được nụ cười Xuân rồi!

Tôi thích sưu tầm các bức tượng Di Lặc lớn nhỏ đủ màu, đủ kiểu chung trong tủ kiếng nhỏ nhỏ của tôi. Mỗi khi tôi gặp điều gì phiền muộn, tôi thường đến ngắm nhìn những nụ cười Di Lặc này, tôi cảm thấy lòng thanh thản trở lại! Thật đấy bạn ạ!

Ở một cấp bậc cao hơn chắc các bạn cũng đã biết sự tích “niềm hoa vi tiêu” của nhà Phật khi Đức Phật cầm cành hoa đưa lên và tôn giả Ma Ha Ca Diếp mỉm cười.

Sách Liên Đăng Hội Yếu, Thích Ca Mâu Ni Phật chương có viết:

"Trong cuộc hội ở núi Linh Sơn, Đức Thế Tôn giờ cành hoa ra hiệu cho đại chúng. Mọi người đều im lặng không hiểu ý gì, chỉ có một mình ông Ma Ha Ca Diếp rạng rỡ mỉm cười.

Đức Thế Tôn nói: Ta có Chánh pháp Nhân tạng, Niết Bàn Diệu Tâm, Thực tướng Vô tướng, Vi diệu Pháp môn, bất lập văn tự, giáo ngoại biệt truyền, trao phó cho Ma Ha Ca Diếp.

Xưa nay Thiên Tông đều coi câu nói ấy của Đức Thế Tôn là quan trọng nhất của Tông môn. Tông này lấy Tâm truyền Tâm làm chỗ dựa để khai ngộ.

Câu chuyện Niêm Hoa Vi tiểu này được xem là hạt giống Thiền mà Đức Phật đã gieo vào Phật Giáo lúc Phật còn sinh tiền.

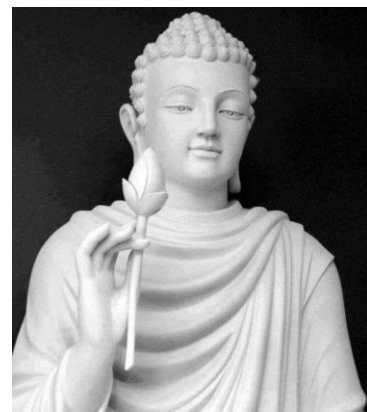
(Nguồn: sưu tầm trên internet)

Kính mời quý thân hữu thưởng thức Youtube *Niêm Hoa Vi Tiểu* do người viết thực hiện với hình ảnh: sưu tầm trên internet và Pinterest. Âm Nhạc: Nhạc Thiền...

[Niêm Hoa Vi Tiểu - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=zd3W_0a5c-I)

https://www.youtube.com/watch?v=zd3W_0a5c-I

Người viết cũng biết rằng có nhiều bậc tu hành cao tột, nhiều vị thức giả nghiên cứu sâu rộng về Thiền nên không dám lạm bàn nhiều về những vấn đề cao siêu của tâm linh, tôn giáo vì người viết tài thô trí thiển, hiểu biết nông cạn về những vấn đề này. Người viết chỉ biết chia sẻ những mẫu chuyện hay lạ, những tin tức hữu ích mà người viết đã sưu tầm, đã đọc được trong sách vở, qua các sinh hoạt cộng đồng, tổ chức ở địa phương hay toàn quốc, trên mạng lưới toàn cầu internet, qua điện thư bạn gửi, đến những người bạn cùng tâm cảm với người viết, mỗi khi các bạn dừng chân nơi khu vườn nhỏ bé này. Hy vọng những chia sẻ nho nhỏ này sẽ giúp các bạn quên đi những phiền muộn trong ngày ở chốn bụi hồng lao xao này trong một ít phút giây, bạn nhỉ? Xin cảm ơn quý độc giả đã cảm thông với người viết, đã thương yêu khích lệ người viết trong việc đi tìm một niềm vui trong ngày cho bạn, cho tôi.

Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiền Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn gửi-MCTN 607-ORTB 1033 4629022)

ĐÔI MÀU? CHỚ ĐẾN GẦN!

Nếu mi muốn bước chung đường
Đồng bào kính quý, quê hương phải tường,
Phát đi tín hiệu tình thương
Gửi theo ánh sáng thái dương: lập trường!
Ý Nga, 8.4.2022

GIỮ LỬA THÔI MÀ!

Người xưa nếm mật, nằm gai
Đêm đêm mài kiếm miệt mài.
Sao em không chút nhẫn nại
Thái độ bỏ cuộc, than hoài?

Nóng nảy!

Ý Nga, 7.4.2022

Nóng nảy > viết theo cả hai nghĩa: giữ lửa nóng tay và nóng tính

XĂNG GIẢ XÃ, GIẢNG

Bánh xe xã hội chủ nghĩa
Bây giờ sẽ tiến về đâu
Khi xăng giả đang hàng đầu?
Đi ngược về thời... cưỡng chiếm!

Lại kê những cục-gạch-bác
Bán lậu từng mỗi lít xăng
Mua chui, bán lén nhùng nhằng
Tha hồ nỗ lực “tự thắng”!
Ý Nga, 7.4.2022

KÍN ĐÁO

Tánh chân tình thường dễ bị tổn thương
Muốn hướng thượng, em tìm người tin tưởng
Chọn bạn bè thật độ lượng, hiền lương
Chung lý tưởng, đường trường cùng giữ Lửa.
Ý Nga, 6.4.2022

ƠN TIỀN NHÂN NGƯỜI ĐỂ ĐẬU?

Không phải cách một thuyền nhân đáng sống
Mi và ta hai thái cực khác nhau
Mi làm giàu trên xương máu, nỗi đau,
Về mua bán, mặc đồng bào ta thán.

Người tỵ nạn khó ai quên Quốc Hận
Chẳng nhằm người khi kết bạn tâm giao
Không mưu cầu danh hão, dựa vào Tàu
Quyết đẹp Cộng, đền ơn sâu, nghĩa nặng.
Ý Nga, 6.4.2022

LỰC!

Làm sao kẻ gian an ổn
Khi chạm vào chuyện tâm linh?
Lợi dụng danh tính người chết
Dĩ nhiên dân phải bất bình.

Phường gian chỉ toàn ranh mãnh
Sao thắng những người đấu tranh?
Đoàn kết là lực rất mạnh
Hỡi ai đang cùng đồng hành!

Cảnh giác, đừng vợ vật vãnh
Ma mãnh lợi, quyền, háo danh...
Cộng Đồng Quốc Gia vững mạnh
Nêu đẹp Cộng sạch sành sanh!
Ý Nga, 5.4.2022

ĐỂ CỘNG HỢP: HỀ CỘNG ĐỘP?

(Thơ yết Hậu - Trích tuyển tập BIẾM THI & NÓI LÁI.)

*

Đề mắt Ai thế này: khoe “vĩ đại”?
Đề đất đai đầy giặc: dân đem đầy!
Cộng một bày tụ tập: ngủ trên mây,
Hợp hăng hái, trò thầy chia... của cải:

-Độp!

Ý Nga, 5.4.2022

*Nói lái: ĐỂ CỘNG HỢP/HỀ CỘNG ĐỘP

*CỘNG > dùng theo 2 nghĩa: cộng sản và cộng, trừ

*Độp: cản bắt thành linh

“QUY HOẠCH” ĐỒ

Em có tới chớ mang giày cao gót
Mưa bây giờ là ngập lụt khắp nơi
Sài Gòn không lãng mạn như một thời
Kiến trúc mới: đảng làm trời quy hoạch!

NĂM VÙNG?

Cái tâm cô chấp sân si
Giả danh tên tuổi làm gì? Tránh ra!
Lấp la lấp ló cửa chùa
Hại người chất phác quê mùa: lệnh ai?
Ý Nga, 6.4.2022

“THẤT ĐIÊN, BÁT ĐẢO”

Nhất điên những kẻ tham tiền
Thất điên khi chúng nắm quyền trong tay
Nhất nhì chao đảo đêm ngày
Làm chi nên chuyện cho hay Cộng Đồng?

Nói chi bát đảo*, lòng vòng
Tiền quyền xem trọng, mánh mung lọc lừa;
Nói gì của cướp, danh mua
Hại người tâm huyết! Cộng lừa, phủ, vây:

Bảo chi dạ đó cả bày
Bao nhiêu đoàn thể để đầy Việt gian:
Vào: cào, cấu, cắn, chiếm càn...
Mỗi lần bầu “bán” lảng nhằng đồ cam.

Đồng tiền mua trọn kẻ tham
Đấu tranh nhạy bén chớ làm tay sai!
Việt gian, Việt Cộng đẹp ngay
Đừng dung hồng... đồ... cù nhày cù nhựa!
Ý Nga, 5.4.2022

*Đảo > viết theo nghĩa chao đảo

EM LÀ AI?

Cờ Vàng hợp với ý ta
Cớ sao mâu thuẫn, dèm pha ý người?
Ăn chơi giỏi? Thế mới hời!
Sao mà nhẹ hưởng yên đời? Vô ơn!
Ý Nga, 5.4.2022

GIÓ OI!

Bão lên! Cho đủ nghiêng trời
No con lệch đất, đòi đời Việt Nam!
Thanh niên sức trẻ phải làm
Rủ nhau hợp sức, đồng tâm sẽ thành.

Nếu không tỉnh thức thật nhanh
Quê hương sẽ sớm mất Thành, giặc qua!
Ý Nga, 2.4.2022

CHO NGƯỜI Ở LẠI

Tháng Tư lại về, người biết không
Tôi bỗng nghe lòng mình ngóng trông
Sài Gòn ngày cũ của đôi lứa
Đẹp những hẹn hò với ước mong.

Nơi ấy là tình tôi rất trẻ
Tuổi đôi mươi chưa vương mộng sầu
Có người nên Sài Gòn rực rỡ
Những buổi chung đường mình gặp nhau.

Nhưng ngày vui chẳng được bao lâu
Tôi bước lên đường chiều mưa mau
Bỏ lại Sài Gòn, người yêu đầu
Nhớ người tôi khóc, trái tim đau.

Đêm vượt biển chập chùng bóng tối
Lạnh lẽo tâm hồn kẻ tha phương
Đôi mắt từng làm tôi bối rối
Trong phút giây quên nỗi cô đơn.

Đâu biết ra đi là mãi mãi
Tôi mất người, mất cả quê hương
Giữ trong tim bóng người ở lại
Nụ cười hiền một đời luyến thương.

Bao nhiêu năm rồi, người có hay
Chưa một lần nắm lại bàn tay
Người đã bao lần trong đêm vắng
Thao thức canh dài khói thuốc bay?

Thôi đã tàn rồi một giấc mơ
Còn gì nữa đâu mà đợi chờ
Tháng Tư về, lòng tôi xao xuyến
Nhớ Sài Gòn, nhớ một người xưa!

Kim Loan

THÁNG TƯ KỂ CHUYỆN

1. BÀ GIÀ TRÀU

Anh Hai tôi, sau một thời gian dạy ở trường Phan Thanh Giản, Cần Thơ thì được chuyển về dạy ở Long Xuyên, Cần Thơ. Năm đó, chiến tranh biên giới Tây Nam căng thẳng nên nhà trường ra sức thuyết phục các thầy trẻ, là đoàn viên, viết đơn "tình nguyện" đi nghĩa vụ quân sự để họ lấy điểm với sở Giáo dục, và hứa hẹn sau này xuất ngũ sẽ được trở lại tiếp tục dạy học và thăng chức (ai tin lời hứa của Cộng Sản thì bán lúa giống!) Nói mãi nói hoài gần như ép uống, cuối cùng cũng có vài thầy "tình nguyện" ra chiến trường. Buổi tối tiễn đưa có ăn uống và văn nghệ vui vẻ, một thầy trẻ đại diện nhóm "tình nguyện" lên sân khấu ôm đàn hát bài *Mẹ Oi, Hỡi Yên Lòng*:

"Rừng thay lá bao mùa rồi. Đoàn quân chiến đấu xa làng quê. Mẹ ơi hãy yên lòng đi. Dù bao gian nan ngày tháng....

A!!!, ai giục lòng ta! Mẹ ơi có nghe! ..."

Mới hát được tới đó, có một bà già trầu từ dưới chạy lên, tay cầm chổi chà (thì ra là mẹ của thầy ấy), đánh tới tấp vào người thầy và rửa xả:

- Yên lòng cái tổ cha nhà mày! Mẹ ơi có nghe cái tổ cha nhà mày!

Người con bỏ đàn chạy khỏi sân khấu, bà vừa rượt theo vừa chửi đồng

- Tổ sư cha quân ăn cướp, lũ ăn cháo đá bát, vắt chanh bỏ vỏ...

Sáng hôm sau, người con vẫn lên đường ra trận. Bà già trầu bị đưa vào viện "tâm thần" một hai tuần lễ. Về nhà, bà ngồi nhai trầu, mỉm cười nói với chòm xóm:

- Nhờ có... bệnh mà ở trông tui thoải mái chửi tui nó!

- Vậy giờ bà hết bệnh rồi phải hôn?

Bà nhô bả trầu, quệt mủ bằng cái khăn rằn, cười lớn:

- Thì hết bệnh rồi, nhưng lâu lâu bệnh sẽ... tái phát, tao lại...! ên con chửi nữa!

Hơn một năm sau, bà già trầu... hết bệnh thiệt. Té ra, người con trai, khi bị ép uống làm đơn "tình nguyện đi chiến đấu" đã âm thầm lên kế hoạch đào ngũ. Trong thời gian ở chiến trường Cambodia, anh đã quen đường đi nước bước, học hỏi thêm tiếng Cam khá sành sỏi, rồi một ngày "đẹp giờ", anh đã đào tẩu, chạy qua biên giới Thai Lan, vào được trại tỵ nạn.

Bà già trầu sung sướng cầm lá thư của con trai đi khoe khắp xóm.

Chòm xóm lại bảo:

- Vậy là hồi năm nó ca bài *Mẹ Oi, Hãy Yên Lòng* là có... ý đồ nhẩn nhủ bà đó, ai dè bà lại đi goánh thằng nhỏ chạy té khói, thiếu điều sắp gãy giò! Mẹ mà hồng... thông minh, hồng hiểu ý con gì ráo!

Bà già trầu biết lỗi, thẹn thùng như gái... mười tám:

- Mồ tổ nó! Ai biết đâu nà!

2. ÔNG PA-TÊ

Trước năm 1975, dãy phố xóm tôi, vì bao quanh bởi những trại quân cụ, truyền tin, quân trang, trại lính, khu gia binh của chính quyền Việt Nam Cộng Hòa, nên nhà nào cũng kinh doanh, buôn bán. Nhà tôi là quán giải khát; nhà kế bên là quán phở, bánh cuốn; rồi tiệm bánh mì; tiệm depot nước đá, bia, nước ngọt; tiệm sinh tố; và cuối dãy là tiệm tạp hóa kiêm bán Pa-tê, thịt nguội, giò lụa.

Cuộc sống êm đềm, hạnh phúc cho đến ngày Miền Nam bị cưỡng chiếm. Cả xóm lao đao vì thời cuộc đảo điên, nhà nhà có người đi tù cải tạo, kinh tế mới, cửa nhà trống hoác trống hơ, lạnh lẽo. Nhưng riêng nhà ông Pa-tê thì không hề hấn gì, mà ngược lại, ông còn được làm chức Phó Chủ tịch Phường. Lúc ấy tôi mới 9-10 tuổi, chẳng hiểu gì, chỉ nghe lồm bồm người lớn xì xào, rằng nhà ông Pa-tê có lý lịch sạch sẽ nhứt trong xóm, không dính líu gì đến chế độ cũ nên ông được chức quyền là đương nhiên. Kể khác thì hoài nghi, chắc ông là dân "nằm vùng" chớ không phải tự dưng mà được cái chức ngon cơm vào cái thời "gạo châu củi quế" ấy!

Một ông anh của tôi vừa tuổi 18 bị gọi đi "nghĩa vụ quân sự" cùng lúc nhận giấy báo đậu đại học. Bà chị tôi vội vã mang đến nhà ông Pa-tê một bịch Lạp xưởng và một hộp sữa, mong ông dùng quyền thế và tình làng nghĩa xóm, mà giúp cho anh tôi được đi học thay vì đi lính. Nhưng cuối cùng, Lạp xưởng và sữa hộp thì họ ăn hết mà anh tôi vẫn phải nhập ngũ. Sau đó gia đình tôi đã cho anh đào ngũ ngay khi chưa xong quân trường, rồi phiêu bạt về miền tây chờ ngày vượt biên. Hoá ra, ông Pa-tê, tuy là phó chủ tịch, cũng chẳng có "ép phê" gì với bên phường đội để can thiệp cho anh tôi.

Sau một thời gian khá dài làm phó, rồi chuyển qua vài chức vụ nhỏ khác trong Ủy ban Phường, ông Pa-tê cũng lui về vườn khi chưa đến tuổi hưu, hay là vì đấu đá nhau bên trong nội bộ, có trời mới biết. Ông bán căn nhà ở dãy phố, đưa gia đình về miền cây trái An Phú Đông, ở ẩn, vui thú vườn tược giản đơn. Một vài người hàng xóm thân cận hay qua lại thăm ông, đã hỏi thẳng, rằng ông là "nằm vùng" hay "cách mạng 30/4" (nghĩa là loại... trở cờ, gió chiều nào theo chiều nấy). Ông đáp rành mạch:

- Nằm vùng con khỉ khô! Trở cờ cũng chẳng phải! Hồi đó cứ hai lần một tuần, tôi thức dậy từ khuya để đi lầy Pa-tê về bỏ mồi và bán tại nhà. Có lần, đang chạy xe trên con đường vắng, hai bên đồng trống, bỗng có mấy thằng Việt Cộng nhào ra chặn đường. Tụi nó mặc đồ bà ba đen, quần khăn rằn, người gầy ốm, da bọc xương, bản thủ như ma đói, dí súng vào đầu tôi, xin pa-tê, thịt nguội, rồi bảo từ nay cứ đi qua đoạn này phải nộp pa-tê cho chúng, nếu không chúng bắn vỡ sọ, còn nếu đi báo cảnh sát thì vợ con tôi cũng chung số phận. Tôi vì lo cho

cái gia đình một vợ tám con mà không dám hé răng nửa lời, cứ phải âm thầm cung cấp pa-tê cho chúng nó cho đến ngày “giải phóng”!

Rồi ông nói sùng, giận dữ, chửi đổng:

- Bọn ăn cướp khôn nạn! Tao đâu ngờ vì quá nhút nhát an thân mà tao đã tiếp tay cho chúng mày “giải phóng” miền Nam đang ấm no, hạnh phúc. Nếu được làm lại từ đầu, tao xin thề, tao thà bỏ nghề chứ không đời nào thông đồng với lũ khi rừng tụi bay! Tổ sư cha bay!

KIM LOAN

THƯƠNG NGƯỜI UKRAINE
(Bài xướng)

Dân tình đoàn kết, trọn thương yêu
Sát cánh, đồng tâm dù mọi chiều
Vĩ vút bom rơi hòa tiếng nhạc
Dập dồn đạn nổ quyện âm tiêu
Đang cơn tiếp nối dòng mơ đẹp
Bỗng chốc tiêu tan giấc mộng điều
Buốt nhói, phố phường ra sắt vụn
UKRAINE tàn phá, cảnh hoang liêu!

Thanh Hòa
01/04/2022

THƯƠNG NƯỚC UKRAINE
(Bài họa y đề)

Nghĩa cử dân tình thật đáng yêu
Dù đang hoạn nạn vẫn chung chiều
Biên thù tối lửa mùi bom quyện
Bệnh viện mù trời khói đạn tiêu
Đoạt nước ưu phiền đau lắm chuyện
Tranh ngôi vậy nhiều khổ bao điều
UK Raine quyết chiến thù xâm lược
Thâm hại thành đường cảnh tịch liêu.

Minh Thủy Thành Nội
Tháng 01/04/2022

THƯƠNG THAY UKRAINE
(Bài họa)

Hoạn nạn: thương tình lẫn quý yêu
Đồng tâm hợp lực ý xuôi chiều
Bom rơi rừng động còn ca hát
Phố đổ hoang tàn vẫn nhạc, tiêu
Vận nước nguy nan bao cực khổ
Thiên cơ bé tắc chịu tiêu điều
Gan bền chí vững dù tới tả
Cũng cố đô thành lẫn hậu liêu.

Phương Thủy
01/04/2022

TỘI NGHIỆP UKRAINE
(Kính họa cùng chị Thanh Hòa)

Ukraine đất nước trọn lòng yêu
Tổng thống cùng dân bước một chiều
Cố thù diệt thù, thù tất đỏi
Kiên cường chống giặc, giặc rồi tiêu
Trẻ già vũ khí phân toàn cõi
Binh sĩ đạn bom thù mọi điều
Vẫn bị Putin vào phá nát
Thương nhìn phố thị quá cô liêu.
Phương Hoa - APR 1st, 2022

ANNA (Yves BRARD)

Cô bé tên là Anna, cô vừa là chị cả vừa là mẹ của tôi. Trên tấm hình này, cô bé lên mười hai tuổi. Còn tôi là con bé mặc áo đầm nhung có hai dây đeo, tôi bám theo cô ấy giống như bám vào phao cứu đắm.

Tấm hình được chụp vài tháng sau "thảm kịch", theo như mọi người trong làng nói.

Hôm đó, tôi đang chơi tại gia đình Labbé, cách nhà tôi hai khối nhà. Họ có hai con trai, đứa lớn là François và đứa nhỏ là Emmanuel, cũng lên sáu giống tôi.

Mọi người gọi nó là Manu. Nó là bạn trai yêu dấu của tôi, nó rất đẹp trai, và nó còn có hai quả banh cao su màu đỏ mà tôi thường lấy để tập tung hứng.

Chúng tôi đang chơi trên phòng của ba mẹ nó, ở tầng lầu có nhiều ánh sáng nhất. Bỗng dưng bà Labbé hét to lên, bảo chúng tôi nằm úp xuống sàn. Manu và tôi liền chú xuống gầm giường. Chúng tôi rất vui, còn có những đám bụi xốp mà chúng tôi cố hết sức để thổi vào mắt nhau. Tôi nhìn thấy đôi dép nhẹ của ông Labbé, khi tôi nhắm một mắt thì thấy chúng to lớn như thể có họ hàng với đôi hia bầy dậm của chú bé Tí Hon mà đêm nào tôi cũng bị ám ảnh.

Sàn nhà rất thơm mùi gỗ và hình như tôi sắp ngủ gục khi tưởng tượng Manu đang mang đôi dép to rộng của ba nó để leo núi.

Nhưng rồi sao có quá nhiều tiếng động bên ngoài vậy nè: nào là còi hú của xe chữa lửa, nào là máy bay gầm rú vang còn to hơn cả tiếng ngáy của ba tôi và tiếng bom xé trời rồi nhỏ dần, làm cho thời gian qua đi rất nhanh khi tôi kịp đếm đến hai mươi, rồi lại tiếp tục kêu eo eo.

Bom đạn thì tôi quá biết rồi. Chúng rơi xuống đều đều như mưa từ bụng của máy bay, như đàn cá mà ta ném xuống biển vậy.

Bỗng dưng nguyên cái nhà rung lên giống hệt như đôi tay của Ngoại khi bà uống bột rễ điệp xoắn vào buổi sáng. Chỉ trong vài phút tôi bỗng bị điếc đặc. Bị điếc thì buồn cười lắm bạn ạ, ta không thể nghe gì nữa cả, ngay cả tiếng thở của chính mình cũng không nghe được, như thể ta chết vậy, nhưng là chết giả vờ. Chắc là Manu cũng chết luôn rồi, bởi vì nó xiết tay tôi chặt oi là chặt.

Thật lâu sau đó, không biết bao lâu, bởi vì tôi đã không còn đếm nữa, có người đến gọi chúng tôi ra.

Ôi, thật đúng lúc, vì tôi cũng không còn biết phải mơ điều gì để khỏi âu lo nữa.

Nhìn thấy mọi người ai cũng có vẻ gì bất thường, kỳ quặc, có vẻ như bọn cá gây bao nhiêu là thiệt hại khi vỡ ra trên nền đất như thế này.

Khi bước ra đường, tôi nhận biết ngay rằng mọi thứ không còn như trước kia nữa. Nhưng cho dù tôi cố nhủ mà để suy nghĩ cho kỹ, tôi cũng không biết có điều gì mất mát, có cái gì thiếu sót.

Bà Labbé ôm tôi thật chặt vào lòng và nói:

- Bé cưng tội nghiệp của bác ơi, kinh khủng quá, bây giờ con sẽ ra sao đây?

Ngày thường thì bà ấy luôn dễ mến, tử tế đối với tôi, nhưng hôm nay, bà ghì tôi chặt quá, và cái tạp dề của bà rất thơm mùi hành.

Xém tí nữa là tôi trượt té vì dẫm lên cái bánh của xe hầy (xe chòi của trẻ con). A, cái bánh xe này, tại sao nó lại nằm đây, mà sao có một bánh thôi nè? Tôi nhớ là đã cẩn thận xếp nó gọn ghẽ vào hiên trước nhà rồi kia mà.

Ôi, thôi, tôi biết rồi, đó là căn nhà! Không được rồi. Đó là điều không bình thường. Căn nhà không còn hiện hữu ở đó nữa. Giống hệt như trong truyện thần tiên, chỉ đơn giản là nó đã biến mất. Và ngay chỗ đó là một cái hố to sâu hoắm, đen thui, và khói đang bay ra như từ một cái nồi hầm vĩ đại.

Rồi sau đó tôi hét lên, hét thật lâu, và có hết sức lực để hét, rồi tôi trở nên điếc thật, và chết thật sự. Nhưng điều đó đã không xảy ra, tôi chỉ không thể nói được trong rất nhiều tuần lễ.

Chính Anna là người đã tập cho tôi có thể nói trở lại, cười trở lại, rồi chạy nhảy, vui đùa. Cô bé đã có hai chị và một anh, tất cả đều có tóc vàng óng giống cô bé, thế thì bạn biết không! Không phải vì có thêm một bé tóc nâu nữa sẽ làm cho cô bé sợ hãi như cô nói đâu.

Chính nhờ cô bé ấy mà hôm nay tôi có thể kể chuyện về bức hình cho con gái tôi nghe.

Tôi đặt tên cho con gái là Anna...

Yves BRARD- thailan dịch

Thương kính gửi các bác, các chú/các anh chiến sĩ Quân Lực Việt Nam Cộng Hoà, đã hy sinh để bảo vệ lá cờ Vàng dẫu yêu...

NGỌN LỬA BENGALÉ

(Nguyên tác: Constance Delange - tháinũlan dịch)

Đôi tay, cánh tay, thân mình của anh bê bết máu, Anh đã men theo hàng rào kẽm gai suốt mười cây số mà không thể luồn bên dưới rào được. Anh cũng không hề thấy một nơi nào có kẻ hở để lách qua. Nhưng mà ở ngay phía bên kia, chỉ cách chừng năm mươi phân thôi, ở bên trên những vòng dây có gai nhọn hoắt làm rách toạc mọi thứ, một thế giới khác sẽ hiện ra, nơi đó nhà cửa không đổ sụp xuống, nơi đó đàn bà, trẻ con không lẫn trốn như thú vật, và đàn ông thì không còn sợ hãi, không còn chịu cảnh đói rách lạnh rét nữa.

Bằng bất cứ giá nào, anh phải làm được, phải qua được phía bên kia; anh nghe tiếng lũ chó khàn giọng vì đã sủa quá nhiều, tiếng những tên lính la hét ba người đang bị vướng vào những vòng dây quái ác làm họ bị tổn thương.

Còn anh, chúng sẽ không bắt được anh đâu. Anh không muốn. Anh đã ngán ngẫm sự kinh hoàng. Nỗi thống khổ. Niềm tuyệt vọng.

Anh sẽ trèo lên đó, bám thật chặt vào, rồi nhảy, bay lên khỏi hàng rào kẽm gai này. Những vết thương toác da làm rát buốt trên khắp thân thể sẽ không làm cho anh chùn lòng. Anh không thể nào vượt qua hành trình toàn đá giảm sắc nhọn hàng ngàn cây số dưới cái nóng như thiêu như đốt, nhai quả mọng màu tím đắng ngắt nhất được trong đám cúc gai, đã phải liếm mồ hôi của chính mình để thể nước, để rồi bây giờ chịu thua, phải ngừng lại trước những cuộn dây gai sắc nhọn này. Không, không đời nào...

Lũ chó đang đến gần, anh nghe thấy chúng chạy rần rần, gầm gừ hung tợn. Ánh mặt trời quất mạnh trên gáy.. anh đã chui đầu qua được giữa hai hàng kẽm gai sắt thép, hai má rướm máu, thân mình gắng sức tột cùng, vát và len qua đường dây chạt hẹp, hàng đinh đâm sâu vào da thịt; giờ đây anh bị kẹt cứng rồi, anh không thể cử động được nữa, cái đầu qua được phía bên bờ tự do, hai chân thì còn mắc lại bên kinh hoàng và hận thù. Không thể bỏ cuộc, phải tin, vẫn phải tin tưởng vào cuộc sống, vào cuộc đời xưa kia, trước khi có sự điên rồ của loài người, nghĩ đến nguồn sinh lực tràn đầy sức sống, phải nghĩ đến tiếng cười trẻ thơ, nghĩ đến tương lai, đến những điều ta có thể thực hiện được, ngay gần đây, phía bên kia đây thôi.

Thu hết sức lực, anh nâng mạnh thân trên lên khỏi hàng dây, những con dao găm sắc nhọn xẻ thịt anh ra, máu me đầm đìa chảy xuống chân, sự đau buốt tột cùng mang thêm sinh lực đến cho anh; bây giờ anh chỉ cần nhích thật mạnh đôi chân lên, như một người lớn tuổi bị liệt phải sử dụng sức mạnh đôi tay để cử động, anh tự đẩy mình lên.

Tiếng la to: "Kìa, một tên nữa kìa! Nhanh lên, quất vào lũ chó đi nào, để chúng chụp cho được hấn ta! Khẩn trương lên đi, hấn sắp chạy thoát rồi, hấn sẽ qua được phía bên kia mất thôi.

Và anh, trong một nỗ lực tối hậu, giương căng toàn bộ cơ bắp và chuyển đẩy toàn bộ thân mình xuống vùng đất trú an toàn. Anh nằm sập xuống, bẹp dí, thân mình vấy đầy máu mà sức nóng hầm hập đã làm khô đi.

Thoát rồi, ôi đã thoát được rồi, anh đã thành công rồi. Giã từ nỗi kinh hoàng triền miên, nỗi sợ hãi đã hết thật rồi... anh cần vài phút để bình tâm và có sức để gượng dậy, rồi anh sẽ bước đi và đến gặp những người sẽ bảo vệ anh, đem lại nhân cách cho anh.

Rồi anh cũng quỳ xuống được, anh nghe lũ chó thở hổn hển, bọn lính quát mắng âm ỉ ở đâu đó rất gần đây. Muộn mất rồi bọn bây ơi, bọn bây không làm gì ta được nữa rồi...

Chúng đã không bắt anh lại được! Thoát rồi! Anh đã thoát thật rồi!

Anh gượng đứng dậy, chao đảo, và lại cố đứng thẳng lên, bước một bước, rồi bước nữa trên vùng đất hứa.

Trước mặt anh là con đường rải nhựa, rồi đằng xa kia, cách vài trăm thước một ngôi nhà hiện ra.

Thế là không cần phải chạy nữa, không cần phải lẩn trốn nữa. Anh đã thực sự thành công.

Cơn đau tột cùng ở vùng thắt lưng làm anh quần quai, anh không hề biết, cơn đau đã bật tung lên trong người anh như một ngọn lửa Bengale, rồi anh ngã quỵ xuống, không một tiếng la, rồi bao nhiêu hình ảnh nối tiếp nhau hiện ra... Anh nhìn thấy ổ bánh mỳ sinh nhật lúc anh vừa tròn mười tuổi, bên trên là những ngọn nến nhiệm màu không bao giờ tắt. Anh nhìn thấy nụ cười của mẹ anh, rồi những nụ hồng trong vườn...

Đêm tối xuống dần ở mi mắt anh, cơn đau dịu nhẹ hẳn. Anh sẽ ngủ một lát, rồi sau đó mọi việc sẽ yên ổn thôi... Thật vậy, từ nay mọi việc sẽ ổn thôi.

Tháinũlan dịch

Ghi chú của tác giả DELANGE*

(*Gửi Ban Biên Tập: TL đã liên lạc với tác giả về quyền dịch thuật vì đây là tác phẩm đương thời và hỏi rõ ràng về tựa đề của đoạn văn)

Nhân vật cảm nhận trong cơ thể như ngọn pháo bông bùng lên khi bị trúng đạn, một sự bùng nổ như thuốc súng trong pháo bông (nghĩa thứ nhì của từ Lửa Bengale)... và ta cũng tin tưởng rằng anh sẽ thành công; ngọn lửa Bengale cũng biểu lộ nỗi mừng vui khi đạt được mục đích: TỰ DO! (nghĩa thứ nhất: pháo bông để mừng của từ Lửa Bengale).

CHÚ THÍCH:

Vịnh Bengal là một trong những vịnh lớn nhất thế giới, nằm ở phía đông bắc Ấn Độ Dương

Thuở xưa, khi những phương tiện liên lạc còn thô sơ, lửa Bengal được nhân viên báo hiệu đường sắt dùng để báo tàu ngừng đột ngột để tránh va chạm.

Lửa Bengal cũng được gọi là pháo sáng, là một dụng cụ làm pháo bông.

Ánh sáng có nhiều màu nhưng màu đỏ là thường dùng hơn cả.

Đi Xem Hoa Đào ở Hoa Thịnh Đốn

Hôm nay trời trong, nắng vàng rực rỡ nhưng lạnh. Hàn thử biểu cho thấy buổi sáng 47 độ và trưa được 54 độ F. Vào buổi chiều 16 giờ khí tượng cho biết sẽ có mưa. Từ hôm qua các con đã khuyên khích tôi đi xem hoa đào vì sợ sau cơn mưa, phần lớn hoa sẽ rơi rụng, tôi tả không còn đẹp nữa. Qua video người bạn gửi cho xem thấy hoa đào ở Tidal Basin, thủ đô Hoa Thịnh Đốn đã nở rộ.

Đại Cương:

Có thể các tiểu bang Hoa Kỳ cũng có hoa đào nhưng theo tôi có lẽ hoa đào vùng Hoa Thịnh Đốn, nhất là ở bờ hồ Tidal Basin thủ đô Hoa Kỳ, nhiều hơn cả. Tôi nói thế vì hàng năm cả triệu du khách viếng thủ đô vào mùa Xuân xem hoa đào khoe vẻ đẹp. Tôi xin sơ lược để quý độc giả ở xa có chút khái niệm về hoa đào ở Washington DC. Cách đây hơn 100 năm, vào tháng 3 năm 1912, thủ đô Hoa Kỳ được thành phố Kyoto, Nhật Bản tặng hơn 3000 cây hoa đào để tăng thêm tình hữu nghị 2 quốc gia. Các cây đào ấy phần lớn được trồng chung quanh bờ hồ Tidal Basin, ở “cây Bút Chì” theo cách gọi dân gian hay “Tháp Bút” theo các nhà báo khi nói đến Washington Monument. Ngoài ra hoa đào còn được trồng các vùng lân cận, các công viên gần thủ đô.

Ảnh chụp 3/22

Thường đào ra hoa vào khoảng 20 tháng 3 đến tuần lễ đầu tháng 4 tùy thời tiết. Thời gian này thủ đô có lễ Hội Hoa Đào (National Cherry Blossom Festival) gồm nhiều trò vui: trình diễn âm nhạc, các sản phẩm mỹ thuật, các vũ điệu, ẩm thực, chọn hoa hậu kimono... và xe hoa diễu hành trên đường phố, thu hút đông đảo khán giả. Có các đoàn thể, các quốc gia bạn, các trường trung học tham dự trình diễn âm nhạc. Về ẩm thực cũng đa dạng với thức ăn nhiều quốc gia: Đại Hàn, Nhật, Ấn, Phi, Ý, Mễ... Lễ hội thả diều, pháo bông cũng tổ chức trong thời gian này. Du khách ở xa muốn xem hoa đào phải đặt khách sạn trước và nên chọn các nơi trong thủ đô để có thể đi bộ thăm viếng hoa đào và các kiến trúc nổi tiếng khác như tòa nhà Quốc Hội, viện bảo tàng Smithsonian, Nhà Trắng (White House)... Cũng nên xem 8 đài Tưởng Niệm khi viếng thủ đô Hoa Kỳ:

1. Franklin Delano Roosevelt
2. Korea War Veterans Memorial
3. Thomas Jefferson Memorial
4. Vietnam Veterans Memorial
5. Martin Luther King Jr. Memorial

6. National World War II Memorial

7. Washington Monument

8. Lincoln Memorial

Trước khi có dịch cúm Covid, lễ hội Hoa Đào thủ đô thật tưng bừng trang trọng với nhiều trò chơi vui lạ: xe hoa, trình diễn y phục các nước, đi đạp 1 bánh xe, đi cà khêu, thả bong bóng thật to có hình người, cỡi ngựa; các ban nhạc vừa đi vừa thổi kèn, nhạc cụ sáng trưng, đồng phục xanh, đỏ hay tím tùy trường học hay đoàn thể; các thiếu nữ xinh đẹp vừa đi vừa trình bày các vũ điệu... và trên hồ hàng trăm chiếc thuyền nhỏ nhấp nhô trên mặt nước. Sân cỏ nơi Tháp Bút, thiên hạ đông lắm, xem hàng trăm con điều màu sắc bay lượn.

Khi viếng thủ đô du khách có thể mua tua thăm hoa đào và các nơi bằng xe bus, muốn xuống trạm nào cũng được (hop-on hop-off tour) bằng xe trolley, xe điện hay thuê xe đạp khoảng 2 tiếng, chạy lòng vòng chụp ảnh là hết giờ. Theo Bách khoa Toàn thư trước khi có dịch cúm Covid, hàng năm có hơn 20 triệu du khách viếng thủ đô vào mùa Xuân khi hoa đào nở rộ. Nên đi sớm hay dùng xe công cộng như metro hoặc đi vào ngày thường vì những ngày cuối tuần sẽ bị kẹt xe. Quý vị giỏi vi tính nghiên cứu trước các nơi thăm viếng, còn lơ mơ thì nên theo tua có hướng dẫn viên chuyên nghiệp biết rõ lịch sử các kiến trúc, các công viên, công sở... thì cuộc thăm viếng sẽ thú vị hơn.

Xem Hoa Đào

Hầu như năm nào, vào tháng 3 tôi cũng đến bờ hồ Basin Tidal thủ đô Hoa Kỳ xem hoa đào trắng và hồng nở rộ đầy cảnh rất đẹp. Tôi có trồng 2 cây đào nay được 30 tuổi cành lá sum xuê, mùa Xuân ra hoa nhưng đâu có đẹp như ở thủ đô, cây cảnh được chuyên viên canh nông chăm sóc, bón phân tia cành. Ngoài ra nhìn cánh hoa đào mong manh bay bay và rơi lá tả trên mặt hồ hay sân cỏ khi có cơn gió nhẹ cũng thích lắm. Thiên hạ đông đảo, kẻ qua người lại, trẻ con, người lớn, đủ sắc tộc. Có các nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp với máy ảnh cồng kềnh quay phim chụp ảnh, và những vị chụp ảnh tài tử với các cell phone nhỏ bé cầm tay. Người nào cũng có vẻ thích thú, nhìn ngắm tìm cảnh đẹp. Du khách có thể thuê thuyền nhỏ bơi trên hồ xem hoa chung quanh bờ hồ, nhìn những thiên nga, vịt trời tung tăng bơi lội.

Hai năm 2020 và 2021 do cô Vy xuất hiện, chánh phủ khuyến cáo dân chúng không nên đến những nơi đông người nên tôi cũng không đi xem hoa khu bờ hồ, chỉ chạy xe ngang cây” Bút Chì” mà thôi. Và lại du khách cũng vắng, có lẽ ngại đi xa lúc dịch cúm đang hoành hành đó đây. Thời kỳ ấy các đường ra bờ hồ Tidal Basin, nơi có nhiều hoa đào, đã bị chặn lại, công chúng không được vào xem hoa tự do như các năm trước.

Đến đây tôi xin cảm ơn chị Hồng Ngọc, cựu Gs Gia Long. Ba năm liên tiếp vào mùa hoa đào là chị rủ mấy người em và tôi đi xem hoa đào. Chị Ngọc đưa chị em tôi đến bờ hồ, thả mọi người xuống, hẹn giờ trở lại, chị chạy xe vòng vòng vì không cách chi tìm được chỗ đậu xe.

Hôm nay tôi và các con rời nhà lúc 9 giờ, nghĩ là sẽ có mặt tại thủ đô trước 10 giờ, đi sớm để khỏi bị kẹt xe nhưng không ngờ chúng tôi tính sai. Xe dồn cục, nhích nhích từ chút trên con đường vào thủ đô. Đi metro nhanh hơn, không bị kẹt xe nhưng phải đi bộ nhiều. Trên các lề đường người lớn, trẻ em đông quá, không biết họ đến từ lúc nào. Tất cả mặc áo ấm nhưng chỉ số ít mang khẩu trang. Các nơi đậu xe đầy kín, không còn chỗ trống. Những con đường gần bờ hồ tuy có đèn đường nhưng vẫn có cảnh sát đứng chỉ đường, cầm queo phải, trái. Có đường đầy xe tour từ các nơi khác đến, có đường toàn xe bán thức ăn: kem, hotdog, nước giải khát, hay quà lưu niệm. Không biết họ đến từ bao giờ và đã có khách đứng mua. Trong sân cỏ có rất nhiều lều vải to, rộng cái trắng, cái xanh, đỏ; khách ra vào cũng đông lắm. Tôi nghĩ sau mùa hoa đào, sân cỏ chắc tiêu tùng với bao

bước chân qua lại. Có lẽ những lều là của các hội đoàn, các dân tộc tham dự lễ hội Hoa Đào? Nơi đây cũng có vài cây đào lẻ loi đang ra hoa rất đẹp. Dần dần xe chúng tôi cũng nhích tới “cây bút chì” (Washington Monument), biểu tượng của thủ đô, cao nhất trong các kiến trúc: 169 mét. Một dọc xe trên đường nối đuôi nhau; ngồi trên xe, nhìn ngắm thiên hạ đi bộ qua lại đông đảo trên lễ đường; chụp ảnh. Muốn đi tới cũng không được mà quay trở lại cũng không xong. đành phải nhìn hoa đào và cảnh vật chung quanh qua kính xe. Những cây hoa đào quanh “cây bút chì” không nhiều như ở bờ hồ nhưng cũng đầy hoa đẹp. Thiên hạ đông lắm, người lớn, trẻ em dù trời lạnh. Các trẻ em mặc áo ấm đủ màu sắc thật vui mắt. Các du khách lớn tuổi, các phụ nữ Ấn Độ trong quốc phục nhiều màu nhiều lớp, phụ nữ Trung Đông với khăn choàng đầu che mặt chỉ chừa đôi mắt cũng có nơi đây...

Thả Diều (Kite Flying):

Ảnh: Nhật Hùng

Trên sân cỏ xanh nơi Cây Bút Chì, thiên hạ xúm xít xem hàng trăm con diều giấy to, bé, nhiều màu sắc uốn lượn trên không. Có diều bay cao gần đến đỉnh “cây bút chì”. Nó phải to lắm nên bay cao như thế mà vẫn nhìn thấy. Có con diều hình giống chim đại bàng xòe đôi cánh rộng, cái đuôi dài có lẽ đến 5 mét hơn. Trẻ con, người lớn say mê theo dõi những con diều bay lượn trên không trung. Lễ hội Thả Diều (Kite Festival) hàng năm ở thủ đô, thú vui của nhiều người nhưng khi có dịch cúm, người ta không tổ chức nữa. Thấy diều bay lượn vui mắt tôi lại nhớ thôn quê Việt Nam với những cánh diều thô sơ của trẻ em thời bình và băng khuê thăm nghĩ chẳng biết đời sống dân quê ra sao nhất là từ khi có dịch cúm.

Tóm lại ngày hôm qua, suốt mấy tiếng ở thủ đô Hoa Kỳ, mang tiếng là xem hoa đào nhưng tôi chỉ ngồi trên xe và chưa bước chân xuống đường. Hình ảnh cũng chụp từ trên xe.

Tuy nhiên tôi cũng mừng vì sự đông đúc, nhộn nhịp cho biết vùng Hoa Thịnh Đốn đã hồi sinh sau 2 năm buồn thiu gần như tê liệt vì dịch cúm. Hơn 2 năm nay đường phố vắng vẻ, nhiều cửa hàng đóng cửa vì vắng khách, một số lớn công chức và học sinh phải làm việc và học online. Dân chúng không tụ họp đông người dù có việc vui buồn tang ma, cưới gả, theo lời khuyên chính quyền phòng ngừa sự lây lan dịch cúm Covid.

Nhìn thiên hạ xem hoa đào đông đảo tôi nghĩ đến đất nước nhỏ bé có thành phố cổ kính xinh đẹp Ukraine đang bị người “khổng lồ Nga sô” xâm lăng, dinh thự tiêu tan, người chết, nhà cháy; thường dân phải di tản đến nước khác xa rời quê hương như một số đồng bào tôi cách đây gần 1/2 thế kỷ. Tôi ao ước, cầu mong thế giới bình an, không chiến tranh, hết dịch cúm, mọi người an lành, khỏe mạnh, ai ai cũng no m, vui tươi, luôn có mùa Xuân trong lòng...

Chiến Tranh Tàn Ác

Ukraine xinh đẹp bị tai ương
Đạn lạc bom rơi thật thảm thương
Người trẻ kẻ già đều sợ hãi
Cùng nhau di tản rời quê hương

Kẻ ác giết người chẳng xót thương
Máu đỏ xương rơi khắp phố phường
Thành phố tan hoang vì giặc dữ
Xâm lăng chiếm đất muốn làm vương.

Ngọc Hạnh

Virginia, 3/ 2022

Xem Hoa Đào Thủ Đô

Hoa đào nở rộ lúc xuân sang
Thiên hạ ngắm hoa bước rộn ràng
Nam nữ trẻ già đầy sức sống
Dự hội hoa đào ca hát vang

Thủ đô rục rờ và bình an
Thiên nhiên tươi đẹp trong ngày quang
Cầu mong độc giả được như ý
An lạc thân tâm hưởng phúc lộc nhân.

Ngọc Hạnh

Virginia, 3/ 2022

GIỮ HƯƠNG

Chúng ta còn trách nhiệm
Đem hạt giống Nghĩa Nhân
Vượt cho được nguy hiểm
Ươm lại, Đất Quê cần!

Hoa Tự Do đang hưởng
Hương ngào ngạt tuyệt vời,
Hoa Cờ Vàng nuôi dưỡng
Kéo héo tàn người ơi!

Bón thiện lành, nhân ái
Bằng tất cả niềm tin:
Mai dân an, quốc thái
Hạt giống quý giữ gìn!
Ý Nga, 2.4.2022

GIÁU ĐÀU ĐỪNG ĐỂ LÒI ĐUÔI

Tài năng nịnh hót đến đâu
Người nghe cũng ngán: nói lâu, dai, nhiều
Mánh mung khen ngợi đủ điều
Bằng tâm giả dối, quái chiêu đuôi dài.

Nịnh nhau chúng học trả bài:
Tào... lao cộng với Tàu... lai* khen hoài!
Dân than, nước mắt bi ai
Chẳng thèm để ý, cứ say: nịnh thân!
Ý Nga, 2.4.2022

*Dùng theo nghĩa bọn Tàu Cộng nằm vùng trong
nội bộ đảng CSVN.

NGƯỜI LẠ?

Thù lũ ác, hận bầy tà bất nghĩa
Ta bình thường: thương Chiến Sĩ Quốc
Gia!
M i tâm thường mới ghét Linh Cộng Hòa
Rao ra rả: “Ngụy tà!” Ai trí trá?
Ý Nga, 3.4.2022

GIÓ OI!

(Thân tặng các em thanh niên, sinh viên,
học sinh quốc nội.)

*

Trắng phau sóng nước lặn tăn
Xanh rì sóng lúa nhẹ nhàng gợn chao
Nhờ ơn gió, đẹp làm sao!
Ít ai thấy gió góp vào lăm công.

Gió sông cam, gió núi hồng
Hãy gom thành bão đang trông ba miền
Thổi bay nhục nhã, yếu hèn
Từ loài Cộng phi bạo quyền, Em ơi!

Bão lên! Cho đủ nghiêng trời
No cơn lệch đất, đòi đòi Việt Nam!
Thanh niên sức trẻ phải làm
Rủ nhau hợp sức, đồng tâm sẽ thành.

Nếu không tinh thức thật nhanh
Quê hương sẽ sớm mất Thành, giặc qua!
Ý Nga, 2.4.2022